

OPGROEIEN IN VENRAY

Een onderzoek naar de betrokkenheid van jongeren bij (drugs)criminaliteit in de gemeente Venray, in het kader van Preventie met Gezag

Marjolein Nillessen, Emily Berger, Marijn Helsloot, Vivianne van Leeuwen en Henk Ferwerda

Juni 2026

Hoofdlijnen
Inleiding
Gemeente Venray in beeld
Wat speelt er?
Waar (en wanneer)
Betrokkenen
Aanpak
Afkortingen
Referenties

Bureau Beke

Op hoofdlijnen

In deze samenvatting beschrijven we de belangrijkste bevindingen en conclusies van het onderzoek 'Opgroeien in Venray'. Verder doen we aanbevelingen om de aanpak van jeugdcriminaliteit in de gemeente Venray te verbeteren. Voor meer informatie verwijzen we naar de afzonderlijke hoofdstukken en het bijlagenboek.

Venray is een plattelandsgemeente in Noord-Limburg met een stedelijke kern en dertien dorpen. In voorgesprekken vertelt de gemeente dat uit recente analyses van de politie blijkt dat jeugdige verdachten (12 tot 22 jaar) zich in toenemende mate schuldig maken aan geweldsdelicten en ordeverstoringen. Ook zijn er zorgen over jeugdige dealers, drugsgebruik onder jeugd, schoolverzuim en jongeren die op steeds jongere leeftijd betrokken zouden raken bij criminaliteit. De gemeente ziet uitdagingen en kansen op het gebied van integrale samenwerking tussen partners in het veiligheids- en sociaal domein en de beschikbare interventies. Vanuit het programma Preventie met Gezag (PmG) heeft de gemeente Venray voor drie jaar financiële steun vanuit het Rijk ontvangen om te voorkomen dat kinderen, jongeren en jongvolwassenen van 8 tot en met 27 jaar in de criminaliteit terechtkomen of daarin verder afglijden.

Om grip te krijgen op de problematiek heeft de gemeente Venray Bureau Beke gevraagd onderzoek uit te voeren naar jeugdcriminaliteit in Venray. De centrale onderzoeksvraag luidt:

> *Wat is er bekend over de aard, omvang, netwerken en achtergrondkenmerken van de jeugdcriminaliteit (8 tot en met 27 jaar) in de gemeente Venray en wat betekent dit beeld voor de (preventieve) aanpak?*

De vraag is uitgesplitst in vier deelvragen:

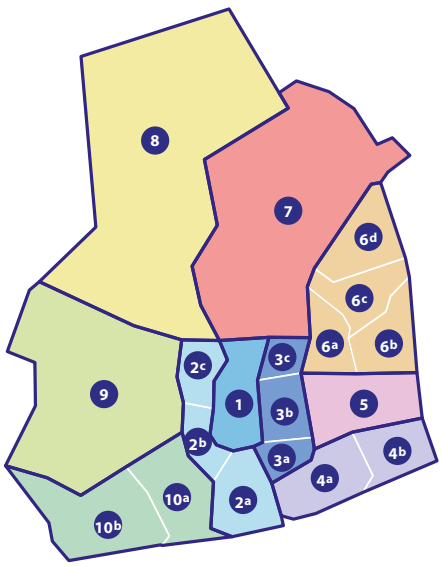
1. Wat is de omvang en aard van de jeugdcriminaliteit in Venray en welke ontwikkelingen zijn daarin in de afgelopen jaren te zien?
2. Wat zijn de risicofactoren en (ontbrekende) beschermende factoren van de jongeren die zich schuldig maken aan het plegen van strafbare feiten?
3. In hoeverre is binnen de groep jongeren die zich schuldig maakt aan strafbare feiten een relatie met de psychische of verslavingsproblematiek van hun ouders? Met andere woorden: is er een relatie met 100 jaar ggz in Venray?
4. Wat betekent voorgaande voor de huidige en toekomstige aanpak van jeugdcriminaliteit in Venray?

Voor dit onderzoek zijn diverse activiteiten uitgevoerd: deskresearch, analyse van data uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH; een selectie aangeleverd door de gemeente uit de periode 1 januari 2020 tot 30 september 2025) en gemeentelijke overlastmeldingen (uit de periode 1 januari 2023 tot 30 september 2025), interviews met 40 professionals uit verschillende sectoren (denk aan de politie, onderwijs en psychiatrische zorg), observaties tijdens diensten van jongerenwerkers en wijkagenten, sociale media-analyse, een focusgroep met ketenpartners en online vragenlijsten onder Venrayse jongeren. Voor meer informatie over de methodiek, zie Bijlage 1.

Achtergrond en context Venray

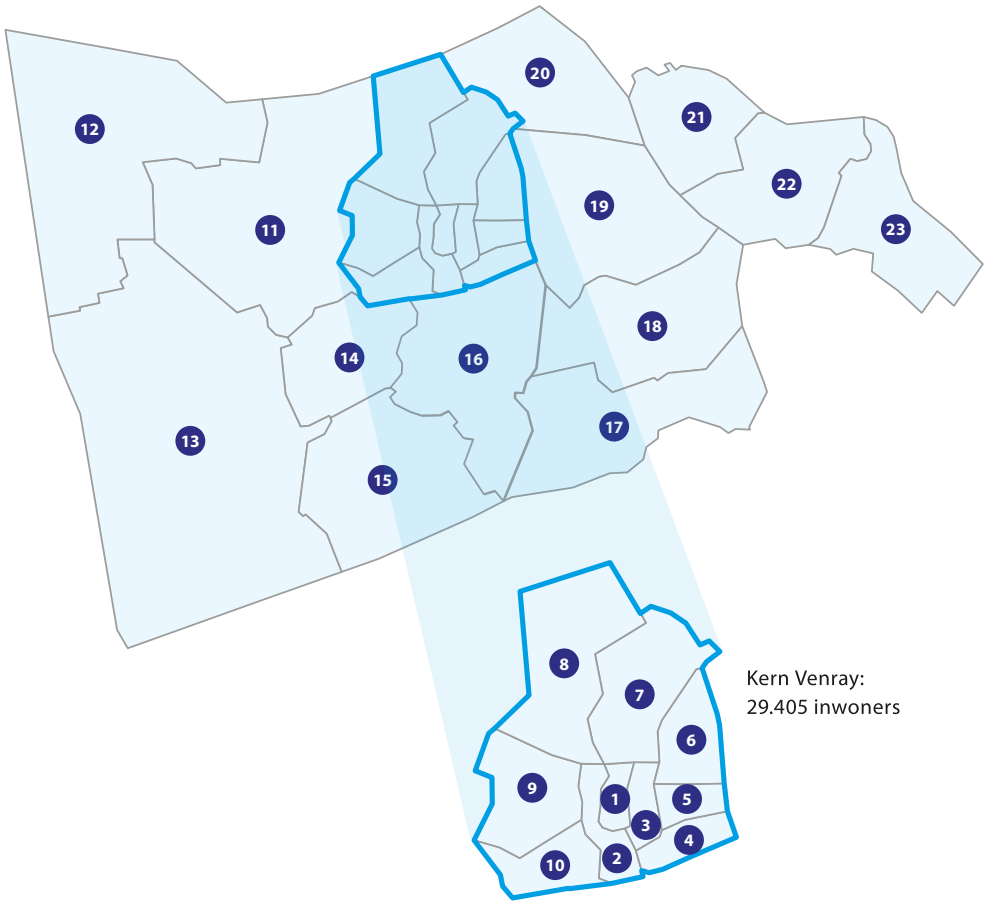
Venray is een middelgrote gemeente in Noord-Limburg met ruim 45.000 inwoners, verdeeld over een stedelijke kern en 13 kerkdorpen (Blitterswijck, Castenray, Geijsteren, Heide, Leunen, Merselo, Oirlo, Oostrum, Smakt, Veulen, Vredepeel, Wanssum en Ysselsteyn). Het gros van de inwoners woont in de kern Venray (2 op de 3 inwoners), verdeeld over 10 wijken: De Brabander, Brukske, Centrum, Centrum-Oost, Centrum-West, Landweert, Sint Antoniusveld, Smakterheide, Veltum en Vlakwater. De indeling van de wijken, kerkdorpen en buurten binnen de kern Venray staan in de volgende kaarten weergegeven. Wanneer we in dit rapport spreken over de kern Venray, zullen we dit expliciet benoemen. Indien we spreken over 'Venray', 'de (hele) gemeente' of 'de gemeente Venray', refereren we naar de gemeente Venray.

Indeling van buurten binnen de kern Venray

1	**Centrum**
2	**Centrum-West**
2a	West-Zuid
2b	West-Midden
2c	Noord-West
3	**Centrum-Oost**
3a	Bomenbuurt
3b	Oranjebuurt
3c	Burggraaf
4	**Brukske**
4a	Brukske 1
4b	Brukske 2
5	**Sint Antoniusveld**
6	**Landweert**
6a	Landweert 1
6b	Landweert 2
6c	Landweert 3
6d	Keizersveld
7	**Smakterheide**
8	**De Brabander**
9	**Vlakwater**
10	**Veltum**
10a	Veltum 1
10b	Veltum 2

Indeling van wijken en kerkdorpen binnen gemeente Venray (anno 2025)

Kern Venray:
29.405 inwoners

1.	Centrum:	2.325 inw.
2.	Centrum-West:	3.470 inw.
3.	Centrum-Oost:	2.535 inw.
4.	Brukske:	4.820 inw.
5.	Sint Antoniusveld:	1.995 inw.
6.	Landweert:	5.965 inw.
7.	Smakterheide:	1.060 inw.
8.	De Brabander:	2.570 inw.
9.	Vlakwater:	885 inw.
10.	Veltum:	3.780 inw.
11.	Merselo:	1.080 inw.
12.	Vredepeel:	245 inw.
13.	Ysselsteyn:	2.340 inw.
14.	Heide:	525 inw.
15.	Veulen:	575 inw.
16.	Leunen:	2.205 inw.
17.	Castenray:	860 inw.
18.	Oirlo:	1.275 inw.
19.	Oostrum:	2.550 inw.
20.	Smakt:	210 inw.
21.	Geijsteren:	405 inw.
22.	Wanssum:	1.880 inw.
23.	Blitterswijck:	1.260 inw.

Bijzondere kenmerken

Venray heeft een lange geschiedenis met de geestelijke gezondheidszorg (ggz) door 'meer dan 100 jaar psychiatrie'. Sinds 1905 huisvest de gemeente psychiatrische instellingen, wat leidde tot de uitdrukking 'een enkeltje Venray'. Vandaag de dag biedt Vincent van Gogh klinische ggz en verslavingszorg aan op verschillende locaties in de gemeente. Daarnaast liggen in Oostrum behandelcentrum STEVIG (voor mensen met een lichtverstandelijke beperking en gedragsstoornissen) en tbs-kliniek De Rooyse Wissel. Eind 2025 beschikt Venray in totaal over ongeveer 550-600 zorgbedden voor (forensisch) psychiatrische zorg. In de interviews komt naar voren dat inwoners een tolerante houding ten opzichte van de instellingen zouden hebben.

Qua onderwijs huisvest Venray 17 basisscholen en 2 scholen voor speciaal (basis) onderwijs (gezamenlijk 3.203 leerlingen in 2025), het Raayland College (voortgezet onderwijs, 1.648 leerlingen) en Gilde Opleidingen (mbo, 1.241 studenten). Een groot deel van de leerlingen kan hun hele schoolcarrière in Venray volgen. De strategische ligging nabij de A73, het treinstation in Oostrum en de Duitse, Gelderse en Brabantse grens maakt Venray logistiek aantrekkelijk, maar ook kwetsbaar voor grensoverschrijdende criminaliteit. In theorie vergroot de nabijheid van Venlo en Helmond – sterk ondermijningsgevoelige gemeenten volgens Zicht op Ondermijning – dit risico.

Brede problematieken

Tussen de wijken bestaan grote verschillen. Landweert kent bijvoorbeeld een concentratie van zorgwoningen, terwijl De Brabander een concentratie kent van dure koophuizen. Respondenten wijzen op de samenkomst van vele culturen in Brukske, die niet altijd aansluiting of begrip vinden bij elkaar. Tegelijkertijd beschrijven respondenten juist Brukske als een levendige wijk waar allerhande initiatieven worden ondernomen om te verbinden. Het centrum huisvest twee coffeeshops en kent parkeer- en overlastproblemen. In de kerkdorpen is minder zicht op problematiek, hoewel signalen wijzen op alcohol- en drugsgebruik in keten en jeugdsozen. Respondenten zien dat psychische problematiek en middelengebruik onder jeugd – zeker na de coronapandemie – een aandachtspunt is.

Wat speelt er op het gebied van jeugdcriminaliteit?

Venray in open bronnen

Volgens het dashboard Zicht op Ondermijning scoort Venray relatief hoog op jonge aanwas in ondermijnende criminaliteit. Onder jonge aanwas verstaan we jongeren die betrokken zijn bij criminaliteit of risico lopen daarbij betrokken te raken. Van alle Nederlandse gemeenten scoort 94% lager op ondermijnende first offenders en 61% lager op recidiverende jongeren. Het dashboard identificeert 4,9% van de Venrayse jongeren als risicojongeren met een verhoogde kans op betrokkenheid bij drugsdelicten. Dit percentage is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde (5,0%) en

het gemiddelde in Limburg (4,8%).[1] Op de Onderwereldkaart 2026 staat Venray op plek 115 van 336 gemeenten als meest ondermijningsgevoelig. Hoger dan Deurne en Land van Cuijk, maar lager dan naburige gemeenten Helmond en Venlo. Plaatsing op de Onderwereldkaart is gebaseerd op 15 indicatoren, die ingaan op geregistreerde zaken, meldingen of veroordeelde burgers, lokale en individuele omstandigheden.[2]

Geregistreerde jeugdcriminaliteit in de gemeente Venray

Van januari 2020 tot en met september 2025 zijn in de gemeente Venray 5.480 delicten geregistreerd waarbij ten minste één persoon van 8 tot en met 27 jaar als betrokkene of verdachte geregistreerd staat. Deze registraties gaan vooral over verkeersdelicten (n=1.415; 26%), vernielingen en delicten openbare orde (n=1.147; 21%), geweldsdelicten (n=1.136; 21%) en overige delicten (n=1.139; 21%). Minder vaak gaat het om vermogensdelicten (n=306; 6%), drugsdelicten (n=233; 4%), wapendelicten (n=56; 1%) en seksuele delicten (n=48; 1%).

Als we kijken naar het relatieve aandeel van jongeren in criminaliteit in de gemeente Venray is dat beperkt. Binnen de onderzoeksperiode staan 36.506 delicten geregistreerd in de gemeente Venray. Bij 15% hiervan zijn een of meer jongere(n) als verdachte of betrokkene geregistreerd. In onderstaande tabel is te zien dat jongeren (in de periode januari 2020 tot en met september 2025) relatief vaak betrokken zijn bij drugsdelicten, geweldsdelicten en verkeersdelicten. Bij drugsdelicten gaat het vooral om het bezit van softdrugs, aantreffen van drugs (geen verdachte) en bezit van harddrugs, en in mindere mate om handel.

Aandeel jongeren (8 t/m 27 jaar) in geregistreerde criminaliteit in gemeente Venray

	Registraties		
Delict	**Alle** *(n)*	**≥ 1 jongeren** *(n)*	**Percentage ≥ 1 jongeren in alle registraties**
Drugsdelicten	614	233	38%
Geweldsdelicten	4.342	1.136	26%
Verkeersdelicten	6.056	1.415	23%
Seksuele delicten	318	48	15%
Wapendelicten	430	56	13%
Vernielingen en delicten openbare orde	9.519	1.147	12%
Vermogensdelicten	6.013	306	5%
Overige delicten	9.214	1.139	12%
Alle delictsvormen	**36.506**	**5.480**	**15%**

1. Zicht op Ondermijning, z.d.a.
2. RTL Nieuws, 2026.

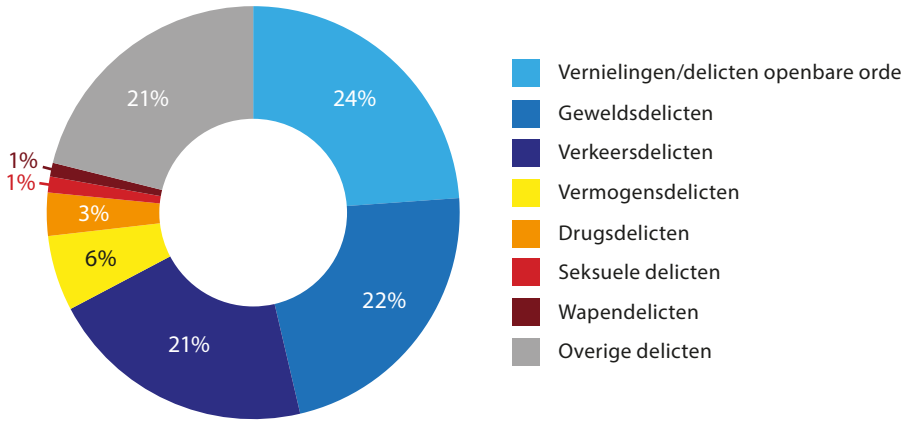
Geregistreerde criminaliteit door Venrayse jongeren

In 60% van de 5.480 geregistreerde delicten gepleegd door jongeren in de gemeente Venray (in de periode van 1 januari 2020 tot en met 30 september 2025) is ten minste één jongere betrokken die woont in de gemeente Venray. De overige 40% wordt gepleegd door jongeren die niet woonachtig zijn in de gemeente Venray. Venrayse jongeren staan vaker geregistreerd voor drugs- en geweldsdelicten. Jongeren buiten de gemeente Venray staan vaker geregistreerd voor vermogensdelicten.

Tussen 1 januari 2020 en 30 september 2025 staan 2.640 unieke Venrayse jongeren geregistreerd voor in totaal 6.601 delicten, gepleegd binnen of buiten de gemeente Venray. Opvallend is dat het aantal geregistreerde delicten van Venrayse jongeren hoger ligt (n=6.601), dan het aantal geregistreerde delicten binnen de gemeente Venray, waarbij tenminste één jongere betrokken was (n=5.480). Venrayse jongeren worden dus vaker geregistreerd (binnen en buiten de gemeente), dan er in totaal aan jeugdcriminaliteit binnen de gemeente wordt geregistreerd. Hoewel dit verschil in de onderzoeksperiode kleiner wordt, blijft sprake van een netto 'export' van jeugdcriminaliteit en overlast.

In de gemeente Venray raken Venrayse jongeren vooral betrokken bij vernielingen en openbare-ordedelicten (n=1.576; 24%; vooral melding overlast verward/overspannen persoon en melding overlast jeugd), geweldsdelicten (n=1.483; 23%; vooral ruzie/twist) en verkeersdelicten (n=1.382; 21%; vooral verkeersongevallen met materiële schade). Venrayse jongeren komen daarentegen nauwelijks in beeld bij seksuele en wapendelicten (beide 1%).

Delicten waarbij Venrayse jongeren (8 t/m 27 jaar) verdacht of betrokken zijn

Het totale aantal incidentregistraties waarbij Venrayse jongeren als verdachte of betrokkene staan geregistreerd, daalt tussen 2020 en 2024 met ongeveer een kwart. Deze afname is sterker dan de daling van alle jeugdcriminaliteit binnen de gemeente Venray, waarbij we zowel registraties van jongeren woonachtig binnen en buiten de gemeente hebben meegenomen. Daarnaast nemen vermogens-, seksuele, drugs- en wapendelicten

in 2024 af ten opzichte van 2023, een trend die zich naar verwachting voortzet in 2025. In deze periode neemt ook het aantal meldingen van jeugdoverlast af bij de politie en de gemeente.

Een nadere analyse van overlastregistraties laat zien dat het aantal meldingen van alcohol- en drugsoverlast na een lichte daling sinds 2021 stabiel blijft. Registraties van overlast door verwarde personen nemen onder de Venrayse jongeren juist toe vanaf 2021. Dit contrasteert met de algemene trend in gemeente Venray, waar het totale aantal registraties voor deze categorie daalt van 1.245 in 2020 naar 909 in 2024. Het aandeel van Venrayse jongeren binnen deze registraties stijgt daarmee van 4% naar 8%, en voorlopige cijfers voor 2025 wijzen op een verdere toename.

In de online vragenlijst geven 35 van de 185 jongeren (19%) van 12 tot en met 27 jaar aan dat zij wel eens gevraagd zijn om iets te doen dat niet mag. Het zou dan voornamelijk gaan om vermogensdelicten (diefstal/geldezel), drugsdelicten, seksuele delicten en vernielingen/delicten in de openbare orde. De illegale/strafbare verzoeken aan jongeren zijn overigens niet een uniek Venrayse fenomeen. Ook elders in het land worden jongeren benaderd met illegale of strafbare verzoeken, voornamelijk voor verkoop en vervoer van drugs of snus en vermogensdelicten.

Professionals aan het woord

Professionals signaleren verschillende ontwikkelingen als het gaat om jeugd. Ten eerste toenemend middelengebruik (drugs, snus, vapes); iets wat niet uniek is voor Venray, maar ook hier zeker een zorg is. In de analyse van politieregistraties zagen we dat rijden onder invloed van drugs/geneesmiddelen ook een relatief veel voorkomend geregistreerd delict onder jongeren in Venray blijkt te zijn. Aangezien de politie hier projectmatig op heeft ingezet, zou dit ook (deels) een handhavingseffect kunnen zijn. Daarnaast noemen professionals de groeiende rol van sociale media in de levens van jongeren, waaronder als facilitator voor criminaliteit. Specifiek voor de Venrayse context spreken zij over het verspreiden van naaktbeelden en haatberichten en het verhandelen van illegale producten. Sociale media zijn grotendeels nog een blinde vlek voor ouders en professionals. Dit speelt mede een rol in het beperkte zicht op jeugdcriminaliteit en -problematiek; criminaliteit verschuift online naar meer onzichtbare vormen, zo concluderen respondenten. Dit beeld lijkt overeen te komen met de afname van gemelde jeugdoverlast. Het blijkt moeilijk om bij bepaalde gezinnen achter de voordeur te komen. Daarbij blijkt er in kerkdorpen nog minder zicht te zijn dan in de kern Venray.

De professionals noemen een aantal concrete uitingsvormen van criminaliteit en overlast waarbij de Venrayse jeugd betrokken zou zijn. Specifieke genoemde uitingsvormen van criminaliteit en problematiek onder jeugd zijn maaltijdbezorgers die worden ingezet als drugskoeriers, het stashen (opslaan) van drugs bij kwetsbare bewoners, drugs- en vapehandel op onderwijsinstellingen, de inzet van loopjongens, wapenbezit op school, online en offline misbruik van jongeren, nepagenten en WhatsApp-fraude, gevechten buiten school, aan sociale media gelinkte delicten, vandalisme op schoolpleinen, verward gedrag onder jeugd en problematiek bij kinderen van Poolse afkomst.

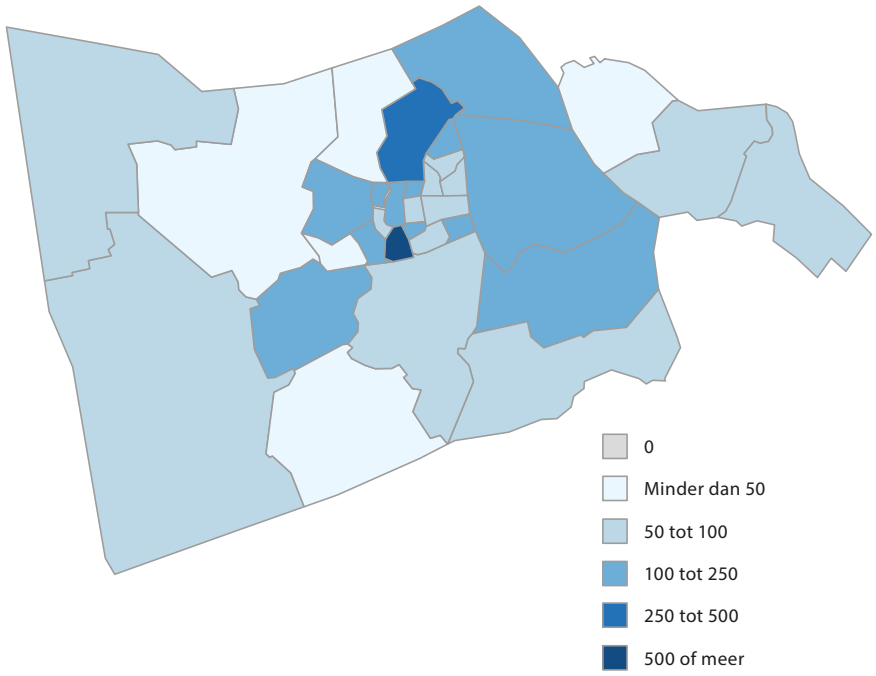
De meeste van deze uitingsvormen zijn niet naar voren gekomen in de analyse van de politieregistraties – op de toename van verward gedrag onder jongeren na. Voor een verdere uitwerking hiervan, zie paragraaf 3.3.2.

Waar (en wanneer) vindt jeugdcriminaliteit plaats?

Geregistreerde locaties in de gemeente Venray

Binnen de gemeente kent de kern Venray de meeste registraties van delicten door jongeren van 8 tot en met 27 jaar, tussen januari 2020 en september 2025 (70%). Oostrum staat met 13% op een tweede plaats. Op wijkniveau concentreren registraties zich vooral in Brukske (14%), Centrum-West (12%) en Centrum (12%); in De Brabander (2%), Vlakwater (2%), Vredepeel (1%) en Smakt (1%) komen weinig registraties voor. Vooral de buurten Brukske 1, 2 en West-Zuid zijn absolute uitschieters (ieder 7% van de registraties). Als we kijken naar het aantal registraties afgezet tegen het aantal jeugdige inwoners, zien we andere uitschieters. Gemiddeld zijn er 101 politieregistraties per 1.000 jongeren (8 tot en met 27 jaar) in Venray; dit ligt lager dan het aantal registraties per 1.000 jeugdige inwoners voor alle geregistreerde criminaliteit (n=143). Deze relatieve criminaliteitscijfers staan in onderstaand figuur naar buurt weergegeven.

Geregistreerde criminaliteit door jongeren per 1.000 inwoners (8 t/m 27 jaar) naar buurt (in n)

De relatieve uitschieters zijn:

- **Wijkniveau**: Smakterheide (n=252 per 1.000 jongeren), Centrum (n=241), Centrum-West (n=185), Vlakwater (n=174) en Oostrum (n=167).
- **Buurtniveau**: West-Zuid (n=581 per 1.000 jongeren), Smakterheide (n=252) en Centrum (n=241). Relatief lage aantallen worden geregistreerd in De Brabander, Landweert (vooral Landweert 3 en 2), Veltum (Veltum 2, de laagste), en in de meeste kerkdorpen (behalve Oostrum, Oirlo en Heide).

Jeugdoverlast wordt vooral in Brukske, Centrum, Landweert en Oostrum gemeld; specifiek in Landweert 2 en West-Zuid.

Geregistreerde locaties van Venrayse jongeren

De meerderheid van de geregistreerde delicten van Venrayse jongeren werd in het verleden (in de periode 2020 tot en met 2022) buiten de eigen gemeente gepleegd. Sindsdien is het aantal registraties met Venrayse jongeren dat buiten de eigen gemeente wordt gedaan sterk afgenomen (40%). Inmiddels (in de periode 2023 tot en met 2024) wordt jeugdcriminaliteit door jongeren uit de gemeente Venray vaker binnen dan buiten de eigen gemeente gepleegd. Alle registraties samengenomen vindt het grootste deel van de geregistreerde delicten van Venrayse jongeren plaats binnen de gemeente Venray (49%), elders in Limburg (18%), in aangrenzende provincies (22%) en 11% in overige provincies. Delicten die relatief vaak buiten de gemeentegrens en buiten aangrenzende provincies worden geregistreerd zijn vermogensdelicten. Verder worden vernielingen en openbare orde-delicten, seksuele delicten, wapendelicten en overige delicten ook relatief vaak buiten de gemeente geregistreerd. Geweldsdelicten, verkeersdelicten en drugsdelicten worden vaker binnen Venray geregistreerd.

Kijkend naar het seizoen, de dag en tijd van registraties, doen we een paar constateringen:

- De meeste delicten worden in de maanden maart tot en met september (met uitzondering van mei) gepleegd (9%) en de minste in december (7%);
- De meeste delicten worden op donderdag gepleegd (16%), de minste op dinsdag (13%);
- Naar dagdeel worden de meeste incidenten ’s middags (35%) en ’s avonds (33%) geregistreerd; wapendelicten vooral ’s avonds (92%);
- Drugsdelicten komen minder vaak in de zomer en vaker in winter of voorjaar voor;
- Vermogens- en seksuele delicten komen vaker in het najaar voor;
- Wapendelicten komen vaker in de winter voor.

Een analyse van jeugdoverlastmeldingen (politie en gemeente; januari 2023 tot en met september 2025) laat zien dat meldingen vooral in het voorjaar worden gedaan en dat de meeste meldingen worden gedaan in Brukske, Centrum en Landweert. Buurten die eruit springen zijn Landweert 2, Oostrum en West-Zuid, waarbij vooral de politie overlast in deze buurten meldt.

Professionals aan het woord

Professionals duiden meermaals de wijk Brukske aan als aandachtsgebied voor sociale problematiek en criminaliteit, waar zij moeilijk grip op krijgen. Enerzijds vanwege de architectuur van de wijk: de opzet van de wijk met doodlopende straten en paadjes maakt het niet begaanbaar voor (politie)auto's. Anderzijds hebben zij moeite om in contact en achter de voordeur te komen bij de inwoners, mede door verschillende culturen in de wijk. Daarnaast noemen zij het centrum als plek waar in het verleden overlast ervaren werd en drugshandel voorkwam, maar waar nu voornamelijk verkeersoverlast plaatsvindt (met name in het Hensiuskwartier, voorheen de 'vergeten driehoek'). Andere genoemde wijken waar jeugd in negatieve zin in beeld komt zijn Veltum, Landweert en (in iets mindere mate) De Brabander. Smakterheide en Centrum-West zijn wijken die uit de registratieanalyse naar voren zijn gekomen als wijken met (relatief) veel registraties, maar die afgaande op de interviews niet zozeer in beeld zijn.

Verder geven professionals aan dat jongeren steeds minder zichtbaar zijn in de openbare ruimte, wat het moeilijker maakt om zicht te krijgen op problematiek en risico's. De verschuiving naar sociale media speelt hierin een belangrijke rol. Jongeren bewegen zich steeds meer online, waar hun gedrag en leefwereld zich grotendeels afspelen. Dit heeft meerdere gevolgen:

- Jongeren spiegelen zich aan online beelden, wat invloed heeft op hun ambities en mentale gezondheid;
- Zij komen sneller in aanraking met schadelijk beeldmateriaal of illegale of risicovolle verzoeken, zoals sexting of illegale producten;
- Zij hebben relatief eenvoudig toegang tot illegale handel, waaronder snus, vapes, sigaretten, joints, illegaal vuurwerk en (nep)kleding.

Tegelijkertijd constateren professionals dat zowel de gemeente en het jongerenwerk als ouders beperkt zicht hebben op deze online dynamiek. Dit belemmert tijdige signalering en interventie. Een deel van de professionals wijst naar de verantwoordelijkheid van ouders om zicht te hebben op wat jongeren doen op sociale media.

Wie is betrokken bij jeugdcriminaliteit?

Risico- en beschermende factoren

Uit het dashboard Zicht op Ondermijning blijkt dat de gemeente Venray relatief ongunstig scoort op indicatoren rond jonge aanwas en ondermijnende criminaliteit. Belangrijke kenmerken van jongeren die in Venray verdacht worden van drugscriminaliteit zijn:[3]

- Het ontbreken van inkomen;
- Een eerdere verdenking;

3. Zicht op Ondermijning, z.d.a.

- Een schuld in de afgelopen drie jaar;
- Voortijdig schoolverlaten;
- Het volgen van onderwijs voor moeilijk lerende/opvoedbare kinderen.

De GGD signaleert dat de financiële kwetsbaarheid (zoals schulden en het ontbreken van inkomen) van Venrayse jongeren – en daarmee hun risico op betrokkenheid bij criminaliteit – toeneemt: het aandeel jongeren met geldtekort steeg van 27% (2019) naar 34% (2023). Ook elders in de regio Noord-Limburg is het aandeel gestegen: van 30 naar 33%. De GGD constateert dat sociale media deze druk versterken, doordat jongeren zich vergelijken met anderen en sneller streven naar (onrealistische) financiële en sociale doelen.[4] Voor meer informatie over de rol van sociale media, zie paragraaf 4.3.

Wetenschappelijk onderzoek wijst op verschillende beïnvloedbare risicofactoren, zoals:[5]

- Middelengebruik;
- Gebrek aan dagbesteding (schoolverlater of geen baan);
- Antisociale persoonlijkheidskenmerken;
- Blootstelling aan een criminele omgeving (zoals criminele vrienden).

Ook spelen niet of lastig beïnvloedbare risicofactoren een rol, zoals het hebben van familieleden of vrienden in de criminaliteit en een specifieke (voor criminelen interessante) expertise of beroep.

Ditzelfde wetenschappelijke onderzoek wijst ook op beïnvloedbare factoren die juist beschermen tegen afglijden, zoals:

- Reflectievermogen en moreel besef;
- Het criminele leven te stressvol vinden;
- Steun van een betekenisvolle derde;
- School, werk en toekomstperspectief;
- Erkenning krijgen voor talenten en succeservaringen;
- Geen schulden hebben.

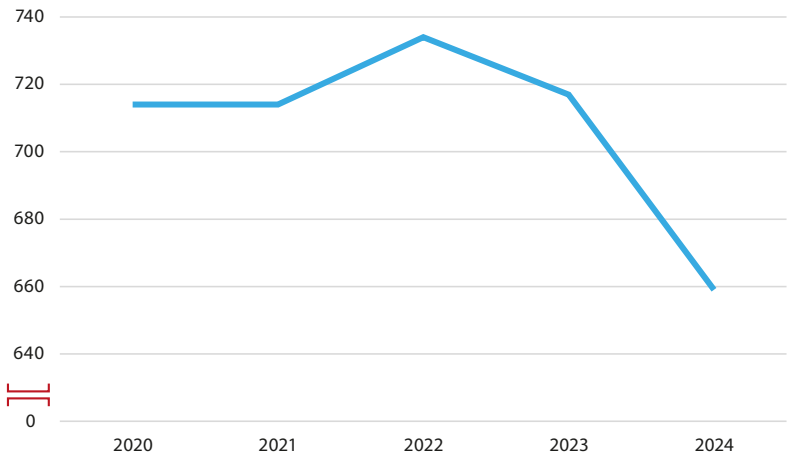
Daarnaast kunnen positieve levensgebeurtenissen zoals het vinden van een partner en het krijgen van een kind, of gewoonweg ouder worden een positieve wending geven. Op deze factoren hebben hulpverleners en jongeren echter weinig invloed.

Geregistreerde jongeren in gemeente Venray

Jaarlijks worden ongeveer 900 unieke jongeren van 8 tot en met 27 jaar geregistreerd als betrokkene of verdachte in de gemeente Venray, waarvan circa 700 woonachtig in Venray zijn. In januari 2020 tot en met september 2025 zijn 2.640 unieke jongeren woonachtig in Venray geregistreerd als betrokkene of verdachte. Het aantal unieke geregistreerde jongeren is in 2024 licht gedaald ten opzichte van 2020.

4. GGD, 2024.
5. De Boer et al., 2022.

Aantallen unieke Venrayse jongeren (8 t/m 27 jaar) als betrokkene of verdachte geregistreerd per jaar

Op basis van de analyse van BVH-data kunnen we enkele kenmerken van de jongeren benoemen (zie paragraaf 5.2). Een aantal kenmerken valt op:

- **Groepsgrootte**: In 76% van de in de gemeente Venray gepleegde delicten wordt één individu geregistreerd; in 24% twee of meer personen. Tussen januari 2020 en september 2025 zien we een ontwikkeling: jongeren komen steeds vaker samen (in duo's) in registraties voor, maar minder vaak in (groot) groepsverband.
- **Hoedanigheid/rol als betrokkene of verdachte**: In de gemeente Venray staan jongeren bij het grootste deel van de delicten (71%) geregistreerd als betrokkene, en minder vaak als verdachte (28%; in 1% zowel als betrokkene als verdachte). Het aantal Venrayse jongeren dat verdacht wordt van een delict is sinds 2022 sterk afgenomen: 201 jongeren in 2022 tegenover 137 jongeren in 2024 (dit betreft een afname van 32%). In totaal komen 169 jongeren voor als verdachte in meerdere kalenderjaren.
- **Leeftijd en geslacht**: Jongens en mannen worden vaker geregistreerd: in de gemeente Venray is 71% van de betrokken/verdachte jongeren een man. Bij verdenkingen van misdrijven ligt het percentage hoger: 84% van die verdachte jongeren is man. De meerderheid van de jongeren met incidentregistraties in de gemeente Venray was op het moment van registreren tussen de 18 en 27 jaar (66%). Het kleinste deel van de geregistreerde jongeren (8%) behoort tot de groep 8 tot en met 11 jaar; deze jongste groep is relatief oververtegenwoordigd bij geweld. Jongeren van 12 tot en met 17 jaar zijn relatief oververtegenwoordigd bij vermogensdelicten en vernielingen/openbare orde, en jongeren van 18 tot en met 27 jaar bij verkeers- en drugsdelicten.

- **Typering verdachte en betrokkene**: Gemiddeld zijn jongeren 18,7 jaar bij hun eerste registratie (betrokkene of verdachte) en 20,1 jaar als ze voor het eerst verdacht worden van een misdrijf. De meerderheid staat te boek voor 1 registratie (56%), 33% voor 2 tot 5 registraties (meerplegers) en 11% voor 6 of meer registraties (veelplegers). Van de unieke verdachte jongeren staat 41% (n=285) ten minste 2 keer geregistreerd als verdachte en 12% (n=86) voor meer dan 5 misdrijven.

Professionals aan het woord

Koppeling met de psychiatrische instellingen in de gemeente Venray

Over het verband tussen crimineel gedrag van jongeren, psychische problematiek van ouders en de aanwezigheid van psychiatrische instellingen in de gemeente Venray is geen eenduidig beeld ontstaan. Ten eerste waren er geen cijfers voorhanden om een verband aan te tonen, maar ook professionals bleken dit niet in beeld te hebben. Respondenten geven aan dat uitstroompercentages, lokale KOPP-/KOV-prevalentiecijfers (kinderen van ouders met psychiatrische of verslavingsproblematiek) en ouderdossiers ontbreken. Instellingen benadrukken dat het merendeel van de cliënten terugkeert naar de eigen woonplaats, terwijl anderen het beeld hebben dat sommige cliënten in de gemeente Venray blijven. In theorie zou de aanwezigheid van de instellingen op langere termijn kunnen leiden tot een hoger aandeel KOPP-/KOV-kinderen in de gemeente en meer zorgbehoevende gezinnen. De omvang van die groep is onduidelijk. Wel kwam naar voren dat KOPP-/KOV-problematiek, ondanks beperkte zichtbaarheid, een structurele risicofactor is binnen het bredere jeugd- en veiligheidsdomein die mogelijk beter in beeld zou moeten komen.

Achtergronden van criminele en risicojongeren

Wat betreft risicofactoren voor criminaliteit noemen professionals meerdere kwetsbare groepen. Zo worden personen met psychiatrische problematiek en een licht verstandelijke beperking (lvb) genoemd, omdat zij vatbaar kunnen zijn voor misbruik. Respondenten halen casuïstiek aan waarin criminelen deze jongeren gebruiken voor het stallen van drugs en om drugs aan te verkopen. Daarbij blijkt er beperkt zicht te zijn op deze risicovolle populatie. Ook sociale problematiek bij (voormalige) arbeidsmigranten en hun gezinnen is een aandachtspunt. Binnen deze groep maken respondenten onderscheid tussen arbeidsmigranten die alleen naar Nederland zijn gekomen en (voormalige) arbeidsmigranten die inmiddels (met hun gezin) gesetteld zijn in Nederland. Professionals hebben moeite om bij hen achter de voordeur te komen, terwijl zij juist bij kinderen van deze groep kwetsbaarheid voor uitbuiting of misbruik van criminelen/andere jongeren signaleren.

Respondenten noemen eveneens klassieke sociaaleconomische factoren, zoals armoede, met name in de wijken Brukske en Landweert. Tegelijkertijd zien respondenten juist jongeren uit gezinnen in wijken als De Brabander, die niet binnen dit klassieke beeld passen en eerder niet in zicht waren. Het benadrukt nog maar eens dat sociaaleconomische status (SES) op zichzelf geen goede voorspeller is van jeugdcriminali-

teit en personen uit alle gelederen van de samenleving betrokken kunnen raken bij criminaliteit en overlast. Onderwijsrespondenten doen de belangrijke constatering dat jongeren die bij politie en justitie bekend zijn of worden, ook binnen school bekend staan als laatkomers of spijbelaars.

Criminele groepen en jongeren in beeld

Van de criminaliteit die daadwerkelijk in beeld is, spreken respondenten vooral over drugscriminaliteit. Drugs lijken makkelijk beschikbaar te zijn en er is grote vraag naar én aanbod van. Onder professionals blijken er signalen van betrokkenheid van jongeren bij drugshandel te zijn, maar deze signalen hardmaken blijkt in de praktijk een uitdaging. Dit geldt zeker voor de 'grotere jongens', die (nog) minder in de publieke ruimte opereren. In totaal zijn circa 50 jongeren van 10 tot en met 27 jaar in beeld bij de gemeente voor overlast en criminaliteit, terwijl de BVH-analyse laat zien het aantal geregistreerde unieke jongeren jaarlijks hoger ligt (gemiddeld 700 unieke Venrayse jongeren per jaar die als betrokkene of verdachte in een registratie worden genoemd).

Hoewel er weinig concreet zicht is op vaste jeugdgroepen of netwerken, hebben professionals wel degelijk een idee hoe de drugshandel in zijn werk gaat en welke rol jongeren daarin vervullen. Zij beschrijven een gelaagde structuur met 'loopjongens' onderin en meer ervaren spelers aan de bovenkant – een beeld dat breder in Nederland bekend is. Ook criminele families spelen een rol, waarbij de gemeente eerder spreekt over broers, zussen, neven en nichten binnen één generatie en (nog) niet over intergenerationele criminaliteit. Respondenten halen verschillende voorbeelden aan van personen die jaren geleden al in beeld waren als (risico)jongere en inmiddels zijn uitgegroeid tot grotere spelers.

Hoe pakt Venray jeugdcriminaliteit aan?

De aanpak op papier

De gemeente Venray zet in op een breed scala aan interventies en maatregelen om jeugdcriminaliteit te voorkomen en tegen te gaan. Preventie vormt hierbij het uitgangspunt, waarbij grenzen stellen hand in hand gaat met perspectief bieden. Een belangrijk onderdeel van de aanpak is het programma PmG. Binnen dit programma richt Venray zich op vijf interventies en thema's gericht op jongeren van 8 tot en met 27 jaar, waaronder 'Alleen jij bepaalt wie je bent', 'Alles Kidzzz' en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA). Daarnaast investeert de gemeente Venray in het versterken van online weerbaarheid, vroegsignalering en expertiseontwikkeling bij professionals. Zo wil de gemeente bijvoorbeeld een doorlopende leerlijn 'ondermijnende en online criminaliteit' ontwikkelen, die start in het primair onderwijs (po) en doorloopt in het voortgezet onderwijs (vo) en mbo, waarbij de inhoud wordt afgestemd op de leeftijd en leefwereld van jongeren. Aanvullend verkent de gemeente interventies zoals samenwerking met Halt en jongerenwerkers in de wijk en op school, en het organiseren van ouderbijeenkomsten en trainingen voor ouders.

Om vroegsignalering te versterken, zet Venray tevens in op expertiseontwikkeling bij professionals, met specifieke aandacht voor thema's als straatcultuur, mindset, dader- en slachtofferperspectieven en criminele uitbuiting. Naast het PmG-programma maakt de gemeente gebruik van andere landelijke en regionale initiatieven, zoals Grip op Onbegrip en Skip die Trip, die lokaal zijn vertaald naar de Venrayse context.

De totale aanpak richt zich op een brede doelgroep, variërend van jonge kinderen en hun ouders tot kwetsbare jongeren en personen met onbegrepen gedrag. Binnen deze aanpak werkt de gemeente samen met diverse partners, waaronder politie, jongerenwerk, onderwijs, zorgorganisaties, ondernemers en ouders. Hoewel het aanbod omvangrijk en divers is, blijkt uit beschikbare documentatie niet altijd in hoeverre afzonderlijke interventies nog actief zijn en welk effect zij sorteren.

Professionals en jongeren over de aanpak

Uit gesprekken met professionals blijkt dat zij overwegend positief zijn over de kwaliteit van het professionele aanbod, de korte lijnen binnen de samenwerking en bestaande overlegstructuren zoals het Veilige School Overleg en het Zorg Netwerk Overleg. Ook de rol van STRDR wordt als waardevol gezien, vanwege hun sterke aansluiting bij – voor anderen moeilijk te bereiken – jongeren. STRDR begeleidt onder andere Venrayse jongeren in/uit gedwongen kaders en ondersteunt deskundigheidbevordering bij jeugdprofessionals. Een belangrijk aandachtspunt is de informatiedeling tussen ketenpartners. Hoewel de samenwerking tussen gemeente en de politie goed verloopt, belemmeren (onduidelijkheid rondom de toepassing van) privacyregels, onduidelijkheid over gevolgen van meldingen en een vertrouwensbreuk na gebeurtenissen rondom voormalige straatcoaches van Secutor Security de informatie-uitwisseling (zie paragraaf 6.2). Mede hierdoor zouden overleggen nog onvoldoende tot concrete acties leiden. Binnen het recent opgestarte Jeugd Preventie Overleg (JPO) willen partners weer toewerken naar het delen van zorgwekkende signalen binnen een vertrouwde context. Hoe dit verloopt moet nog blijken.

Daarnaast ervaren professionals dat het overzicht van betrokken partijen ontbreekt en dat zij zelf moeten uitzoeken wie waarvoor benaderd kan worden. Dit belemmert een optimaal gebruik van het beschikbare aanbod. Zo zou Halt spreekuren op de middelbare school aanbieden, maar blijft het aantal aanmeldingen van leerlingen hiervoor achter.

Verder signaleren professionals knelpunten in de vroegsignalering binnen het onderwijs, waar concrete meldroutes en opschalingsafspraken ontbreken. Lange wachtlijsten voor de ggz en jeugdconsulenten verhinderen tijdige passende hulp, wat jongeren kwetsbaarder maakt voor criminele invloed. Ook wijzen respondenten op een lage pakkans bij lichte vergrijpen. Jongeren worden niet aangesproken op gedrag, waardoor leermomenten uitblijven.

De grootste uitdaging ligt volgens professionals in het in beeld krijgen van en contact maken met risico- en criminele jongeren. Vroegsignalering schiet tekort en jongeren komen pas rond hun 17e of 18e levensjaar in beeld, terwijl problemen zich jaren

eerder opstapelen. Het huidige jongerenwerk bereikt voornamelijk een selecte groep jongeren met andere hulpvragen, maar heeft moeite met het leggen van contact met risico- en criminele jeugd. Professionals benadrukken de noodzaak van zichtbare en toegankelijke jeugdwerkers, jeugdagenten of jeugdboa's die actief, zowel op straat en online, de connectie opzoeken met de gehele jongerenpopulatie, om vroegtijdig signalen op te vangen en in te grijpen.

Vanuit de vragenlijst wordt dit beeld bevestigd: jongeren die het gevoel hebben met problemen bij niemand terecht te kunnen, hebben relatief vaak ook geen contact met instanties. Zij zijn of niet bekend met (de weg naar) de instanties of hebben het gevoel niet met deze problemen bij de instanties terecht te kunnen. Bij problemen of incidenten gaan jongeren hoofdzakelijk naar hun ouders of vrienden, waarbij de context waarin die problemen plaatsvinden bepaalt naar wie zij toetrekken. Jongeren van middelbare schoolleeftijd bespreken problemen op school, thuis, sociale media en op straat relatief vaak met leraren of mentoren. De 18- tot en met 27-jarigen doen dit relatief vaak met de politie.

Jongeren geven aan of ze wel of niet bij iemand terecht kunnen voor hulp en met welke instanties ze (vaak/soms) contact hebben

	Ik kan vaak wel bij iemand terecht voor hulp (n=114)	Ik kan soms bij iemand terecht voor hulp (n=44)	Ik kan niet bij iemand terecht voor hulp (n=21)
Jongerenwerk	19%	27%	5%
Halt	2%	7%	14%
Ondersteuningsteam scholen (OT)	31%	41%	19%
Gemeente	27%	36%	5%
(Jeugd)boa's	7%	11%	0%
Politie	20%	39%	5%
Straatcoaches	7%	16%	10%
Andere organisatie	12%	14%	10%

Noot: In deze tabel staat groen voor het hoogste percentage dat contact heeft met de betreffende instantie en rood voor het laagste percentage.

Professionals stellen dat in de gemeente een tekort is aan passende voorzieningen en ontmoetingsplekken voor jongeren, wat kan bijdragen aan overlast op bestaande plekken zoals schoolpleinen en skateparken. De vragenlijst onder jongeren bevestigt dit beeld. Hoewel jongeren het wonen in Venray overwegend positief beoordelen, zijn zij minder tevreden over het aanbod aan ontspannings- en uitgaansmogelijkheden:

- Jongeren van 8 tot en met 11 jaar zien graag een buitenzwembad verschijnen;
- Jongeren van 12 tot en met 17 jaar missen vooral plekken waar zij met leeftijdsgenoten kunnen samenkomen en activiteiten kunnen ondernemen;

- Jongeren van 18 tot en met 27 jaar hebben vooral behoefte aan horecagelegenheden en plekken om uit te gaan, zonder het jongere publiek.

Jongeren buiten de kern Venray zijn over het algemeen iets positiever over de beschikbare voorzieningen dan jongeren binnen de kern. Zij ervaren bovendien minder vaak een tekort aan ontmoetingsplekken.

Suggesties voor de aanpak

Op basis van het voorgaande presenteren we in deze paragraaf concrete suggesties om de aanpak van criminele jongeren en risicojeugd in gemeente Venray te verbeteren. De suggesties zijn gericht aan de gemeente en sluiten aan bij de ambities opgeschreven in het Plan van Aanpak PmG. We bespreken de suggesties aan de hand van drie aandachtsgebieden binnen de aanpak: 1) vroegsignalering van doelgroep en problematiek, 2) beschikbare maatregelen en interventies en 3) samenwerking met ketenpartners.

Vroegsignalering: doelgroep en problematiek

Een belangrijke uitdaging in de gemeente Venray is het vroegtijdig signaleren van en contact maken met jongeren, in het bijzonder met risico- en criminele jongeren. Nu komen zij pas rond 17-18 jaar in beeld bij instanties, terwijl problemen zich jaren eerder opstapelen. Deze suggesties richten zich daarom op vroegsignalering en het leggen van verbinding met de jongeren: op straat, op school en online.

- Investeer in professionals met taakaccent jeugd die op straat, school en online actief verbinding leggen met jongeren. Idealiter bij verschillende (bestaande) organisaties, om zo de aansluiting bij de jongerenpopulatie te vergroten – zowel qua persoonlijke en culturele achtergrond, interesses als woonplaats/wijk. Denk hierbij aan jeugdboa's, jongerenwerkers/straatcoaches en/of jeugdagenten, met inachtneming van de haalbaarheid waarbij organisaties in staat zijn deze posities te vullen. Kennis hebben/vergaren van en interesse tonen in de online en offlineleefwereld van de jongeren zijn noodzakelijke competenties van dergelijke professionals om deze connectie te kunnen leggen. Vraag hierbij STRDR – volgens respondenten een partij die is geslaagd deze connectie te leggen – om mee te denken over manieren om dit contact in eerdere stadia op gang te brengen.
- Experimenteer met het instellen van jongerenwerkers of pedagogisch medewerkers op onderwijsinstellingen die zich formeren tussen docenten en jongeren. Laat hen ook samenwerken met het schoolteam, zodat scholen eveneens kunnen sturen in hun opdracht. Externe medewerkers onafhankelijk van de school genieten mogelijk meer vertrouwen. Jongeren besteden veel van hun tijd op school, daarmee zijn de scholen een belangrijke voedingsbron om zicht op de jongeren en hun problematiek te behouden. (Schoolgaande) jongeren zoeken bij problemen – onafhankelijk van de context waarin deze zich afspelen – dan ook het vaakst hulp bij ouders/familie, vrienden én scholen. Naast dat de professionals als extra ogen bijdragen

aan vroegsignalering, kunnen ze een schakel vormen tussen de school en de jongeren. Enerzijds door het bieden van een laagdrempelig, neutraal luisterend oor voor de jongeren. Anderzijds doordat zij de school kunnen informeren over wat er leeft onder de leerlingen en waar nodig in hulp kunnen opschalen.

- Investeer in bekendheid van professionals met sociale mediakanalen. Het is belangrijk dat professionals bekend zijn met verschillende kanalen waarop jongeren zich een aanzienlijk deel van hun dagelijks leven bevinden. Dit om zicht te krijgen op zaken waar jongeren (gemakkelijk) mee in aanraking kunnen komen, welke risico's er zijn en hoe zij hiertegen behoed kunnen worden. Daarnaast zijn sociale media een manier voor sociaalwerkers om in contact te komen met (kwetsbare) jongeren.
- Bespreek met de dorpsraden of andere lokale organisaties (zoals sportverenigingen en scholen) op welke manier instanties beter zicht kunnen krijgen op de problematiek, kwetsbaarheden en incidenten rondom jeugd binnen de kerkdorpen.
- Creëer plekken waar jongeren kunnen samenkomen en hun vrije tijd kunnen besteden, gebaseerd op de behoefte vanuit de jongeren. Betrek jongeren actief bij het creëren en organiseren van deze plekken. Zorg dat jeugdprofessionals (bijvoorbeeld jongerenwerkers) hier regelmatig langsgaan om in contact met jeugd te komen en waar gewenst een handreiking te bieden. De vragenlijst laat zien dat de behoeften voor ontspanning verschillen per leeftijdsgroep. Waar de 8-11-jarigen eerder behoefte hebben aan buitenspeelplekken zoals een buitenzwembad of grote speeltuin dichtbij, missen jongeren van 12 tot en met 17 en 18 tot en met 27 jaar vooral plekken waar zij met leeftijdsgenoten kunnen samenkomen en feesten, georganiseerde activiteiten en cultuur en amusement.
- Breng de omvang van de groep KOPP-/KOV-kinderen in de gemeente Venray in kaart en investeer waar gewenst in het signaleringsvermogen van professionals op mogelijke KOPP-/KOV-problematiek. Betrek partijen met relevante expertise, zoals Vincent van Gogh, en bespreek waar kansen liggen voor ondersteuningsmogelijkheden.
- Ontwikkel signaalkaarten voor onderwijsinstellingen (po, vo en mbo) inclusief sociale kaart, zodat professionals beter weten bij wie ze waarvoor terecht kunnen. Maak daarbij afspraken over het intern melden en extern doorzetten van zorgwekkende signalen en wie daar op welke manier opvolging aan geeft. Venrayse jongeren geven aan met problemen vaak naar iemand op school toe te gaan. Het onderwijs heeft daarmee een belangrijke rol in vroegsignalering. Spijker docenten structureel bij over de signaalkaarten en interne meldroutes en het belang hiervan. Hierbij is aandacht voor mogelijke consequenties die meldingen al dan niet kunnen hebben van belang. Structurele evaluatie is essentieel.
- Bouw op ieder niveau terugkoppeling in aan een (door)melder van signalen, met inachtneming van geldende privacyregels; vanuit ondersteuningsteams op school aan de docenten, vanuit de gemeente of de politie aan burgers enzovoorts. Op deze manier stimuleer je betrokkenheid en meldingsbereidheid van professionals en burgers.

- Monitor geregistreerde jeugdcriminaliteit. In dit onderzoek hebben we de registraties van jeugdcriminaliteit in kaart gebracht en geanalyseerd op verschillende aspecten, zoals aard en omvang, woonplaats verdachten/betrokkenen, onderverdeling in een-, meer- en veelplegers. We raden de gemeente aan de analyse van registraties jaarlijks aan te vullen en te monitoren, om waar gewenst de focus van de aanpak op aan te passen. Zoals ook uit dit onderzoek blijkt, geven de registraties alleen geen volledig beeld van de werkelijkheid. Kwalitatieve input vanuit het werkveld én jongeren en hun omgeving zelf blijft noodzakelijk voor een passende aanpak.

Beschikbare maatregelen en interventies

De gemeente Venray heeft een groot arsenaal aan activiteiten, interventies en overleggen beschikbaar. De beschikbaarheid van veel overleggen en initiatieven staat echter niet gelijk aan veel successen. Ook is er niet één gouden formule of *silver bullet* die alles oplost. Een effectieve aanpak start bij een goede analyse van (de problematiek van) een jongere, om vervolgens maatwerk toe te passen. Om maatwerk te kunnen leveren is een gevarieerd aanbod van interventies én professionals die de interventies geven nodig. Uitwisseling van kennis en informatie tussen partners is een continue uitdaging. Bovendien hebben jongeren en hun ouders vaker niet dan wel kennis van het beschikbare aanbod van interventies en professionals. De uitkomsten van de vragenlijst laten zien dat voornamelijk jongeren die het gevoel hebben bij niemand terecht te kunnen met problemen 1) niet bekend zijn met (de weg naar) instanties of 2) het idee hebben niet bij hen terecht te kunnen met deze problemen. Deze suggesties focussen zich daarom op het optimaliseren van bestaande interventies en het ontwikkelen van nieuwe maatregelen die aansluiten bij de behoeften van jongeren. Centraal staat het bieden van preventieve voorlichting, het verbeteren van toegang tot (jeugd)hulp en het structureel in gesprek blijven (over interventies) met de doelgroep zelf.

- Ontwikkel een doorlopende leerlijn voor po en vo om leerlingen en docenten voor te lichten over middelengebruik, sociale media, veerkracht, weerbaarheid en omgaan met geld. Binnen deze thema's kan ook ruimte zijn om leerlingen van groep 7 en 8 (voor zover mogelijk) voor te bereiden op de overstap naar het vo (in de gemeente Venray of daarbuiten). Deze leerlijn kan bovendien gecombineerd worden met de beoogde doorlopende leerlijn voor ondermijnende en online criminaliteit.
- Onderzoek samen met de jeugdconsulenten welke factoren een rol spelen bij de oplopende wachtlijsten tot jeugdhulp. Zet, zodra deze factoren bekend zijn, in op het verminderen van hun invloed.
- Bespreek met Halt welke rol zij kunnen spelen in de Venrayse aanpak van jeugdcriminaliteit en onder welke voorwaarden zij van dienst kunnen zijn. Halt biedt momenteel al wel spreekuren aan op scholen, maar wordt volgens respondenten niet goed of in een te laat stadium gevonden. Betrek in de bespreking van deze rol ook de scholen, om bekendheid met (de mogelijkheden en rol van) Halt te vergroten.

In het Plan van Aanpak PmG staat dat de gemeente al voornemens is hier stappen in te nemen.

- Bouw structureel momenten in om maatregelen en interventies te evalueren met de jongeren zelf. Dat kan via een simpele, algemene vragenlijst (vergelijkbaar met de vragenlijst aan het eind van dit onderzoek) die jaarlijks onder jongeren wordt uitgezet. Of door enkele standaardvragen aan het eind van een interventie terug te leggen bij jongeren die daar ervaring mee hebben. Een jongerenpanel of kinderraad zou de gemeente hierin ook kunnen voorzien van input. Wat van belang is: betrek de doelgroep in de evaluatie van initiatieven.

Samenwerking met ketenpartners

Goede samenwerking tussen partners is cruciaal voor een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit, maar de informatiedeling tussen ketenpartners kent momenteel knelpunten. Onduidelijkheid rondom de toepassing van privacyregels en afspraken, afwezige convenanten of afspraken, en een vertrouwensbreuk na gebeurtenissen rondom de voormalige straatcoaches belemmeren de optimale benutting van (enkele van) de al aanwezige overlegstructuren. Binnen dit thema doen we enkele suggesties om de onderlinge samenwerking te versterken en belemmeringen voor informatie-uitwisseling weg te nemen.

- Experimenteer met het organiseren van informele bijeenkomsten met ketenpartners, met als doel om elkaar en elkaars expertise en mogelijkheden (beter) te leren kennen.
- Maak waar mogelijk regiobrede afspraken over informatiedeling tussen ketenpartners om onduidelijkheden te verkleinen bij organisaties die werkzaam zijn in een breder gebied. Onderzoek daarbij ook de mogelijkheden vanuit de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (Wgs).[6] Stel daarbij ook (haalbare) doelen, agenda's en actiepunten op, en beschrijf welke inzet of gegevens vanuit de partners daarbij nodig is, om te voorkomen dat goede initiatieven niet van de overlegtafel geraken. Wijs in ieder overleg een regiehouder aan die afspraken monitort en handhaaft.
- Werk aan vertrouwen in overleggen, met vaste en een gelimiteerd aantal gezichten. Om passende informatiedeling te bemoedigen, bijvoorbeeld tijdens het JPO, is vertrouwen tussen de groepen aan tafel noodzakelijk. Zorg voor vaste gezichten aan tafel en limiteer de groepsgrootte, zodat vertrouwen binnen deelnemers kan groeien en signalen en zorgen daadwerkelijk besproken kunnen worden. Het maken van onderscheid tussen kern- en schilpartners kan hierbij helpen.

6. Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2024b.

1 Inleiding

"We zouden eigenlijk veel meer naar de voorkant moeten. Wij hebben in de afgelopen jaren in samenspraak met de collega's van sociaal domein een aantal dingen bedacht die we kunnen inzetten. Maar de vraag is: doen we nog wel de juiste dingen? Doen we de juiste interventies passend bij de problematiek die we nog zien?" R18

1.1 Aanleiding

Venray is een plattelandsgemeente in Noord-Limburg, met een stedelijke kern en 13 dorpen. De kern Venray heeft te maken heeft met grootstedelijke problematiek, namelijk armoede, laaggeletterdheid en relatief veel inwoners met een lage sociaaleconomische status, en daarmee ook sociale ongelijkheid.[7] Volgens de meest recente analyses op het platform Zicht op Ondermijning scoort slechts 16% van de Nederlandse gemeenten hoger (negatiever) op het aandeel verdachten en veroordeelden van ondermijnende delicten.[8] Op de Onderwereldkaart 2026, een rangschikking van de meest ondermijningsgevoelige gemeenten, is de gemeente Venray op basis van 15 indicatoren op plek 115 van 336 geplaatst. Indicatoren zijn bijvoorbeeld het aantal hoogrisicojongeren (plek 149), het aantal ondermijnende delicten (plek 59), het aantal inwoners dat wordt verdacht van een ondermijnend delict (plek 23) of de ervaren overlast (plek 99) in de gemeente.[9] Van alle Nederlandse gemeenten scoort 80% lager (positiever) op jonge aanwas dan Venray: 80% van de gemeenten hebben relatief gezien minder *first offenders*, recidivisten en risicojongeren (zie ook paragraaf 5.1).[10] Volgens het platform Zicht op Ondermijning is 4,9% van de jongeren in Venray aan te duiden als risicojongere om verdachte te worden van een drugsdelict, ten opzichte van 4,8% in Limburg en 5,0% in Nederland. In absolute zin wonen de meeste hoogrisicojongeren in de wijken Brukske, Landweert, Centrum West, Sint Antoniusveld en Veltum.[11]

7. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2022.
8. Zicht op Ondermijning, z.d.b - peiljaar 2023. Ten tijde van dit onderzoeksvoorstel (oktober 2024, peiljaar 2021) was dit nog 13%.
9. RTL Nieuws, 2026.
10. Zicht op Ondermijning, z.d.b - peiljaar 2023. Onder jonge aanwas verstaan we jongeren die betrokken zijn bij criminaliteit of risico lopen daarbij betrokken te raken.
11. Zicht op Ondermijning, z.d.a - peiljaar 2023.

Tot slot zijn er twee omliggende gemeenten die aanmerkelijk meer ondermijningsgevoelig zijn, namelijk ten oosten de gemeente Venlo (plek 15) en ten westen de gemeente Helmond (plek 8).[12] Omdat criminaliteit zich niet aan gemeentegrenzen houdt, bestaat het risico dat de (ondermijnende) criminaliteit uit deze gemeenten vroeg of laat ook van invloed is op het reilen en zeilen in de gemeente Venray.

Preventie met Gezag

Vanuit het programma Preventie met Gezag (PmG) heeft de gemeente Venray financiële steun van het Rijk ontvangen voor de aanpak van jeugdcriminaliteit. De financiering geldt voor drie jaar en moet helpen voorkomen dat kinderen, jongeren en jongvolwassenen van 8 tot en met 27 jaar in de criminaliteit terechtkomen of daarin verder afglijden.

De gemeente Venray zet al langere tijd in op de aanpak van jeugdcriminaliteit, waarbij de focus in de afgelopen 2 jaar vooral gericht was op jeugdigen die in beeld komen in relatie tot drugsgerelateerde criminaliteit. In een voorgesprek tijdens de offertefase van dit onderzoek vertelt de gemeente dat uit recente analyses van de politie blijkt dat jeugdige verdachten in de leeftijd van 12 tot en met 22 jaar zich in toenemende mate schuldig maken aan geweld en verstoringen van de openbare orde (brandstichting, belediging, openlijke geweldpleging en vandalisme). Ook komen zij in beeld bij enkele zedengerelateerde feiten (zoals sturen en doorsturen van naaktfoto's).[13] De gemeente constateert dat er onvoldoende zicht is op deze jongeren en de onderliggende aspecten die de toenemende trend kunnen verklaren. Verder zouden er volgens de gemeente signalen zijn dat de gemiddelde leeftijd van jongeren die een strafbaar feit plegen in de loop van de jaren is gedaald. Jongeren zouden op een steeds jongere leeftijd hun eerste delict (startdelict) plegen. Onder de gemeente en politie zijn er zorgen over nieuwe, jeugdige dealers en runners vanaf 13 à 14 jaar, evenals over drugsgebruik, schoolverzuim, dealen en betrokkenheid bij andere delicten. Tot slot ziet de gemeente uitdagingen en kansen op het gebied van de integrale samenwerking tussen partners in het veiligheidsdomein en het sociaal domein en op de inzet van interventies met aandacht voor risico- en beschermende factoren, gericht op het tegengaan van jeugdcriminaliteit.[14]

1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen

Gezien het voorgaande heeft de gemeente Venray aan Bureau Beke gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar jeugdcriminaliteit in de gemeente Venray. Met het onderzoek wil de gemeente meer inzicht krijgen in de problematiek alsook in de doelgroep, de fluïde netwerken en de achtergronden van deze netwerken en de individuen die een rol spelen. Bij het laatste gaat het om het in beeld brengen van de risicofactoren en (ontbrekende) beschermende factoren.

12. RTL Nieuws, 2022.
13. Schriftelijke communicatie Bureau Beke en politie Venray, 2026.
14. Mondelinge communicatie Bureau Beke en gemeente Venray, 2024.

Daarnaast bestaat de wens om te onderzoeken of er een eventuele relatie is met 'meer dan 100 jaar psychiatrie' in de gemeente Venray: het welbekende '*enkeltje Venray*'. De gemeente Venray huisvest vanuit haar historie veel kwetsbare mensen binnen de geestelijke gezondheidszorg (ggz) en verslavingszorg en draagt zorg voor mensen met een licht verstandelijke beperking (lvb). Dit zou kunnen betekenen dat er meer kinderen van ouders met een psychiatrische problematiek (KOPP) en kinderen van ouders met verslavingsproblematiek (KOV) in de gemeente Venray wonen, zo beredeneert de gemeente. Het is nog onduidelijk in hoeverre KOPP- en KOV-kinderen in beeld zijn binnen de doelgroep jeugdige daders. Tot slot wil de gemeente ook aandacht vragen voor de dunne scheidslijn tussen dader- en slachtofferschap, ook wel diffuus dader-slachtofferschap genoemd.

Voor het onderzoek hebben we de volgende algemene onderzoeksvraag geformuleerd:

> *Wat is er bekend over de aard, omvang, netwerken en achtergrondkenmerken van de jeugdcriminaliteit (8 tot en met 27 jaar) in de gemeente Venray en wat betekent dit beeld voor de (preventieve) aanpak?*

Meer specifiek zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. Wat is de omvang en aard van de jeugdcriminaliteit in Venray en welke ontwikkelingen zijn daarin in de afgelopen jaren te zien?
2. Wat zijn de risicofactoren en (ontbrekende) beschermende factoren van de jongeren die zich schuldig maken aan het plegen van strafbare feiten?
3. In hoeverre is binnen de groep jongeren die zich schuldig maakt aan strafbare feiten een relatie met de psychische of verslavingsproblematiek van hun ouders? Met andere woorden: is er een relatie met 100 jaar ggz in Venray?

Wat betekent voorgaande voor de huidige en toekomstige aanpak van jeugdcriminaliteit in Venray?

Netwerkanalyse beoogd

Volgens het oorspronkelijke onderzoeksvoorstel beoogden we een netwerkanalyse uit te voeren, zoals toegepast in eerdere gepubliceerde onderzoeken.[15] De netwerkanalyse diende (clusters binnen) het netwerk van jongeren betrokken bij drugscriminaliteit in Venray in kaart te brengen. Bijbehorende vragen waren:

- Hoe ziet het (bovenlokale) criminele netwerk eruit dat invloed heeft op Venrayse jongeren?
- Welke te onderscheiden categorieën jongeren en ouderen – jonge aanwas, *rising stars*, criminele *locals*, harde kern, *facilitators*, *next generation* – zijn er, wat is hiervan de omvang, wat zijn hun kenmerken en aan welke vormen van criminaliteit maken ze zich schuldig?

15. Zoals in Staring et al., 2026.

- Welke clusters zijn binnen het netwerk te onderscheiden en wat zijn hun kenmerken en criminaliteitspatronen?

Vanwege recente ontwikkelingen op het gebied van het verstrekken van gegevens op grond van art. 22 Wpg, is het niet meer mogelijk om de netwerkanalyse zoals beoogd in het voorstel uit te voeren. In overleg met de gemeente Venray is besloten om aanvullende analyses van politiedata uit te voeren en een online vragenlijst uit te zetten onder Venrayse jongeren (zie paragraaf 1.3). Daarmee vervallen de vragen behorend bij de netwerkanalyse, maar wordt het perspectief van de Venrayse jongeren nadrukkelijk betrokken in de aanbevelingen van dit onderzoek.

1.3 Onderzoeksmethodiek

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, zijn diverse onderzoeksmethoden gehanteerd. Een uitgebreide methodologische verantwoording is opgenomen in Bijlage 1 van het bijlagenboek. In het kort zijn de volgende onderzoeksactiviteiten uitgevoerd:

- Een **deskresearch**, waarbij literatuur, mediaberichten en beleidsstukken zijn geanalyseerd, om een beeld te krijgen van de gemeente Venray, de jeugdcriminaliteit en -overlast en de aanpak.
- **Analyse van politiedata** om een beeld te krijgen van de aard en omvang van criminaliteit in Venray, waarbij we hebben ingezoomd op jeugdcriminaliteit en ontwikkelingen daarbinnen. De basis voor deze analyse is een databestand, aangeleverd door de gemeente, met registraties uit het incidentregistratiesysteem van de politie (Basisvoorziening Handhaving; BVH) over de periode januari 2020 tot en met september 2025. Een volledig overzicht van de bevindingen uit de BVH-analyse is opgenomen in Bijlage 4 van het bijlagenboek.
- **Analyse van overlastmeldingen.** In aanvulling op de BVH-data hebben we het aantal jeugdoverlastmeldingen van januari 2023 tot en met oktober 2025 geanalyseerd om een beeld te krijgen van waar en wanneer jeugdoverlast plaatsvond.
- **Interviews met professionals**. In totaal hebben we 32 interviews gehouden met 40 professionals, waaronder vertegenwoordigers van de gemeente, de politie, jongerenwerk, onderwijsinstellingen, zorg- en welzijnsorganisaties en (forensische) psychiatrische instellingen. Wanneer in dit rapport uitspraken van respondenten zijn opgenomen, wordt een geanonimiseerd respondentnummer vermeld (R01, R02 enz.). Indien relevant, benoemen we ook de (geanonimiseerde) organisatie waarbij de desbetreffende respondent werkzaam is. Zie Bijlage 2 van het bijlagenboek voor een geanonimiseerd overzicht van de respondenten en Bijlage 3 van het bijlagenboek voor de topiclijst voor de gesprekken.
- **Observaties**, waarvoor op drie verschillende momenten is meegelopen tijdens diensten van jongerenwerkers en wijkagenten. Tijdens deze observaties zijn ook korte informele gesprekken gevoerd met jongeren. Wanneer in dit rapport uitspraken

worden gedaan op basis van de observaties, wordt hiernaar verwezen met een observatienummer (O1, O2 en O3). Deze nummers zijn eveneens terug te vinden in Bijlage 2 van het bijlagenboek.

- Een **sociale media-analyse**, om inzicht te verkrijgen in online uitingen en mogelijke netwerken onder de jeugd die verband houden met (drugs)criminaliteit en lokale criminele dynamieken in en rondom Venray. Daarvoor is een systematische analyse uitgevoerd op verschillende sociale mediaplatforms. Een overzicht van alle bevindingen is opgenomen in Bijlage 5 van het bijlagenboek.
- Na analyse van de data die in de voorgaande activiteiten is verzameld, hebben we een **focusgroep** georganiseerd met vertegenwoordigers van de gemeente, politie, onderwijs en de jeugdstrafrechtketen. Tijdens deze bijeenkomst zijn de conceptbevindingen gepresenteerd en hebben we een gesprek gevoerd aan de hand van stellingen, om de suggesties voor de aanpak verder vorm te geven. Wanneer in dit rapport uitspraken van deelnemers aan de focusgroep zijn opgenomen, verwijzen we hiernaar met een documentnummer: F1. Dit nummer is eveneens terug te vinden in Bijlage 2 van het bijlagenboek.
- Tot slot hebben we **online vragenlijsten** uitgezet onder Venrayse jongeren. Een eenvoudigere vragenlijst voor jongeren van 8 tot en met 11 jaar en een uitgebreidere vragenlijst voor jongeren van 12 tot en met 27 jaar. Met de vragenlijst toetsten we de bevindingen uit het onderzoek bij de onderzoeksgroep zelf. We vroegen de jongeren onder andere naar hun mening over en ervaringen met (beschikbare) vrijetijdsbesteding en verschillende typen hulpverleners, maar ook naar ervaringen met criminele verzoeken of activiteiten. Een overzicht van de bevindingen is opgenomen in Bijlage 6 van het bijlagenboek.

1.4 Leeswijzer

In dit rapport starten we met een beschrijving van de context van de gemeente Venray, waar we ingaan op kenmerken en problematiek van de gemeente Venray. Daarna volgen de volgende hoofdstukken:

- Wat speelt er op het gebied van jeugdcriminaliteit?
- Waar (en wanneer) vindt jeugdcriminaliteit plaats?
- Wie is betrokken bij jeugdcriminaliteit?

Elk hoofdstuk besluit met een tussentijdse conclusie. Het rapport sluit af met het hoofdstuk ‘Hoe pakt Venray jeugdcriminaliteit aan?’, waarin we beschrijven wat de inzichten uit de voorgaande hoofdstukken betekenen voor de aanpak. In dit hoofdstuk geven we een aantal suggesties aan de gemeente om de aanpak van criminele jongeren en risicojeugd in gemeente Venray te verbeteren. Behorend bij dit rapport hebben we een bijlagenboek opgesteld waarin de uitwerkingen van de analyses en onderzoeksverantwoording te vinden is. In het rapport verwijzen we meermaals naar bijlagen in dit bijlagenboek.

2 De gemeente Venray in beeld

"Venray is een dorp met stadse fratsen. Ons-kent-ons-verhaal, maar met stadse dynamiek. Het ligt er mooi tussenin" – R17

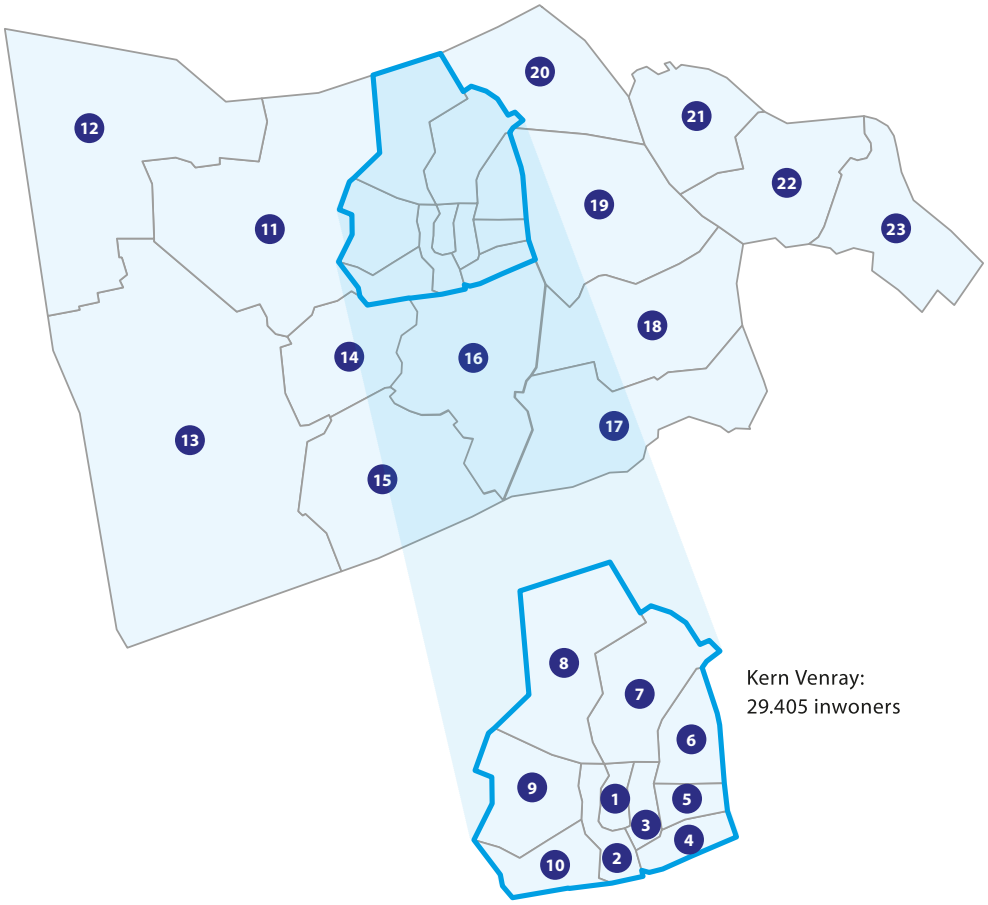
In dit hoofdstuk schetsen we een beeld van de gemeente Venray. We besteden aandacht aan de demografische gegevens, ontstaansgeschiedenis, kenmerken en bekende problematiek. Deze kenmerken zijn van belang om de verdere hoofdstukken binnen de lokale context te kunnen plaatsen. Het hoofdstuk is hoofdzakelijk gebaseerd op de bevindingen uit de deskresearch en aangevuld met inzichten vanuit de BVH-analyse, interviews en observaties. Het hoofdstuk besluit met een resumé.

2.1 Demografische gegevens

Venray is een middelgrote gemeente in Noord-Limburg met een stedelijke kern en omliggende (kerk)dorpen. Op het moment van schrijven telt de gemeente ruim 45.000 inwoners. Ten opzichte van 30 jaar geleden betekent dit een toename van maar liefst een kwart. De inwoners van de gemeente Venray wonen verdeeld over 14 woonplaatsen, namelijk Blitterswijck, Castenray, Geijsteren, Heide, Leunen, Merselo, Oirlo, Oostrum, Smakt, de kern Venray, Veulen, Vredepeel, Wanssum en Ysselsteyn.[16] Het gros van de inwoners van de gemeente woont in de kern Venray (ruim 29.000 inwoners), verdeeld over 10 wijken: De Brabander, Brukske, Centrum, Centrum-Oost, Centrum-West, Landweert, Sint Antoniusveld, Smakterheide, Veltum en Vlakwater. De wijken kunnen bovendien weer onderverdeeld worden in 19 buurten (zie Figuren 2.1[a/b]). Wanneer we in dit rapport spreken over de kern Venray, zullen we dit expliciet benoemen. Indien we spreken over 'Venray', 'de (hele) gemeente' of 'de gemeente Venray', refereren we naar de gemeente Venray.

16. AlleCijfers, z.d.b – peildatum 1 januari 2026.

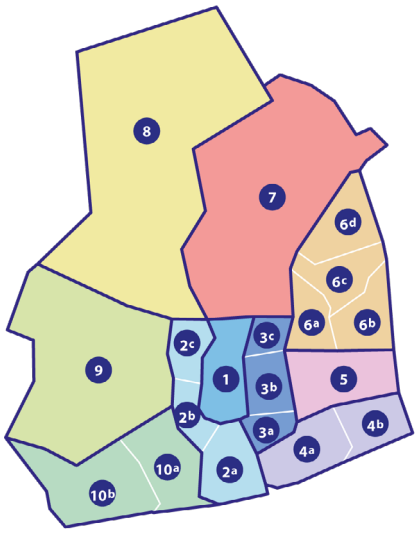
Figuur 2.1a – Overzicht van de gemeente Venray met het aantal inwoners per wijk/kerkdorp in 2025[17]

1.	Centrum:	2.325 inw.
2.	Centrum-West:	3.470 inw.
3.	Centrum-Oost:	2.535 inw.
4.	Brukske:	4.820 inw.
5.	Sint Antoniusveld:	1.995 inw.
6.	Landweert:	5.965 inw.
7.	Smakterheide:	1.060 inw.
8.	De Brabander:	2.570 inw.
9.	Vlakwater:	885 inw.
10.	Veltum:	3.780 inw.
11.	Merselo:	1.080 inw.
12.	Vredepeel:	245 inw.
13.	Ysselsteyn:	2.340 inw.
14.	Heide:	525 inw.
15.	Veulen:	575 inw.
16.	Leunen:	2.205 inw.
17.	Castenray:	860 inw.
18.	Oirlo:	1.275 inw.
19.	Oostrum:	2.550 inw.
20.	Smakt:	210 inw.
21.	Geijsteren:	405 inw.
22.	Wanssum:	1.880 inw.
23.	Blitterswijck:	1.260 inw.

17. Allecijfers, z.d.b – peiljaar 2025.

Figuur 2.1b – Wijken en buurten in de kern Venray[18]

1	**Centrum**
2	**Centrum-West**
2a	West-Zuid
2b	West-Midden
2c	Noord-West
3	**Centrum-Oost**
3a	Bomenbuurt
3b	Oranjebuurt
3c	Burggraaf
4	**Brukske**
4a	Brukske 1
4b	Brukske 2
5	**Sint Antoniusveld**
6	**Landweert**
6a	Landweert 1
6b	Landweert 2
6c	Landweert 3
6d	Keizersveld
7	**Smakterheide**
8	**De Brabander**
9	**Vlakwater**
10	**Veltum**
10a	Veltum 1
10b	Veltum 2

Bezoekers en bewoners van Venray kunnen eenvoudig via het treinstation in Oostrum of het wegennet reizen van en naar een van de omliggende Brabantse, Gelderse of Limburgse steden. Zowel Helmond, Nijmegen, Venlo als de Duitse grens liggen binnen een straal van veertig kilometer. Vanwege de vele voorzieningen heeft de gemeente bovendien een regiofunctie (R18). Door de centrale ligging nabij de grens, het treinstation en het 'bruisende centrum' kent de gemeente stedelijke invloeden en problematieken (R03; R17; R18; R21).

2.2 Achtergrond en kenmerken

Symbolische bijen

Een bijzonder element in de historische identiteit van Venray is de bijenkorf. Deze werd al in 1851 opgenomen in het gemeentewapen, omringd door tien bijen. Dit symbool is overgenomen van een oude zegelstempel die vóór 1800 werd gebruikt door het lokale bestuur om officiële documenten te waarmerken. De bijenkorf verwijst naar de toenmalige bijenteelt op de heidevelden van de Peel. In die tijd was honing het enige zoetmiddel. Daarnaast was bijenwas essentieel voor de productie van kaarsen. Sinds 1979 prijkt de bijenkorf ook op de gemeentevlag. De bijen staan symbool voor sociale verbondenheid, toewijding en de natuurlijke rijkdom van de regio.[19]

18. Gemeente Venray, 2025c; sommige wijken zijn ook buurten.
19. Gemeente Venray, z.d.a.

Venray in cijfers

We schetsen kort een beeld van Venray in cijfers. Later in dit hoofdstuk komen onderwerpen als sociaaleconomische problematiek, psychische problematiek, criminele context en veiligheidsbeleving nog verder aan bod. Het grootste deel van de populatie heeft een leeftijd van 45 tot 65 jaar (28%; 12.587 inwoners), gevolgd door de groep 25- tot 45-jarigen (24%; 10.726 inwoners) en de 65-plussers (24%; 10.645 inwoners). Jongvolwassenen tussen 15 en 25 jaar komen het minst vaak voor (11%; 4.767 inwoners). De verhouding komt overeen met het Nederlands gemiddelde.[20]

Bijna de helft van de bevolking heeft een middelbaar opleidingsniveau (45%), een kleiner deel heeft een praktisch (28%) of theoretisch opleidingsniveau (26%). De verhoudingen wijken ietwat af van het Nederlandse gemiddelde: van de inwoners in Nederland heeft 41% een middelbaar opleidingsniveau (lager dan Venray), 33% een theoretisch opleidingsniveau (hoger dan Venray) en 26% een praktisch opleidingsniveau (lager dan Venray). In de gemeente Venray wonen de hoogste concentraties theoretisch opgeleiden in kerkdorp Ysselsteyn (51%) en de buurten Vlakwater (51%) en Veltum 2 (48%). Aan de andere kant zijn de buurten met het hoogste aandeel basisopgeleiden 't Brukske 1 (47%), 't Brukske 2 (43%), de Bomenbuurt (39%) en Noord-West (37%).[21]

Eind 2025 huist gemeente Venray 19.893 woningen, waarvan bijna twee derde koopwoningen (64%), ruim een kwart verhuurd door een corporatie (26%) en 10% verhuurd door overige verhuurders. De sociale huurwoningen zijn hoofdzakelijk te vinden in de kern Venray. In bepaalde buurten is een relatief hoge concentratie van sociale huur, namelijk ruim driekwart van de woningen in Noord-West (76%) en meer dan de helft van de woningen in respectievelijk Bomenbuurt (58%), Brukske 1 (57%), Veltum 1 (56%) en Brukske 2 (51%).[22] Van alle huishoudens kampt 6,3% met problematische schulden. Hiermee staat Venray op plek 122 van de 352 Nederlandse gemeenten.[23]

In de gemeente heeft ruim driekwart van de inwoners een Nederlandse achtergrond (76%, ten opzichte van een Nederlands gemiddelde van 72%). Daarnaast komt 12% uit andere Europese landen en 12% uit landen buiten Europa. In peiljaar 2025 zijn de grootste migrantengroepen afkomstig uit Polen (2.003 inwoners), Duitsland (1.411 inwoners) en Turkije (1.118 inwoners). Vooral het aantal inwoners met een Poolse achtergrond is de laatste jaren toegenomen – in 2010 telde deze migrantengroep nog 361 inwoners.[24] De wijk Brukske kent het hoogste aandeel inwoners met een herkomst buiten Nederland (56%). Daarna volgen Centrum West (30%) en Sint Antoniusveld (28%).[25]

20. Allecijfers, z.d.a; z.d.b – peildatum 1 januari 2025.
21. Idem – peildatum 1 oktober 2024.
22. Allecijfers, z.d.b – peiljaar 2025.
23. RTL Nieuws, 2022.
24. Allecijfers, z.d.b – peiljaar 2025; CBS StatLine, 2025.
25. AlleCijfers, z.d.b – peiljaar 2025.

Op politiek vlak wisselen PVV en VVD elkaar de laatste vier Tweede Kamerverkiezingen af als grootste partij, terwijl op gemeentelijk niveau vooral een lokale partij en het CDA sterk vertegenwoordigd zijn.[26]

Onderwijs

Jonge inwoners van de gemeente Venray (en omstreken) kunnen een groot gedeelte van hun onderwijsjaren slijten binnen hun eigen gemeente. In de gemeente Venray bevinden zich 17 basisscholen en 2 scholen voor speciaal (basis)onderwijs,[27] die in 2025 gezamenlijk 3.203 leerlingen onderwezen. Verder huistvest de gemeente 1 middelbare school (Raayland College; 1.648 leerlingen in 2025) en 1 mbo-opleiding (Gilde Opleidingen; 1.241 studenten in 2025). De gebouwen van Gilde Opleidingen en 7 basisscholen liggen in verschillende kerkdorpen; de overige onderwijsinstellingen staan in de kern Venray.[28]

Vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen leggen uit dat het grootste deel van de leerlingen op de basisscholen uiteindelijk de stap naar het Raayland College (hierna: Raayland) maken, in plaats van alternatieven in de regio zoals in Horst, Stevensbeek of Deurne. Vervolgens stroomt een deel daarvan door naar Gilde Opleidingen (hierna: Gilde), waar zij een mbo-opleiding kunnen volgen (R16; R18; R30). Voor deze groep geldt dat zij in ieder geval tot het einde van hun mbo-opleiding in beeld kunnen zijn bij de Venrayse ketenpartners.

Het Raayland is een grote middelbare school waar verschillende soorten onderwijs geboden wordt: van praktijkonderwijs tot vwo+. De school heeft als doel: “dé school van en voor Venray worden, zijn en blijven.”[29] De leerlingenpopulatie op Raayland zien respondenten als een goede representatie van de lokale samenleving; hier zitten alle culturen uit de kern en kerkdorpen samen (R17; R30). Dit is anders dan de samenstellingen op de basisscholen, die voornamelijk kinderen uit de wijk of het kerkdorp trekken. Vanwege het grote aanbod van primair onderwijs (po) in de gemeente, kunnen ouders bovendien kiezen voor een school buiten de eigen wijk. Een respondent stelt dat dit als gevolg heeft dat de basisscholen minder gemêleerd zijn, bijvoorbeeld in afkomst en politieke opvatting van ouders. Hierdoor vindt minder integratie plaats en dus ook minder gewenning aan andere culturen en denkbeelden (R31). Een respondent van de gemeente constateert bovendien dat een deel van de kinderen ook naar islamitische basisscholen buiten de gemeente Venray gaat (R10). Op enkele basisscholen horen leerkrachten terug dat sommige ouders en leerlingen de overstap van de basisschool naar het Raayland daarom ingewikkeld vinden (R30; R31). De basisscholen en het Raayland proberen met kennismakingsdagen en laagdrempelige gesprekjes de overgang voor de groep 8’ers soepeler te laten verlopen (R31).

26. AlleCijfers, z.d.b – peiljaar 2025; Gemeente Venray, z.d.d.
27. Schriftelijke communicatie gemeente Venray, 2026.
28. AlleCijfers, z.d.b – peiljaar 2025.
29. Raayland, z.d.

Activiteiten en sociale voorzieningen

Binnen de Venrayse wijken en dorpen worden verschillende activiteiten op touw gezet om in contact te komen met inwoners, hen mee te laten doen en waar mogelijk te ondersteunen.[30] De organisatie MEE helpt inwoners van Venray met een beperking om de juiste zorg en ondersteuning te vinden op het gebied van opvoeding en ontwikkeling, leren en werken, samenleven, wonen, geldzaken en regelgeving.[31] Inwoners kunnen bij tientallen sportverenigingen terecht voor onder andere hockey, atletiek, voetbal, fitness of tennis. Daarnaast is er een cultureel aanbod, bijvoorbeeld op het gebied van musical-, dans- of muziekles.[32] Ook organiseren verschillende organisaties dagbestedingsactiviteiten voor uiteenlopende doelgroepen. Zo richt de organisatie Ik Begin zich op het herstel van mensen met een ggz-achtergrond, kunnen mensen met dementie terecht in het Alzheimer Café en organiseren jongerenwerkers van Synthese activiteiten voor de Venrayse jeugd.[33] Ondanks het wisselende aanbod constateren respondenten dat met name de jeugd niet participeert:

> *"Wat jammer is: in Venray worden veel dingen bedacht, maar... voor jongeren is er eigenlijk niks [...] Veel mooie initiatieven, maar dan houdt het weer op." (R26, gemeente)*

Verder zijn in Venray verschillende zorgboerderijen gevestigd. Deze bieden dagbesteding, begeleiding en/of kortverblijf voor mensen met een zorgvraag. Verschillende doelgroepen kunnen er terecht, bijvoorbeeld jongeren met ADHD en autisme, dementerende of eenzame ouderen of mensen met een verstandelijke beperking. De zorgboerderijen zijn te vinden in de kerkdorpen, in het buitengebied.[34]

Net zoals in andere Nederlandse gemeenten kunnen inwoners ondersteuning vinden dichtbij huis, zonder direct gebruik te moeten maken van klinische behandelcapaciteit. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) biedt praktische hulp en begeleiding in het dagelijks leven. De gemeente heeft Wmo-contracten afgesloten met verschillende zorgaanbieders, die inwoners ondersteunen middels een (beschermd) woonvoorziening, dagbesteding, meedoen en overige begeleiding.[35]

Verder kent de gemeente Venray verschillende opvanglocaties voor vluchtelingen of arbeidsmigranten. Zo vangt Oostrum 350 asielzoekers op in een tijdelijke noodopvang en huisvest arbeidsmigranten in 'De Conifeer'. In De Brabander ligt een (tijdelijke) opvang voor Oekraïense vluchtelingen. Ook Landweert kent een (tijdelijke) opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen en grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten. Verder wordt tijdelijke huisvesting gerealiseerd voor arbeidsmigranten en woonurgenten in een voormalig vakantiepark (Het Roekenbosch) in Blitterswijck.

---

30. Zie bijvoorbeeld Wijkactiviteiten Venray, z.d.
31. Hulpwijzer.venray.nl, z.d.
32. Meedoen.Venray.nl, z.d.
33. Hulpwijzer.venray.nl, z.d.; Synthese, z.d.
34. Federatie Landbouw en Zorg, z.d.; Hulpwijzer.venray.nl, z.d.
35. Gemeente Venray, z.d.b.

Geestelijke gezondheidszorg

Venray heeft een lange traditie met de ggz en is hiervoor een regionaal knooppunt. Met de komst van de psychiatrische gestichten Sint Servatius (1905, voor mannen) en Sint Anna (1907, voor vrouwen) groeide de gemeente uit tot een belangrijke vestigingslocatie voor psychiatrie in Limburg.[36] Beide instellingen vielen onder de verantwoordelijkheid van religieuze congregaties uit Gent (België). Sint-Anna stond onder toezicht van de Zusters van Liefde, Sint Servaas werd beheerd door de Broeders van Liefde. Patiënten werden naar de aard van hun ziekte in een rustgevende, parkachtige omgeving verpleegd.[37] Deze instellingen vormden de basis voor de huidige ggz-organisatie Vincent van Gogh. De geschiedenis liet een blijvende indruk achter op de lokale identiteit, zichtbaar in uitdrukkingen als 'een enkeltje Venray'.[38] Tegenwoordig huisvest de gemeente Venray meerdere ggz-aanbieders, zoals Centiv, Max Ernst en Lionarons GGZ. Voor zover bekend bieden deze laatste drie instellingen geen klinische opnames aan, in tegenstelling tot Vincent van Gogh. Zo blijft Venray een regionaal zorgknooppunt voor de ggz.[39]

In Oostrum zijn daarnaast verschillende locaties van behandelcentrum STEVIG te vinden. Het centrum behandelt volwassenen met een lvb, ernstige gedragsstoornis en/of psychiatrische problematiek, ook wanneer zij een strafrechtelijke achtergrond hebben. STEVIG biedt hulp in klinische, poliklinische of ambulante setting, en waar nodig ook forensische zorg. Daarnaast richt het centrum zich op diagnostiek, onderzoek, resocialisatie, consultatie en advies.[40]

Naast het behandelcentrum STEVIG is sinds 2000 tbs-kliniek De Rooyse Wissel gevestigd in Oostrum. Aanvankelijk hadden inwoners zorgen hierover, vanwege ontsnappingsgevaar, verlof en bezoekers. De cijfers laten zien dat de behandeling over het algemeen succesvol is en dat incidenten rond verlof zeldzaam zijn: in 2024 vonden 10.226 verlofbewegingen plaats, waarvan slechts 4 ongeoorloofde verlofonttrekkingen plaatsvonden.[41] De cijfers van de jaren ervoor laten een vergelijkbaar beeld zien: 4 ongeoorloofde verlofonttrekkingen op 12.672 verloven in 2023 en 8 op bijna 14.000 in 2022.[42] Inwoners geven inmiddels aan dat ze weinig tot geen problemen ervaren en verwachten dat een eventuele onttrekker niet in de buurt zal blijven. De komst van de kliniek heeft bovendien voor extra werkgelegenheid gezorgd.[43]

Een respondent van de gemeente (R10) geeft aan dat de gemeente Venray in totaal beschikt over ongeveer 550-600 zorgbedden of -plekken voor psychiatrische en forensisch psychiatrische zorg.[44]

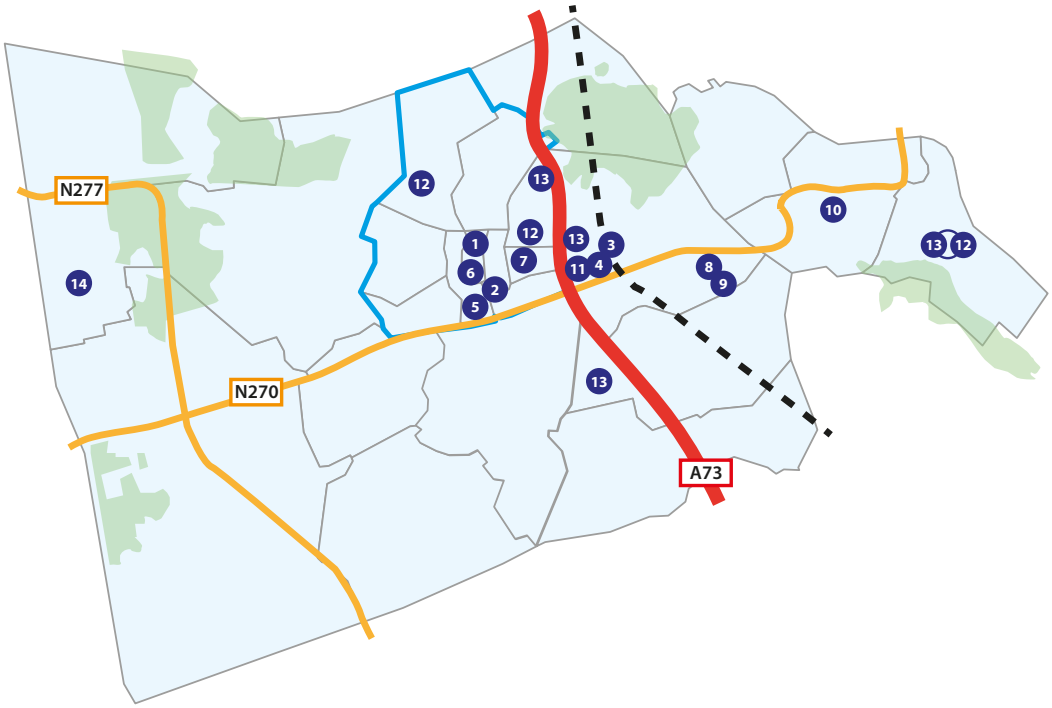
36. RooyNet, z.d.
37. Hoven, z.d.
38. RooyNet, z.d.
39. Zorgkaart Nederland, z.d.
40. Dichterbij, z.d.; STEVIG, z.d.
41. De Rooyse Wissel, z.d.
42. Seuren, 2024.
43. Janssen, 2025a.
44. Mailcontact gemeente Venray, d.d. 2 juni 2025.

Gesproken professionals zijn het er overwegend over eens dat zij de invloed van 'meer dan 100 jaar psychiatrie' in Venray terugzien in het straatbeeld. Inwoners zijn zich ervan bewust dat de instellingen mensen huizen die kampen met psychiatrische problemen; "*van oudsher loopt hier al van alles rond*" (R03). Een vertegenwoordiger van een (forensisch) psychiatrische inrichting legt uit: "*Venray is een tolerante gemeente, [we] zijn ermee opgegroeid dat 'gekken' op straat lopen*" (R32; (forensische) psychiatrie).

Venray op de kaart

Samenvattend staan de (hoofd)locaties van de bovenstaande organisaties en (infra) structuren in Figuur 2.2 weergegeven.

Figuur 2.2 – Overzicht van de locaties van organisaties en (infra)structuren binnen de gemeente Venray

Locaties

1. Gemeentehuis
2. Politiebureau
3. Station
4. Gilde Opleidingen
5. Raayland College
6. Coffeeshops in Henseniuskwartier
7. Vincent van Gogh (hoofdlocatie)
8. Rooyse Wissel
9. STEVIG - RIBW/De Schakel
10. Jachthaven en binnenvaart
11. (Tijdelijke) opvanglocatie asielzoekers
12. (Tijdelijke) opvanglocaties Oekraïense vluchtelingen
13. (Tijdelijke) grootschalige (>75 plaatsen) huisvesting arbeidsmigranten
14. Luitenant-generaal Bestkazerne

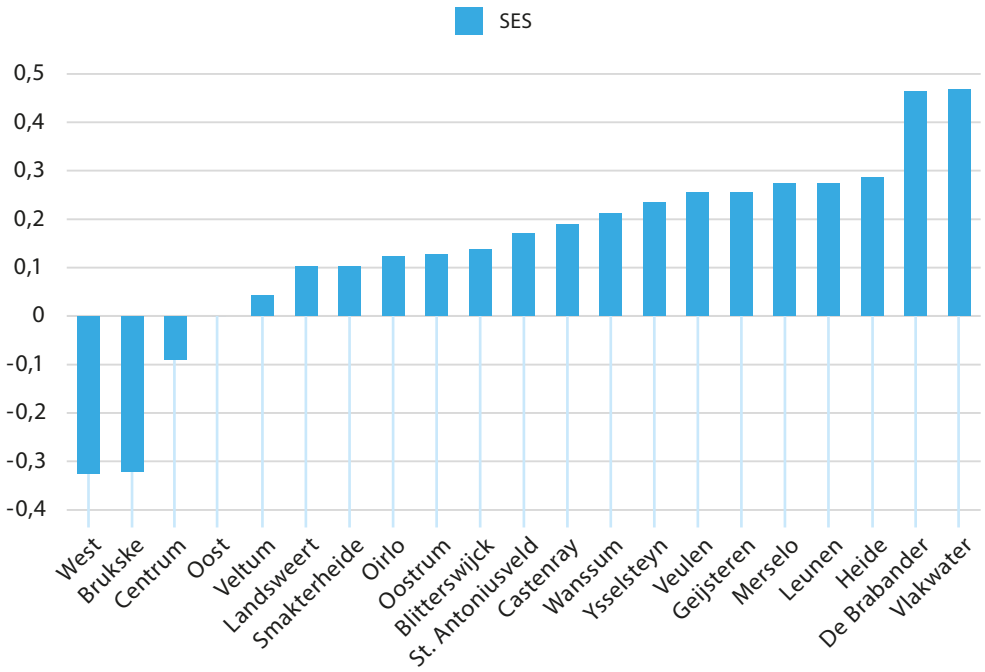
Infrastructuren

Spoorweg
A73
N270
N277

2.3 Bekende problematiek

"Ook in Venray geldt: daar waar je wieg staat, wordt je toekomst bepaald", zo stelt voormalig wethouder Jenneskens in 2022. Tussen de verschillende wijken en kerkdorpen bestaan wezenlijke verschillen in omstandigheden en problematiek. Dat draagt bij aan sociale ongelijkheid.[45] Figuur 2.3 geeft de sociaaleconomische status (SES) op wijkniveau weer. De score heeft een waarde tussen -2 en 1 en is de som van de volgendedeelscores: arbeidsverleden, opleidingsniveau en financiële welvaart. De gemiddelde score voor heel Nederland ligt de afgelopen 10 jaar ongeveer op 0. Voor de hele gemeente Venray ligt dit cijfer in peiljaar 2023 (voorlopig) op 0,051, dus iets bovengemiddeld. Figuur 2.2 laat echter zien dat vooral de wijken Centrum, Centrum West en Brukske aanzienlijk lager scoren op deze index. In tegenstelling tot aangrenzende wijken De Brabander en Vlakwater, waarvan de SES juist aanzienlijk hoger is dan het gemeentelijke gemiddelde. De SES in de kerkdorpen is daarentegen vrij gemiddeld.[46]

Figuur 2.3 – Sociaaleconomische status per wijk en kerkdorpen[47]

Binnen de gemeente Venray worden duidelijke verschillen zichtbaar binnen de wijken in de kern Venray, en tussen de kern en de omliggende kerkdorpen. Deze diversiteit in sociale samenstelling, voorzieningen en problematiek wordt door verschillende respondenten veelvuldig benoemd. Zo wordt Brukske vaak aangehaald als aandachtsge-

45. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2022.
46. Gemeente Venray, z.d.d.
47. Gemeente Venray, z.d.e; Van Smakt en Vredepeel is de score onbekend.

bied. Het is een levendige, multiculturele wijk, maar met een relatief lage SES, armoede, mensen met afstanden tot de arbeidsmarkt en meerdere generaties problematiek (R01; R02; R03; R28; R31; O2). De aanwezigheid van verschillende culturen zorgt niet altijd voor aansluiting of begrip onderling (R31). Tegelijkertijd geven respondenten aan dat inwoners eenvoudig naar Brukske wijzen als probleemgebied, terwijl binnen de wijk allerhande initiatieven ondernomen worden en activiteiten worden opgezet om bewoners te verbinden (R19; R27). "*Brukske heeft vooral een imagoprobleem voor mensen, die niet in Brukske wonen. De bewoners van Brukske staan positief/positiever ten opzichte van hun wijk*." (R18, gemeente).

Landweert kent een ander type dynamiek. Door de aanwezigheid van veel zorgwoningen en forse ambulantisering is er een concentratie ontstaan van bewoners met complexe zorgbehoeften (R10). Dit vraagt om een andere manier van ondersteunen en organiseren dan in andere wijken. De Brabander vormt juist een contrast: deze villawijk bestaat vooral uit relatief dure koopwoningen, waar gezinnen met hoogopgeleide ouders wonen (R10). Op het eerste oog is problematiek hier minder zichtbaar, maar ook hier vindt drugsproblematiek plaats, aldus respondenten. Net zoals in de rest van de wijken en kerkdorpen (R05; R08; R09). In het centrum van Venray zorgen onder andere de twee coffeeshops voor een andere vorm van sociale dynamiek, met de daarbij behorende aandachtspunten voor leefbaarheid en handhaving:

> *"De aanwezigheid van verschillende functies in een relatief klein gebied, waaronder dus de twee coffeeshops maar eerder ook twee speelautomatenhallen, pizzeria's en uitgaansgelegenheden, maakt dat er in het verleden overlast en onveiligheid ervaren werd." (R18, gemeente)*

Respondenten vertellen dat het gebied is omgedoopt tot het Henseniuskwartier, maar dat men in de volksmond nog eens de voormalige duiding gebruikt de 'vergeten driehoek'. In het verleden kwamen verschillende meldingen van overlast binnen (R13; R14; O2), maar recentelijk zouden voornamelijk parkeerexcessen om aandacht vragen (R18).

Grenzend aan de kern ligt het kerkdorp Oostrum, dat gastheer is voor het terrein van STEVIG en de Rooyse Wissel, het Gilde, huisvestinglocatie voor arbeidsmigranten 'De Conifeer', een treinstation en noodopvang voor asielzoekers. Verder ligt in Blitterswijck nog voormalig vakantiepark Het Roekenbosch, waar tijdelijk arbeidsmigranten en woonurgenten wonen (R18). In mediaberichten lezen we regelmatig over de huisvesting van arbeidsmigranten en asielzoekers. In het geval van de asielzoekers gaan de berichten voornamelijk over het voortbestaan van de opvang en inzet van speciale 'asielboa's', maar niet zozeer over incidenten waarbij asielzoekers betrokken zijn. Ook tijdens de interviews brachten respondenten de noodopvang en asielzoekers niet naar voren in relatie tot overlast en criminaliteit. Voor arbeidsmigranten is dat een ander geval. Zowel respondenten als mediaberichten brengen deze groep in verband

met verschillende overlastincidenten, zoals overlast door alcoholmisbruik of (onderlinge) vechtpartijen.[48]

Opvallend is dat gemeentefunctionarissen aangeven dat de meeste zichtbaarheid en kennis over problematiek zich richt op de wijken binnen de kern Venray. De kerkdorpen blijven daarbij vaak buiten beeld, ondanks signalen van de politie dat ook hier drugs- en alcoholgebruik voorkomt (R05; R11; R37). Dit zou vooral plaatsvinden in keten of de lokale jeugdsozen, waar ouders zelf achter de bar staan (R01; R02). Een respondent:

> *"Het keetdrinken zien we toenemen, niet zo zeer basisschoolleeftijd. Horen van ouders dat ze het acceptabel vinden dat kinderen eerder alcohol drinken, maar dat is iets voor ouders om mee te dealen in de opvoeding." (R30, onderwijs)*

Psychische problematiek en middelengebruik

Over het alcohol- en drugsgebruik onder jeugdigen uit vrijwel elke respondent zijn of haar zorgen. Een vertegenwoordiger van een zorg- en welzijnsorganisatie geeft aan: "*dat het normaal lijkt te zijn om in het uitgaansleven meer drugs te gebruiken*" (R21, (forensische) psychiatrie). Dat is niet uniek voor Venray, ook elders in het land ziet deze persoon dit gebeuren. Een gemeentefunctionaris erkent dat drugsproblematiek voor de gemeente Venray groot is, maar niet groter dan in andere steden (R08).

Tegelijkertijd constateren respondenten een toename van psychische problematiek onder jeugd. Wederom stellen zij daarbij dat dit geen geïsoleerd Venrays fenomeen is (R13; R14). Een vertegenwoordiger van een onderwijsinstelling ziet motivatieproblemen en depressieve klachten onder studenten toenemen. Scholen proberen daarop in te spelen via trajectbegeleiding en extra individuele ondersteuning, bovenop al bestaande ondersteuningsinitiatieven (R16; R17). Verklaringen voor deze toename liggen volgens een respondent (R21, (forensische) psychiatrie) in een combinatie van factoren. Een hiervan is de nasleep van de coronapandemie waardoor jongeren bepaalde vaardigheden niet lijken te hebben aangeleerd. Jongeren moeten zich continu verhouden in een onlinewereld, waar organisaties inspelen op hun puberbrein en ze geconfronteerd worden met zaken over de hele wereld.[49] Verder is middelengebruik onlosmakelijk verbonden met mentaal welzijn, benadrukt deze respondent.

Een ander terugkerend thema betreft het onvoldoende zicht op KOPP-/KOV-kinderen – jongeren met ouders die psychische of verslavingsproblemen hebben – waarvan de verwachting is dat deze mogelijk meer aanwezig zijn in Venray vanwege de situering van de verschillende psychiatrische instellingen. Een respondent zegt hierover:

> *"Je weet dat mensen hier van oudsher met psychiatrische kwetsbaarheid wonen. … En dan ben je als kind toch ook kwetsbaar en sneller vatbaar. Maar hard maken hebben wij het nooit gekund. Het zou plausibel zijn maar we weten het niet." (R18, gemeente)*

48. Zie bijvoorbeeld Janssen, 2022b; 2022c; 2025b.
49. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op de online leefwereld van jongeren.

Zie onderstaand kader voor algemene informatie over KOPP/KOV. In hoofdstuk 5 gaan we verder in op de Venrayse context.

KOPP/KOV[50]

In Nederland groeit ruim een kwart (28%) van alle kinderen tot en met 17 jaar op met een ouder die te maken heeft met een psychische aandoening of verslavingsprobleem. Dat gaat naar schatting om **900.000 kinderen**.

Problematiek bij ouders kan gaan om uiteenlopende aandoeningen zoals stemmings- en angststoornissen, ADHD of een alcohol- of drugsstoornis. Vaak spelen meerdere problemen tegelijk: bijna de helft van deze kinderen heeft een ouder met twee of meer psychische aandoeningen.

De cijfers zijn een schatting: het werkelijke aantal KOPP-/KOV-kinderen kan hoger liggen, onder andere omdat niet alle aandoeningen of gezinssituaties volledig zijn meegenomen.

Criminaliteit en overlast

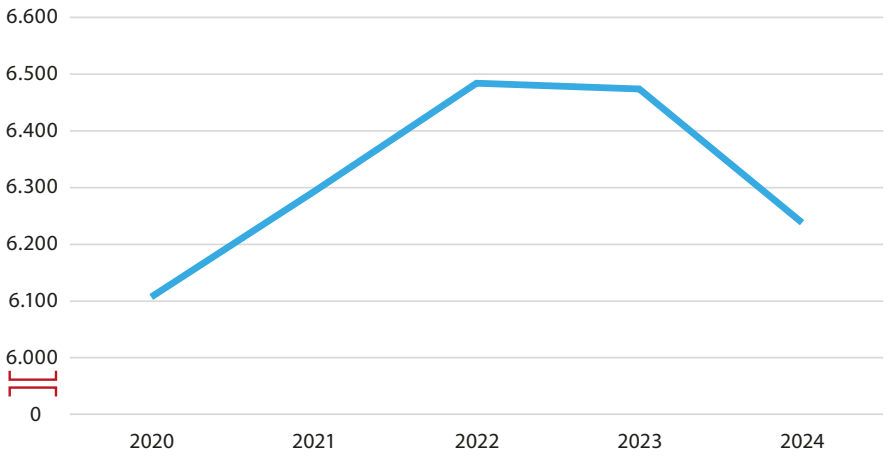
Voordat we in hoofdstuk 3 inzoomen op jeugdcriminaliteit, schetsen we in deze paragraaf een beeld van algemene criminaliteit en overlast in de gemeente Venray. Ten behoeve van het onderzoek hebben wij van de gemeente een dataset ontvangen van incidenten geregistreerd door de politie (BVH) in de gemeente Venray of incidenten waarbij Venrayse jongeren betrokken zijn. De analyse laat zien dat in de periode 2020 tot en met 2024 in de gemeente Venray in totaal 36.506 incidenten zijn geregistreerd in BVH. Op jaarbasis varieert dit tussen circa 6.100 tot 6.500 incidenten.[51] Van 2020 en 2022 nam de criminaliteit in Venray toe. Het aantal delicten is met ongeveer 6% toegenomen, tot circa 6.500 geregistreerde delicten in 2022. Na 2022 daalde het aantal incidenten in de gemeente Venray licht met 4% ten opzichte van 2020, tot ongeveer 6.250 delicten. In Figuur 2.4 wordt de trend van 2020 tot en met 2024 weergegeven.[52]

De grootste categorie incidenten in de gemeente Venray betreft vernielingen en delicten openbare orde (n=9.519, 26% van het totaal aan politieregistraties). Het gaat dan voornamelijk om: overlast door verward/overspannen persoon (n=2.757), geluidshinder overig (n=1.610), melding overlast jeugd (n=878), overlast in verband met alcohol/drugs (n=878) en vernieling overige objecten (n=519).

50. Van Dorsselaer et al., z.d.
51. Zie ook paragraaf 2.1 van Bijlage 4 voor de volledige analyses.
52. Op het moment van schrijven zijn de registraties van 2025 voor de onderzoekers beschikbaar tot en met september 2025, waardoor het beeld voor 2025 onvolledig is. Om deze reden hebben we 2025 niet weergegeven in deze en vergelijkbare trendfiguren.

Daarnaast komen overige delicten (25%), verkeersdelicten (17%) en vermogensdelicten (16%) relatief veel voor. Geweldsdelicten (12%), drugsdelicten (2%) en wapen- en seksuele delicten (allebei 1%) worden minder geregistreerd.

Figuur 2.4 – Delicten in Venray voor alle leeftijden naar jaartal (n=31.596)

Periode: 1 januari 2020 t/m 31 december 2024 (bron: BVH)

Verward en onbegrepen gedrag

Onder verward of onbegrepen gedrag worden situaties gerekend waarin iemand door een verstoord oordeelsvermogen gedrag laat zien dat gevaar kan opleveren voor zichzelf, anderen of de openbare orde.[53] Het gaat niet om één afgebakende doelgroep: mensen met verward gedrag vormen een zeer diverse groep met uiteenlopende achtergronden en problemen. Vaak speelt een combinatie van factoren mee op verschillende leefgebieden.[54] Denk aan psychische aandoeningen – bijvoorbeeld schizofrenie, dementie, depressie of hersenletsel. Daarnaast kunnen levensgebeurtenissen zoals schulden, verlies of dakloosheid mensen dusdanig uit balans brengen dat dit zich uit in verward gedrag.[55]

In veel gevallen versterken psychische kwetsbaarheid en sociale problemen elkaar.[56] Wanneer hulp uitblijft, kan gedrag pas zichtbaar worden wanneer de omgeving melding maakt van overlast. Het gedrag hangt niet alleen samen met individuele problematiek, maar ook met ontwikkelingen in het zorgsysteem. Door ambulantisering en decentralisatie is het aantal ggz-bedden afgenomen, terwijl passende zorg in de thuissituatie nog niet altijd voldoende beschikbaar is. Door het versnipperde zorglandschap en beperkt ziekte-inzicht vallen problemen soms pas op als het gedrag escaleert tot overlastmeldingen.[57]

53. Informatie Analyseteam, 2022.
54. Koekkoek, 2019.
55. Trimbos-Instituut, z.d.c.
56. Idem.
57. Koekkoek, 2024; Mulder et al., 2017.

Verder laten analyses van de incidentregistraties op kern-, wijk- en buurtniveau zien waar (relatief) veel en weinig criminaliteit wordt geregistreerd.[58] We hebben de politieregistraties in absolute aantallen bekeken en daarnaast afgezet tegen het aantal inwoners per wijk en buurt. Hierdoor zien we dat zowel de absolute criminaliteit als de relatieve criminaliteit (politieregistraties per 1.000 inwoners) varieert per wijk en buurt.

Kern-, wijk- en buurtniveau

De gemeente Venray bestaat uit veertien woonplaatsen (kernen): uit de kern Venray en dertien kerkdorpen. De kern Venray is daarnaast opgedeeld in tien wijken en daarbinnen in negentien buurten (zoals eerder gepresenteerd in Tabel 2.1). De dertien kerkdorpen zijn zowel een kern, wijk als buurt. Oostrum wordt bijvoorbeeld aangeduid als kern/kerkdorp, wijk en buurt.

In Figuur 2.5 is het aantal incidenten per wijk in absolute zin weergegeven en in Figuur 2.6 per 1.000 inwoners. Hieronder volgen de belangrijkste bevindingen puntsgewijs.

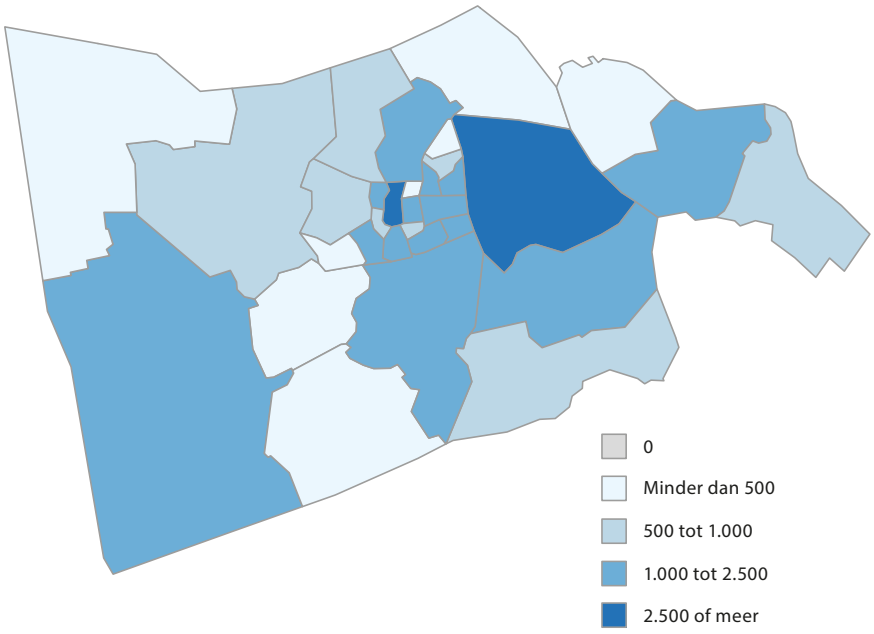
- **Op kernniveau:** Het grootste deel van de registraties komt uit de kern Venray (68%) en een derde (31%) van de incidenten is geregistreerd in de kerkdorpen.[59] In de kerkdorpen is de absolute criminaliteit (aantal politieregistraties) over het algemeen beperkt, met uitzondering van Oostrum.
- **Op wijkniveau:** In vergelijking met geheel de gemeente Venray blijken er vooral in de Venrayse wijken Brukske (12%), Centrum-West (11%), Centrum (11%) en Landweert (10%), veel registraties te zijn, naast Oostrum (10%). In de overige wijken is het absolute aantal politieregistraties beperkt (per wijk 6% van de registraties of minder). Kijkend naar de hoeveelheid criminaliteit afgezet tegen de inwoners per wijk, blijkt het beeld deels te veranderen ten opzichte van de wijken waar in absolute zin de meeste criminaliteit wordt geregistreerd. Per 1.000 inwoners zijn er in de gemeente Venray 143 politieregistraties per jaar. In vergelijking daarmee scoren Centrum (305) en Oostrum (245) opnieuw hoog, maar nu komt ook Smakterheide (250) naar voren met een aanmerkelijk hoger relatief aantal dan het gemiddelde van Venray. Brukske ligt nu met 155 per 1.000 inwoners maar net bovengemiddeld.
- **Op buurtniveau:** Naast Centrum (11%) en Oostrum (10%) springen in absolute aantallen geregistreerde incidenten ook de buurten Brukske 1 (6%), Brukske 2 (6%), Veltum 1 (5%) en West-Zuid (5%) eruit. Daarnaast zijn er nog enkele buurten met respectievelijk 4% van alle registraties in Venray: Landweert 1, Noord-West, Ysselsteyn (ook kern en wijk). De overige buurten hebben ieder 0 tot 3% van de registraties. Het aantal relatieve geregistreerde incidenten ligt, anders dan in abso-

58. Zie paragraaf 3.1 van Bijlage 4 voor de volledige analyses.
59. 1% is onbekend.

lute aantallen, vooral hoog in Keizersveld (1.023 incidenten per 1.000 inwoners)[60] en West-Zuid (484). Daarna volgen opnieuw Centrum (305) en Oostrum (245) alsook Smakterheide (250).

- **Relatief weinig incidenten (alle niveaus):** In de wijken De Brabander, Veltum en Landweert ligt het relatieve aantal geregistreerde incidenten aanzienlijk lager dan gemiddeld; hetzelfde geldt voor de wijken/kerkdorpen Leunen, Merselo, Geijsteren en Veulen (respectievelijk 56 tot 103 incidenten per 1.000 inwoners).[61] Buurten met relatief de minste incidenten zijn Veltum 2, De Brabander, Geijsteren en Landweert 3 (respectievelijk 41 tot 67 incidenten per 1.000 inwoners).[62]

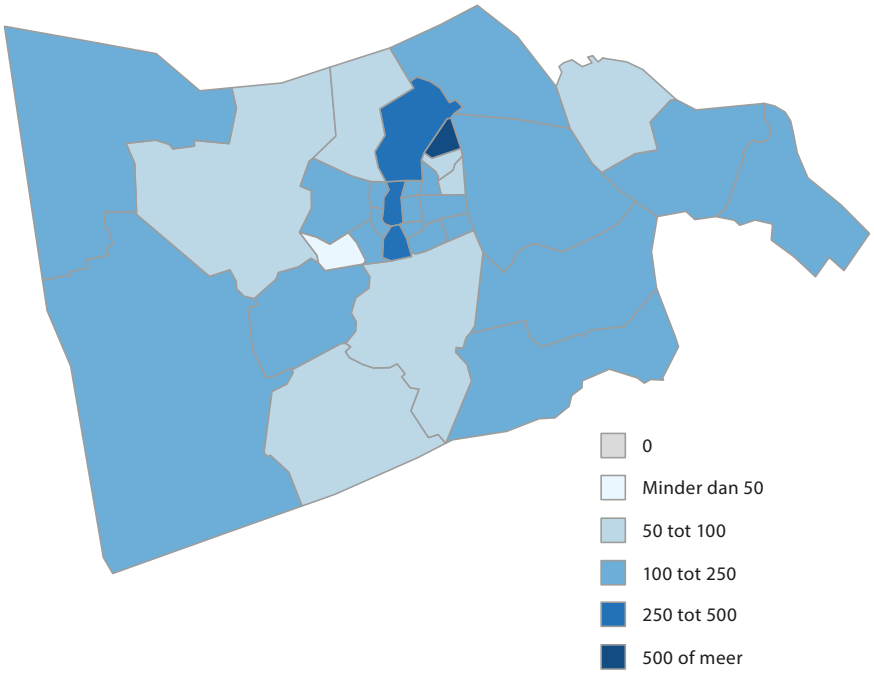
Figuur 2.5 – Aantal politieregistraties naar buurt/wijk

Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

60. Keizersveld is een wijk waar adressen vooral een kantoor of industriefunctie hebben en waar weinig woningen zijn. Dit geeft een vertekend beeld van de wijk wanneer er naar criminaliteit i.c.m. inwoneraantal gekeken wordt. In absolute zin vindt hier maar 1% van de registraties plaats.
61. In absolute aantallen hebben de wijken Geijsteren, Veulen, Heide, Merselo, Smakt en Vredepeel de minste aantallen registraties (respectievelijk 0 tot 1% van alle registraties).
62. In absolute aantallen hebben de buurten Geijsteren, Keizersveld, Veltum 2, Burggraaf (in Oost), Vredepeel, Smakt, Merselo, Heide, Veulen de minste aantallen registraties (respectievelijk 0 tot 1% van alle registraties).

Figuur 2.6 – Aantal politieregistraties per 1.000 inwoners naar buurt/wijk

Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

Nederlandse Crime Severity Index (CSI) toegepast op Venray

Het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR; 2025) heeft een Nederlandse CSI ontwikkeld die de ernst van criminaliteit in Nederlandse gemeenten, wijken en buurten inzichtelijk kan maken.[63] Het NSCR beargumenteert dat criminaliteitsvormen een verschillende impact op de samenleving kunnen hebben en verschillend gewogen moeten worden. Zij wegen de 'mate van ernst' aan de hand van de gemiddelde strafmaat per MK-code (maatschappelijke klasse). De CSI wordt uitgedrukt in dagen gevangenisstraf of het equivalent (geldboete) hiervan. Het instrument kijkt alleen naar misdrijven en neemt overlast niet mee in haar weging.

De CSI kan ook toegepast worden op de buurten in de gemeente Venray om zo de *hotspots* van criminaliteit inzichtelijk te maken.

In de onderzoeksperiode 1 januari 2020 tot en met 30 september 2025 is de CSI voor de gemeente Venray in totaal 1.416.191.[64] Dit is het equivalent van het aantal dagen gevangenisstraf voor misdrijven die er in de gemeente Venray zijn gepleegd. Op basis van de CSI vindt de meeste criminaliteit in de wijk Centrum (binnen de kern Venray) plaats. De misdrijven die hier worden gepleegd hebben gemiddeld ook een relatief hoge CSI.

De wijken/buurten Geijsteren en Smakt hebben op basis van deze index relatief weinig criminaliteit. Ook de Bomenbuurt kent op basis van deze index weinig criminaliteit (ondanks dat er 116

63. Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving, 2025.
64. Zie paragraaf 3.3 van Bijlage 4 voor de volledige analyses.

registraties zijn). De registraties in de Bomenbuurt hebben op basis van de CSI relatief weinig impact op de omgeving. Wijken met een hoge CSI (+100.000) zijn Centrum, Oostrum, Brukske en Centrum West. Wanneer we kijken naar misdrijven met een relatief hoge CSI vallen vooral de wijken Centrum, Oostrum en Sint Antoniusveld en de buurt Brukske 2 op (gemiddeld +300 per delict).

Veiligheidsbeleving

In de Veiligheidsmonitor heeft Ipsos (aselect) inwoners van de gemeente (15 jaar en ouder) benaderd om in een vragenlijst aan te geven hoe zij de veiligheid op gemeente- en wijkniveau ervaren. Aangezien de antwoorden op de vragenlijst ook informatie kunnen bevatten die niet eerder bij de politie is gemeld en Ipsos wijken clusters om vergelijkingen tussen scheve populatiegroottes te voorkomen, kunnen de bevindingen uit de Veiligheidsmonitor en BVH-analyse enigszins afwijken. De Veiligheidsmonitor uit 2023 (op het mom ent van schrijven de meest recente) laat zien dat de veiligheidsbeleving en ervaren leefbaarheid van Venrayse inwoners vergelijkbaar zijn met die van de gemiddelde Nederlander: 15% van de inwoners in Nederland en Venray voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt. In de gemeente Venray geeft 82% van de inwoners aan zich nooit onveilig te voelen in de eigen buurt. De leefbaarheid van de woonbuurt wordt beoordeeld met een 7,8. Tegelijkertijd zijn er binnen de gemeente aanzienlijke verschillen tussen wijken, namelijk:[65]

- De veiligheidsbeleving van inwoners van De Brabander en Smakt/Geijsteren/Wanssum/Blitterswijck is significant beter dan gemiddeld in de gemeente, terwijl inwoners van Brukske en Centrum veiligheid significant minder ervaren;
- Inwoners van De Brabander, Veltum/Vlakwater, Leunen/Veulen/Heide en Smakt/Geijsteren/Wanssum/Blitterswijck geven significant hogere scores voor de leefbaarheid van de wijk, terwijl inwoners van Brukske, Centrum en Centrum-West significant lagere scores geven;
- Inwoners van Centrum zijn in de laatste 12 maanden significant vaker slachtoffer geworden van vermogensdelicten;
- Inwoners van Centrum-West zijn in de laatste 12 maanden significant vaker slachtoffer geworden van geweldsdelicten;
- Inwoners van Brukske zijn in de laatste 12 maanden significant vaker slachtoffer geworden van vandalismedelicten.

Opvallend is dat wijken in de kern Venray, vooral Brukske, Centrum en Centrum-West, (significant) slechter scoren op leefbaarheid, veiligheidsbeleving en slachtofferschap (van traditionele criminaliteit) dan kerkdorpen zoals Smakt en Blitterswijck.[66]

65. Bosma & Ten Doeschot, 2024.
66. Idem.

Uit de Veiligheidsmonitor van 2023 blijkt dat 37% van de inwoners minstens een vorm van ernstige overlast ervaart. Verkeersoverlast wordt het vaakst genoemd, vooral door te hard rijden, parkeerproblemen en agressief verkeersgedrag. Minder vaak genoemde vormen van overlast zijn fysieke verloedering (zoals hondenpoep, zwerfvuil en beschadigd straatmeubilair), sociale overlast (onder meer verwarde personen, hangjongeren, drugshandel en -gebruik, alcoholoverlast) en milieuoverlast (geluids- en stankhinder, horecaoverlast). De ervaren overlast is het hoogst in wijken met een relatief groot aantal inwoners en een hoge bevolkingsdichtheid binnen de kern Venray, met name in Brukske en Centrum (Oost en West). Vanwege de relevantie voor dit onderzoek, hebben we de scores op sociale overlast per wijk weergegeven in Tabel 2.2.[67]

Tabel 2.2 – Vormen van sociale overlast per wijk anno 2023[68]

	Rondhangende jongeren	Overlast door buurtbewoners	Overlast door verwarde personen	Drugsgebruik	Drugshandel	Dronken mensen op straat	Lastigvallen van mensen op straat
De Brabander	1%	1%	0%	2%	2%	1%	0%
Brukske	11%	10%	3%	11%	12%	4%	1%
Centrum	11%	4%	10%	15%	10%	10%	4%
Centrum-Oost	4%	2%	2%	1%	3%	0%	2%
Centrum-West	3%	9%	6%	7%	7%	6%	1%
Landweert, Smakterheide	5%	4%	3%	2%	4%	1%	1%
Sint Antoniusveld	2%	5%	8%	0%	2%	0%	0%
Veltum, Vlakwater	1%	3%	1%	5%	4%	1%	1%
Castenray, Oirlo	2%	3%	7%	2%	2%	2%	3%
Leunen, Veulen, Heide	1%	2%	0%	1%	2%	0%	0%
Oostrum	3%	0%	3%	1%	1%	2%	0%
Smakt, Geijsteren, Wanssum, Blitterswijck	0%	1%	1%	0%	1%	2%	0%
Ysselsteyn, Vredepeel, Merselo	2%	1%	1%	1%	3%	0%	0%
Gemeente Venray	**4%**	**4%**	**3%**	**4%**	**4%**	**2%**	**1%**

Rood = significant slechter dan gemiddeld
Blauw = significant beter dan gemiddeld

67. Bosma & Ten Doeschot, 2024.
68. De tabel is gebaseerd op de Veiligheidsmonitor van Venray uitgevoerd door Ipsos. De cijfers stammen uit 2023. De onderzoekers hebben gegevens verzameld door een vragenlijst uit te zetten onder de Venrayse bevolking (Bosma & Ten Doeschot, 2024).

De cijfers vormen een bevestiging dat de wijken verschillen qua fysieke en sociale kenmerken, problematiek, incidenten en veiligheidsbeleving. Deze verschillen tussen de kerkdorpen en de kern Venray worden ook door respondenten aangehaald. Verschillende partijen benoemen dat de problematiek in de kern Venray überhaupt beter in beeld is dan in de kerkdorpen. De lagere registratiecijfers zouden niet direct betekenen dat er ook minder incidenten plaatsvinden. Instanties hebben daar minder ogen en oren om hun beeld op te baseren, zo geven respondenten aan (R05; R11; R37). Kenmerkend voor de kerkdorpen is volgens respondenten een sfeer van 'ons kent ons' en sociale controle; inwoners zouden meer zelf oplossen (R04; R30). Een politiefunctionaris legt uit:

> *"Boeren onderling, slaan elkaar een keer op de neus en drinken met elkaar weer een biertje, dat is een andere cultuur dan in Venray waar mensen uit Rotterdam komen wonen." (R40, politie)*

Ook de lagere bevolkingsdichtheid vermindert de kans op ervaren overlast. Respondenten benadrukken dat de kerkdorpen hun eigen problematiek kennen, zoals overmatig drank- en drugsgebruik in zuipketen en de soos, maar dat hun zicht hierop sterk achterblijft ten opzichte van de kern Venray (R04; R05).

2.4 Resumé

Venray is een middelgrote gemeente in Noord-Limburg, met de stedelijke kern Venray waar de meeste mensen wonen en daaromheen dertien kerkdorpen. In Venray wonen relatief veel mensen met een middelbaar opleidingsniveau en relatief weinig met een theoretisch of praktisch opleidingsniveau. Qua afkomst wonen er relatief veel mensen met een Nederlandse afkomst en valt het op dat vooral de migrantengroep met een Poolse herkomst de afgelopen jaren is toegenomen.

Uniek aan Venray is de lange traditie van ggz binnen de gemeente. Het is een regionaal zorgknooppunt voor de ggz, met instellingen met en zonder klinische opnames, een behandelcentrum voor personen met lvb, gedragsstoornissen en psychiatrische problematiek en een tbs-kliniek. Uit de bevindingen komt een beeld naar voren van inwoners die gewend zijn aan het terugzien van de invloed van ggz op straat, maar hier niet echt last van ondervinden.

Wijken waarin op basis van cijfers relatief veel sociaaleconomische problematiek speelt zijn Centrum, Centrum West en Brukske. Brukske is als enige uit dit rijtje ook relatief veel als aandachtsgebied genoemd door respondenten en wordt omschreven als een levendige, multiculturele wijk, maar met relatief veel armoede, afstanden tot de arbeidsmarkt en problematiek die over meerdere generaties doorwerkt. Andere wijken die door professionals als aandachtsgebied worden aangeduid zijn:

- Landweert: vanwege de aanwezigheid van zorgwoningen en ambulantisering waardoor een concentratie van bewoners met complexe zorgbehoeften is ontstaan;

- De Brabander: als een luxere wijk met minder zichtbare problematiek, maar waar ook drugsproblematiek zou spelen.

Veiligheidsbeleving, overlast en criminaliteit

Tussen 2020 en 2024 zijn er 35.506 geregistreerde incidenten in Venray, waarbij er tussen 2020 en 2022 een toename was en daarna een daling. De grootste categorie incidenten is vernielingen en delicten openbare orde (vooral overlast door verward/overspannen persoon, geluidshinder, overlast jeugd), daarna volgen overige incidenten, verkeersdelicten en vermogensdelicten. De meeste registraties zijn in de kern Venray, daarna volgt Oostrum. Volgens professionals is er beter zicht op Venray en betekenen de lagere registraties niet per definitie dat er minder gebeurt in de kerkdorpen.

De veiligheidsbeleving van Venrayse inwoners komt overeen met de gemiddelde Nederlander. In Venray ervaart 37% van de inwoners minstens één vorm van ernstige overlast; het vaakst genoemd is verkeersoverlast. De hoogste ervaren overlast is in Brukske en Centrum (Oost en West). Ook de leefbaarheid en veiligheidsbeleving scoren in deze wijken, met uitzondering van Oost, relatief minder goed. Deze wijken springen er ook uit qua politieregistraties, wederom met uitzondering van Oost. In absolute zin worden er daarnaast veel incidenten geregistreerd in Landweert en Oostrum en de buurt Veltum 1. Afgezet tegen inwonerstallen zijn er vooral veel incidentregistraties in Centrum, Oostrum en Smakterheide en scoort Brukske nog maar net bovengemiddeld.

3 Wat speelt er op het gebied van jeugdcriminaliteit?

"Voornamelijk handel in verdovende middelen. Dat is de motor die andere vormen van criminaliteit aan het draaien houdt." (R06)

Dit hoofdstuk gaat in op de aard, omvang en ontwikkelingen van jeugdcriminaliteit. Allereerst presenteren we de bevindingen uit de deskresearch. Vervolgens schetsen we op basis van politiedata, de vragenlijst en overlastmeldingen een beeld van de geregistreerde en gerapporteerde incidenten. Hierna presenteren we de uitingsvormen van jeugdcriminaliteit, zoals naar voren gekomen tijdens de interviews en observatierondes met professionals. Het hoofdstuk besluit met een resumé.

3.1 Jeugdcriminaliteit op basis van open bronnen

Op het dashboard 'Zicht op Ondermijning'[69] is te lezen dat Venray op het gebied van jonge aanwas (jongeren tot en met 23 jaar met risico betrokken te raken bij criminaliteit) opvallende signalen kent. In vergelijking met andere Nederlandse gemeenten scoort Venray relatief hoog als het gaat om jongeren die voor het eerst betrokken zijn bij ondermijnende criminaliteit. Zo scoort 94% van de gemeenten in Nederland lager dan Venray wat betreft zogenoemde ondermijnende first offenders.[70] Ook bij recidiverende jongeren[71] in ondermijnende criminaliteit scoort Venray bovengemiddeld: bij 61% van de gemeenten ligt het recidiveniveau van deze jongeren lager. Het dashboard identificeert bovendien een groep risicojongeren binnen gemeente Venray (4,9% van de Venrayse jongeren): zij hebben 13 keer zoveel kans om verdachte worden van een drugsdelict, ten opzichte van andere jongeren in Nederland. Van de Nederlandse gemeenten scoort 54% lager op het aandeel risicojongeren.[72]

69. 'Zicht op Ondermijning is een dashboard dat is ontstaan uit een samenwerking tussen verschillende lokale en landelijke overheden op initiatief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het bevat CBS-data gecombineerd met onder andere politie- en gemeentelijke data van 2019 tot en met 2023 (Zicht op Ondermijning, z.d.b).
70. Onder first offenders rekent het dashboard jongeren die in het peiljaar verdacht zijn van een ondermijnend delict, dat binnen de periode van 2012 tot en met 2023 plaats heeft gevonden (Zicht op Ondermijning, z.d.a).
71. Het dashboard definieert recidivisten als jongeren die binnen de periode van 2012 tot en met 2023 meermaals verdacht zijn geweest van een ondermijnend of druggerelateerd delict, waarvan ten minste één keer in het peiljaar (Zicht op Ondermijning, z.d.a).
72. Zicht op Ondermijning, z.d.a.

In 2026 voerde RTL Nieuws een onderzoek uit naar de verwevenheid van onder- en bovenwereld in Nederlandse gemeenten, resulterend in de Onderwereldkaart 2026. Op basis van 15 indicatoren doen de auteurs per gemeente uitspraken over het risico op ondermijning. De indicatoren gaan in op geregistreerde zaken, meldingen of veroordeelde burgers, lokale en individuele omstandigheden. De gemeente Venray staat op plek 115 van de 336 voor meest ondermijninggevoelige gemeenten. Daarmee scoort Venray slechter dan aangrenzende gemeenten Deurne (plek 178) en Land van Cuijk (plek 235), maar beter dan Helmond (plek 13) en Venlo (plek 16).[73] Het is hier aannemelijk dat de patiënten van de tbs-kliniek ook meegenomen worden in de indicator veroordeelde burgers. Op basis van de onderzoeksrapportage van RTL Nieuws kunnen we dit echter niet met zekerheid bevestigen. We kunnen daarom niet stellen dat de aanwezigheid van de tbs-kliniek een vertekend beeld geeft van de Venrayse score.

3.2 Geregistreerde jeugdcriminaliteit

In deze paragraaf beschrijven we enkele bevindingen uit de BVH-analyse en de vragenlijst onder jongeren. Op basis van bevindingen uit de BVH-analyse beschrijven we eerst 1) de geregistreerde jeugdcriminaliteit in de gemeente Venray en 2) de geregistreerde incidenten waarbij Venrayse jongeren tot en met 27 jaar betrokken zijn. We baseren de uitspraken op incidenten die in de periode 1 januari 2020 tot en met 30 september 2025 zijn geregistreerd in BVH. Vervolgens presenteren we de ervaringen van Venrayse jongeren met criminaliteit, die ze hebben gedeeld in de online vragenlijst.

3.2.1 Jeugdcriminaliteit geregistreerd in gemeente Venray

De BVH-analyse laat zien dat de periode 2020 tot en met 2024 in de gemeente Venray in totaal 4.707 registraties op jeugdcriminaliteit kent. Jeugdcriminaliteit is hier gedefinieerd als: *jongeren van 8 tot en met 27 jaar die staan geregistreerd als betrokkene of verdachte in BVH*. Het is daarbij niet per se noodzakelijk dat zij in de gemeente Venray woonachtig zijn. De geregistreerde jeugdcriminaliteit in Venray is tussen 2020 en 2022 gestegen met 6%. Na een piek in 2022 van ongeveer 1.030 incidenten daalt het aantal incidenten weer. Een vergelijkbare trend zien we ook bij de registraties voor alle leeftijden (zie paragraaf 2.3).[74]

73. De auteurs geven aan dat de volgende indicatoren in samenwerking met datawetenschappers, criminologen en experts op het gebied van ondermijning zijn uitgekozen. Registraties van ondermijnende delicten, wapenhandel, mensenhandel, Meld Misdaad Anoniem (MMA), verdachte transacties. Kwetsbaarheden: problematische schulden, risicojongeren, inwoners verdacht van ondermijnend delict, bedrijven met veroordeelde eigenaar of bestuurder, bedrijven met drie of meer opvallende kenmerken, vastgoed in bezit van veroordeelde eigenaar, spookbewoning, woningen in bezit van 'snelle groeier', sociale samenhang en ervaren overlast en onveiligheid (RTL Nieuws, 2026).
74. Zie paragraaf 2.2 van Bijlage 4 voor het volledige overzicht.

De trend in de gemeente Venray lijkt daarmee af te wijken van de landelijke trend: na een decennialange daling is de geregistreerde jeugdcriminaliteit in Nederland recentelijk gestabiliseerd (zie het blauwe kader).

Algemene daling geregistreerde jeugdcriminaliteit

Is jeugdcriminaliteit verhard en verjongd? Onderzoekers stellen in de Monitor Jeugdcriminaliteit[75] dat deze conclusie op basis van de geregistreerde werkelijkheid niet getrokken kan worden.

Sinds de millenniumwisseling is de geregistreerde jeugdcriminaliteit in Nederland fors gedaald. Deze trend geldt voor alle leeftijdsgroepen en komt terug in politieregistraties, justitiële registraties en zelfrapportages. In de afgelopen vijf jaar is de daling redelijk gestabiliseerd. In deze periode is ook een lichte toename te zien van het aantal minderjarigen dat schuldig wordt bevonden aan het plegen van een ernstig geweldsdelict. Ook is in deze periode het aantal en percentage (gewelds)zaken toegenomen waarbij een jeugdige een (steek)wapen heeft gebruikt. Het OM constateerde dat de toename van jeugdige verdachten betrokken bij een ernstig geweldsdelict niet is toegenomen.

Geluiden uit de praktijk verschillen echter met de geregistreerde cijfers. Verschillende factoren kunnen dit verschil beïnvloeden. Twee belangrijke opmerkingen van de onderzoekers zijn:

1. Cijfers lopen altijd achter op waarnemingen van professionals en laten langetermijnbeelden zien;
2. Professionals werken op hotspots en nemen vanuit dat perspectief waar. Logischerwijs signaleren zij af- en toenames op korte termijn.

Dit patroon is overigens in de volledige criminele breedte te zien: zowel binnen Nederland als andere landen van de geïndustrialiseerde wereld is de geregistreerde criminaliteit sinds de millenniumwisseling gedaald. Het aantal verdachten in alle leeftijdscategorieën, aantal misdrijven, aantal moorden, aantal liquidaties en aantal woninginbraken is gedaald en recentelijk gestabiliseerd. Tot 2021 daalde de cijfers van geregistreerd slachtofferschap van traditionele criminaliteit. Deze cijfers laten sinds 2021 een weer een lichte stijging zien, voornamelijk bij geweldsdelicten.[76] De stijging in aangiftes voor geweld is ook in de gemeente Venray te zien.[77]

Tabel 3.1 laat zien dat jongeren zich vooral schuldig maken aan verkeersdelicten (n= 1.415; 26%), vernielingen en delicten openbare orde (n=1.147; 21%), geweldsdelicten (n=1.136; 21%) en overige delicten (n=1.139; 21%). Per hoofdcategorie gaat het daarbij voornamelijk om de delicten:[78]

75. Van der Laan et al., 2024.
76. De Waard, 2026.
77. Klerks, 2025.
78. Zie ook paragraaf 2.3 in Bijlage 4 voor de volledige analyses.

- Verkeerdelicten: verkeersongeval met uitsluitend materiële schade (n=461), overige verkeerszaken (n=331), rijden onder invloed drugs/geneesmiddelen, al dan niet in combinatie met alcohol (n=159), verkeersongeval met letsel (n=114) en rijden zonder rijbewijs (n=79);[79]
- Vernielingen en delicten openbare orde: overlast door verward/overspannen persoon (n=276), melding overlast jeugd (n=193), overlast in verband met alcohol/drugs (n=180), geluidshinder overig (n=130) en sociale wijkproblematiek (n=80);
- Geweldsdelicten: ruzie/twist (zonder vervolg; n=776), eenvoudige mishandeling (n=112), huiselijke twist (zonder vervolg; n=67), bedreiging (n=60) en burenruzie (zonder vervolg; n=45);
- Overige delicten: verdachte situatie (n=565), afhandeling overige meldingen (n=400), vermissing meerderjarig persoon (n=44), overtreding overig (Wetboek van Strafrecht; n=26) en overtreding Justitiële Voorwaarden en Poging tot zelfdoding (n=26).

Tabel 3.1 – Geregistreerde jeugdcriminaliteit in Venray, naar hoofdcategorie (n=5.480)

	n	%
Verkeersdelicten	1.415	26%
Vernielingen en delicten openbare orde	1.147	21%
Geweldsdelicten	1.136	21%
Vermogensdelicten	306	6%
Drugsdelicten	233	4%
Wapendelicten	56	1%
Seksuele delicten	48	1%
Overige delicten	1.139	21%
Totaal	**5.480**	**100%**

Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

Minder vaak wordt deze doelgroep geregistreerd bij vermogensdelicten (n=306; 6%), drugsdelicten (n=233; 4%), wapendelicten (n=56; 1%) en seksuele delicten (n=48; 1%). De registraties bevatten zowel offline als online delicten die zijn gepleegd in de gemeente Venray. Voor vermogensdelicten geldt bijvoorbeeld dat 8% van de delicten online wordt gepleegd.

Wanneer we het aantal delicten waarbij ten minste een jongere betrokken is als verdachte of betrokkene (wel of niet woonachtig in Venray) plaatsen binnen het totaal

79. Net als in bijvoorbeeld onderzoek naar jeugdcriminaliteit in Venlo zien we dat rijden onder invloed van drugs/geneesmiddelen, al dan niet in combinatie met alcohol' in Venray vaker voorkomt dan 'rijden onder invloed, uitsluitend alcohol'. Het is mogelijk dat hier het adagium 'wat je aandacht geeft groeit' opgaat, aangezien de politie in Venray hier projectmatig op heeft ingezet (R18, gemeente).

aantal delicten in de gemeente Venray, dan blijkt dat de jeugdcriminaliteit een beperkt deel van de totale criminaliteit in Venray omvat. Bij 'slechts' 15% van de delicten zijn een of meer jongere(n) als verdachte of betrokkene geregistreerd.

In Tabel 3.2 is de relatieve betrokkenheid van jeugd bij de verschillende hoofdcategorieën delicten weergegeven. Jongeren zijn relatief vaak betrokken bij drugsdelicten (38% van alle drugsdelicten), geweldsdelicten (26% van alle geweldsdelicten) en verkeersdelicten (23% van alle verkeersdelicten). In de gemeente Venray zijn jongeren relatief weinig betrokken bij vermogensdelicten (5% van de vermogensdelicten). Bij drugsdelicten gaat het in eerste instantie om het bezit van softdrugs, het aantreffen van drugs (geen verdachte) en het bezit van harddrugs, en in mindere mate om de handel in hard- dan wel softdrugs.

Tabel 3.2 – Percentage delicten waarbij ten minste een jongere geregistreerd staat als verdachte of betrokkene[80]

	Registraties		
Delict	**Alle** *(n)*	**≥ 1 jongeren** *(n)*	**Percentage ≥ 1 jongeren in alle registraties**
Drugsdelicten	614	233	38%
Geweldsdelicten	4.342	1.136	26%
Verkeersdelicten	6.056	1.415	23%
Seksuele delicten	318	48	15%
Wapendelicten	430	56	13%
Vernielingen en delicten openbare orde	9.519	1.147	12%
Vermogensdelicten	6.013	306	5%
Overige delicten	9.214	1.139	12%
Alle delictsvormen	**36.506**	**5.480**	**15%**

Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron:BVH)

3.2.2 Geregistreerde incidenten van Venrayse jongeren

In de periode 1 januari 2020 tot en met 30 september 2025 zijn er in de gemeente Venray 5.480 delicten geregistreerd waarbij jongeren betrokken zijn of waarvan jongeren worden verdacht. Bij een deel van deze incidenten wordt of worden een of meer jongere(n) uit de gemeente Venray geregistreerd als verdachte of betrokkene. Het andere deel van deze registraties heeft betrekking op jongeren woonachtig in andere gemeenten. Waar dit andere deel woont konden wij op basis van de verkregen dataset niet vaststellen.

80. We vergelijken hier 1) delicten waarbij jeugd betrokken is geweest als verdachte of betrokkene met 2) alle delicten waarbij ook gekeken is naar andere hoedanigheden (dus verdachte, betrokkene, melder, etc.). Het percentage 'jeugdige betrokkenheid' zal in werkelijkheid (nog) hoger zijn.

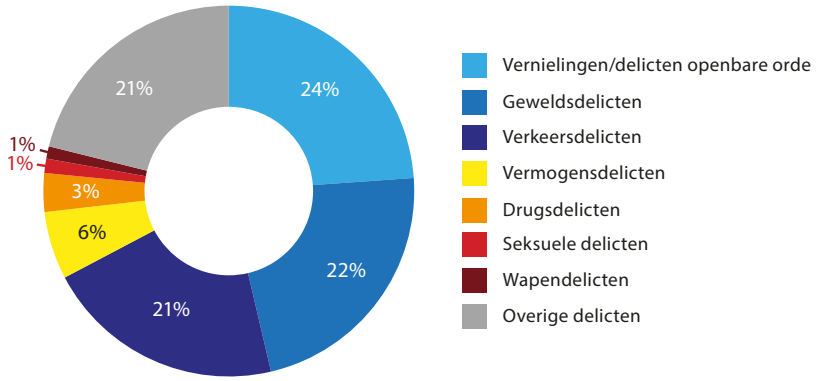
In 60% van de 5.480 geregistreerde delicten is ten minste een jongere uit de gemeente Venray betrokken. De overige 40% wordt gepleegd door jongeren die niet woonachtig zijn in de gemeente Venray. Bij de meerderheid van de vernielingen en delicten openbare orde (66%), geweldsdelicten (69%), seksuele delicten (54%), drugsdelicten (67%) en wapendelicten (64%) is ten minste één jongere uit de gemeente Venray betrokken als verdachte of betrokkenen. Alleen bij vermogensdelicten (41%) is in de minderheid van de gevallen een jongere uit de gemeente Venray betrokken of verdacht. Het valt op dat jongeren buiten de gemeente Venray vaker geregistreerd staan voor vermogensdelicten, terwijl Venrayse jongeren vaker in de registraties voorkomen bij drugs- en geweldsdelicten.

Type delicten door Venrayse jongeren

Tussen 1 januari 2020 en 30 september 2025 zijn 2.640 unieke Venrayse jongeren in totaal geregistreerd voor 6.601 delicten, gepleegd binnen of buiten de gemeente Venray. Zij zijn vooral betrokken bij of verdacht van vernielingen en delicten openbare orde (n=1.576; 24%), geweldsdelicten (n=1.483; 22%) en verkeersdelicten (n=1.382; 21%). Bij vernielingen en delicten tegen de openbare orde gaat het vooral om overlast door verward/overspannen persoon (22%) en melding overlast jeugd (21%). Daarna volgt overlast in verband met alcohol/drugs (13%). Bij de geweldsdelicten gaat het vooral, in bijna twee derde van de gevallen, om ruzie/twist (65%). Verkeersdelicten bestaan voor het grootste deel uit verkeersongevallen met materiële schade (35%) en overige verkeerszaken (24%).

De jongeren zijn relatief weinig betrokken als verdachte of betrokkene bij *seksuele* en *wapendelicten* (beide 1%). Zie Figuur 3.1 voor de verdeling van incidentcategorieën.

Figuur 3.1 – Delicten waarbij jongeren van 8 t/m 27 jaar woonachtig in de gemeente Venray verdacht of betrokken zijn, naar hoofdcategorie (n=6.601)

Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

Jeugdoverlast[81]

Naast crimineel gedrag kunnen jongeren overlastgevend gedrag vertonen. Wat als overlast ervaren wordt, ligt niet enkel bij de overlastgever maar hangt ook af van de context waarin een persoon de overlast ervaart. Het is daarmee een subjectief begrip. De politie registreert overlast, maar niet alle overlastregistraties zijn ook een strafbaar feit. Ook gemeenten registreren vormen van overlast en vragen aan burgers om melding te maken van die overlast, zodat zij hiertegen kunnen optreden.[82]

Op het dataportaal van de politie is te zien dat het totaal aantal meldingen jeugdoverlast bij de politie en de gemeente tussen 2020 en 2024 met 29% is afgenomen: van 160 meldingen in 2020, naar 113 meldingen in 2024, en een piek in 2021 met 196 meldingen.

Aanvullend heeft de gemeente recente gegevens toegestuurd van meldingen jeugdoverlast van januari 2023 tot en met september 2025. Uit analyses van deze meldingen blijkt dat jeugdoverlastmeldingen vooral in het voorjaar worden gedaan, zowel bij de politie als gemeente. Binnen deze periode heeft de politie 363 meldingen en de gemeente 189 meldingen van jeugdoverlast ontvangen. In 2025 is het aantal meldingen van overlast aanzienlijk gestegen, zowel bij de gemeente als politie. Meldingen bij de gemeente komen sinds 2025 voornamelijk binnen via de BuitenBeter-app en website. We kunnen niet met volle zekerheid stellen dat de stijging in meldingen toe te schrijven is aan een daadwerkelijke stijging van jeugdoverlast. Verschillende factoren kunnen hier invloed op hebben gehad, zoals het aanstellen van jeugdboa's of een mogelijk toegenomen bekendheid van de BuitenBeter-app en -website. Begin 2025 zijn ook de straatcoaches weggevallen. Zij registreerden geen meldingen, maar werden wel rechtstreeks benaderd door inwoners die overlast ondervonden (R18, gemeente). Onbekend is of er een verband is tussen de toename van digitale meldingen en het stopzetten van het werken met straatcoaches in 2025. De stijging van het aantal meldingen voortkomend uit 'eigen waarneming' in 2025 is namelijk verwaarloosbaar.

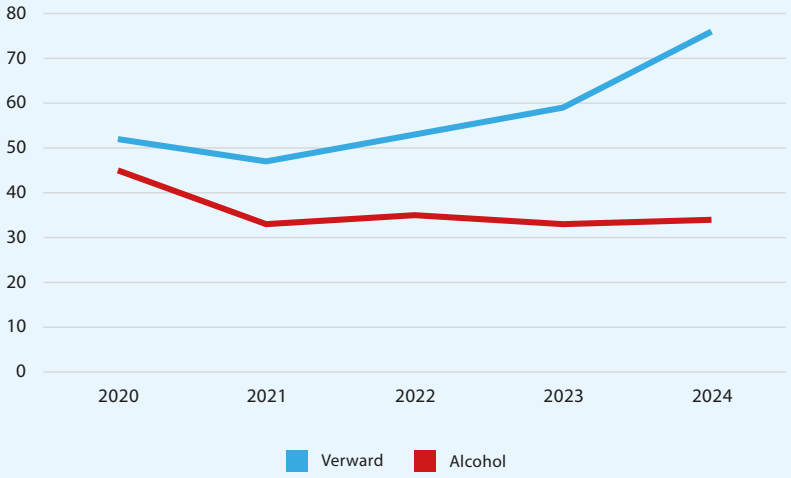
Om overlast in beeld te krijgen zijn de gemeente en de politie afhankelijk van melders. Hiervoor zetten zij verschillende bewustwordingsacties op. Toch zijn inwoners niet altijd bereid om te melden. "*Ik heb zo'n 200 locaties bezocht in het buitengebied. Ze kennen elkaar allemaal, maar melden niet […] Ze zeggen: de politie komt niet/doet niets, zijn altijd te laat*" (R11, gemeente). Het niet (tijdig) reageren op meldingen, om wat voor reden dan ook, kan op termijn leiden tot minder meldingen: "*De bereidheid van mensen om te melden. Als we niet investeren, een bedrijfsinbraak waar we bijna niks doen […] die ben ik kwijt als melder*" (R39, politie).

Binnen de BVH-analyse hebben we verder ingezoomd op de registraties 'overlast verward persoon' en 'overlast alcohol/drugs' waarvoor Venrayse jongeren in de BVH-systemen staan geregistreerd. Na een lichte daling blijft het aantal registraties 'overlast alcohol/drugs' vanaf 2021 redelijk stabiel.

81. Zie paragraaf 3.4 in Bijlage 4 voor de volledige analyses.
82. Staring et al., 2025.

De registraties 'overlast verward persoon' stijgen daarentegen vanaf 2021 (zie Figuur 3.2). Opvallend, aangezien het totale aantal registraties 'overlast verward persoon' in Venray, onafhankelijk van woonplaats of leeftijd, afneemt (van 1.245 registraties in 2020 tot 909 registraties in 2024). Met andere woorden: het relatieve aandeel van Venrayse jongeren binnen de registratie 'overlast verward persoon' stijgt van 4% in 2020 naar 8% in 2024. Op basis van de voorlopige registraties van 2025 lijkt deze stijging door te zetten.

Figuur 3.2 – Aantal registraties 'overlast verward persoon' (n=287) en 'overlast alcohol/drugs' (n=180) waarbij jongeren van 8 t/m 27 jaar woonachtig in de gemeente Venray verdacht of betrokken zijn, naar jaar[83]

Periode: 1 januari 2020 t/m 31 december 2024 (bron: BVH)

Ontwikkeling in incidentregistraties

Het aantal incidentregistraties met in de gemeente Venray woonachtige jongeren geregistreerd als verdachte of betrokkene is tussen 2020 en 2024 met een kwart gedaald (zie ook Figuur 3.3). De afnemende trend van registraties van Venrayse jongeren is groter dan die van registraties in de gemeente Venray (zowel alle leeftijden als de doelgroep in dit onderzoek) en de landelijke criminaliteitscijfers.[84] In zowel de gemeente Venray (stijging van 2%) als Nederland (stijging van 1%) is in 2024 juist een lichte stijging van incidentregistraties (alle leeftijden) zichtbaar ten opzichte van 2020.

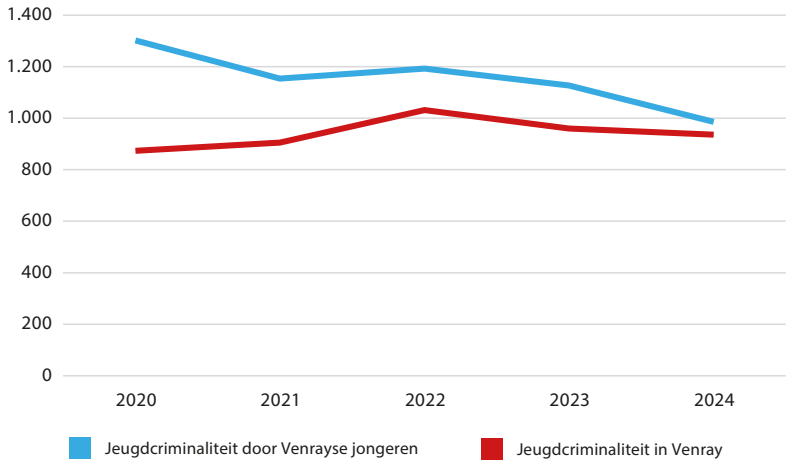
Het aantal vermogensdelicten, seksuele delicten, drugsdelicten en wapendelicten is in 2024 afgenomen ten opzichte van 2023. Het aantal vermogensdelicten en seksuele delicten, en in mindere mate wapen- en drugsdelicten, blijft naar verwachting ook in 2025 aanzienlijk lager dan in de jaren voor 2024.

83. Op het moment van schrijven zijn de registraties van 2025 voor de onderzoekers beschikbaar tot en met september 2025, waardoor het beeld voor 2025 onvolledig is. Om deze reden hebben we 2025 niet weergegeven in deze en vergelijkbare trendfiguren.
84. De landelijke criminaliteitscijfers zijn te vinden op het dataportaal van de politie (data.politie.nl).

Verhouding jeugdcriminaliteit in Venray en geregistreerde Venrayse jongeren

Opvallend is dat het aantal geregistreerde delicten van Venrayse jongeren hoger ligt (n=6.601), dan het aantal geregistreerde delicten binnen de gemeente Venray, waarbij tenminste één jongere betrokken was (n=5.480). Venrayse jongeren staan dus vaker geregistreerd (binnen en buiten de gemeente), dan er in totaal aan jeugdcriminaliteit binnen de gemeente wordt geregistreerd. Dit is zichtbaar bij bijna elke type delict (met uitzondering van verkeers- en drugsdelicten) en in elk jaar. Op basis van registraties blijkt dat Venrayse jongeren dus in ieder geval meer criminaliteit en overlast 'exporteren' dan dat de gemeente Venray aan jeugdcriminaliteit en -overlast 'importeert'. Het verschil tussen de registraties van jongeren uit Venray en de geregistreerde jeugdcriminaliteit in de gemeente blijkt in de onderzoeksperiode wel af te nemen (zie Figuur 3.3).

Figuur 3.3 – Delicten waarbij jongeren van 8 t/m 27 jaar woonachtig in Venray verdacht of betrokken zijn (n=5.762) en geregistreerde jeugdcriminaliteit in Venray (n=4.699) naar jaartal[85]

Periode: 1 januari 2020 t/m 31 december 2024 (bron: BVH)

CSI: jongeren woonachtig in Venray

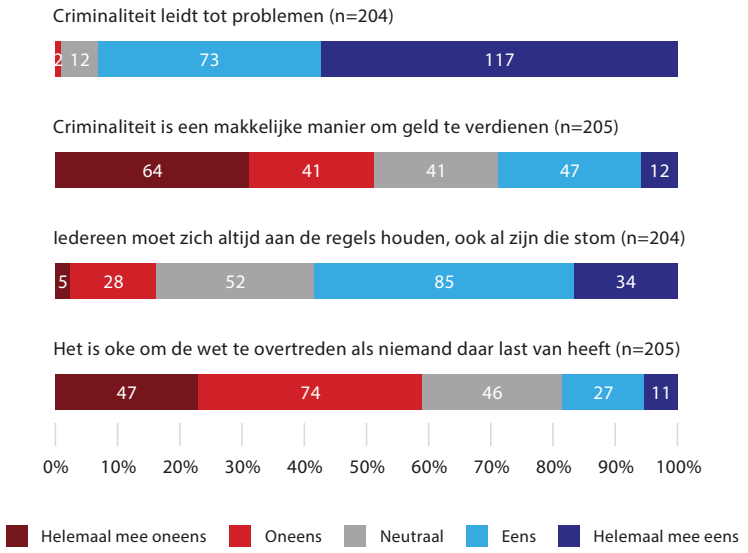
Evenals het aantal registraties is er sprake van een afname van de CSI door jongeren die woonachtig zijn in de gemeente Venray. Het aantal registraties met jongeren die woonachtig zijn in de gemeente Venray is sinds 2020 met 24% gedaald. De CSI is in die periode nog sterker, met 44%, gedaald. Dit betekent dat de jongeren in Venray gemiddeld minder vaak worden geregistreerd voor jeugdcriminaliteit en -overlast en dat de ernst van de jeugdcriminaliteit en -overlast afneemt.

85. Op het moment van schrijven zijn de registraties van 2025 voor de onderzoekers beschikbaar tot en met september 2025, waardoor het beeld voor 2025 onvolledig is. Om deze reden hebben we 2025 niet weergegeven in deze en vergelijkbare trendfiguren.

3.2.3 Jongeren over criminaliteit en verzoeken

In de online vragenlijst hebben we jongeren van 12 tot en met 27 jaar onder andere een aantal stellingen voorgelegd over criminaliteit.[86] Hun antwoorden op deze stellingen staan weergegeven in Figuur 3.4. De jongeren geven overwegend aan dat criminaliteit volgens hen tot problemen leidt (93%), dat het niet oké is om de wet te overtreden (59%) en iedereen zich aan de regels moet houden (58%). Ook zijn zij het overwegend oneens (51%) met de stelling dat criminaliteit een makkelijke manier is om geld te verdienen.

Figuur 3.4 – Stellingen over criminaliteit

Ongeveer 19% (n=35) van de jongeren van 12 tot en met 27 jaar die de vragenlijst heeft ingevuld, geeft aan wel eens gevraagd te zijn om iets te doen wat niet mag (zie Tabel 3.3). Voor de jongeren van 12 tot en met 17 jaar is dit percentage iets hoger. In een toelichting geven jongeren aan dat verzoeken voornamelijk betrekking hebben op vermogensdelicten (waaronder diefstal en als geldezel functioneren; 50%), drugsdelicten (44%), seksuele delicten (19%) en vernielingen en delicten openbare orde (13%). Een van de jongeren geeft aan niet meer te weten waar de verzoeken over gaan, maar benadrukt de frequentie van de verzoeken: "*Idk [i don't know] iedere keer wat anders en t zal wel meer als 100x zijn want t is en blijft venray*".

Tabel 3.3 - Ben jij wel eens door iemand anders gevraagd iets te doen wat niet mag?

	12 t/m 17 jaar		18 t/m 27 jaar	
	n	*%*	*n*	*%*
Ja	12	22%	23	17%
Nee	43	78%	109	83%
Totaal	**55**	**100%**	**132**	**100%**

86. Zie Bijlage 6 voor de volledige analyse.

Ronselpogingen onder jongeren elders in Nederland

De vragenlijst onder Venrayse jongeren is niet elders in het land uitgezet, waardoor we de bevindingen niet 1-op-1 kunnen vergelijken met andere gemeenten. Wel zijn er in de afgelopen jaren onderzoeken uitgevoerd die vergelijkbare vragen hebben gesteld aan jongeren, via een andere vragenlijst en/of aan een andere doelgroep.

Bijvoorbeeld, in een onderzoek onder 574 Groningse en Drentse jongeren van 12 tot 18 jaar geeft 13% aan wel eens benaderd te zijn voor mogelijk strafbare klusjes. Tegelijkertijd kent 41% leeftijdsgenoten die zo'n klusje wel eens hebben uitgevoerd. De onderzoekers constateren dat de jongeren van 12 en 13 jaar dit minder vaak signaleren, terwijl zij wel het grootste deel van de respondenten vormen (44%).[87]

Uitvraag van een opiniepanel onder 1.904 jongeren tussen 16 en 34 jaar laat zien dat 29% open zou staan voor ronselpogingen van criminelen, voor het juiste bedrag. Ze spreken dan vooral over het vervoeren van contant geld of drugs, en in mindere mate ook wapens of explosieven. Onder de ondervraagden geeft 16% aan al wel eens benaderd te zijn.[88]

Verder toont onderzoek van de Vrije Universiteit Amsterdam, de Erasmus Universiteit Rotterdam en het NSCR aan dat ongeveer 20% van de jongeren (tussen 16 en 27 jaar) wel eens een oproep heeft gezien via sociale media voor drugs- of geweldsdelicten. In 6% van de gevallen zijn zij zelf online voor zo'n klus benaderd te zijn. Het gaat hierbij specifiek om zware drugs en geweldscriminaliteit, zoals het plegen van een plofkraak of het uithalen van drugs.[89]

Vanwege de afwijkende onderzoekskenmerken (leeftijd, variabele en methode) van de bevraagde Venrayse jongeren, kunnen we de bevindingen niet 1-op-1 vergelijken. We zien in de onderzoeken terug dat in heel Nederland een deel van de jongeren geconfronteerd wordt met verzoeken tot het doen van strafbare klusjes, meestal vermogens- of drugsgerelateerde delicten.

3.3 Wat speelt er volgens professionals

3.3.1 Ontwikkelingen

In de interviews zijn professionals gevraagd naar hetgeen op het gebied van jeugdcriminaliteit speelt binnen de gemeente Venray. Op basis van de interviews en observaties kunnen we een aantal ontwikkelingen optekenen die aan dit thema raken.

Drugs en vapes

Een van de drie belangrijkste en meest genoemde ontwikkelingen volgens geïnterviewden is dat zij een toename van het gebruik van drugs en vapes waarnemen. Waar vraag is, daar is aanbod. Snusgebruik[90] en vapes, "*dat is wel echt een ding, die verpakkingen zien*

87. Schoonbeek et al., 2026.
88. Kester & Cornelisse, 2025.
89. Bergers et al., 2026.
90. Snus zijn kleine 'theezakjes' gevuld met fijngemalen tabak. De zakjes zijn in verschillende smaken en verschillende hoeveelheden nicotine beschikbaar. Voor gebruik plaats iemand het zakje onder zijn/haar bovenlip. De nicotine vanuit de snus komt via speeksel en bloedvaatjes in diens bloed terecht (JOUWGGD.nl, z.d.b).

we overal" (R16, onderwijs). Respondenten zien het gebruik van snus en andere drugs voornamelijk vanaf de middelbare schoolleeftijd toenemen. Het vapegebruik start bij sommigen al eerder (R21, R24, R25):

> *"Op enkele primair onderwijs scholen zien ze al wel het vapegebruik. Dat zijn wel de prepubers die vatbaar zijn om als ze een vape krijgen dat ze daar dan rare dingen voor gaan doen." (R24/R25, onderwijs)*

Wat is vapen en hoe werkt het?[91]

Een vape is een e-sigaret; een klein apparaat dat een vloeistof verhit tot damp als je een trekje neemt of op een knop drukt. Het is ontwikkeld als alternatief voor tabak roken. In deze vloeistof zit geen tabak, maar onder andere nicotine, propyleenglycol, glycerol, metalen en smaakstoffen. Er zijn verschillende vormen vapes: wegwerp of navulbaar, zoet of met tabaksmaak, met of zonder nicotine. Allemaal bestaan ze uit drie onderdelen: een batterij, een verwarmingselement en een cartridge met e-vloeistof. Ondanks dat er geen tabak wordt verbrand kan iemand via de damp dus toch nicotine en andere giftige stoffen binnenkrijgen. Op de lange termijn kan dit leiden tot schade aan de longen, hersenen of hart en kanker. Op korte termijn kan vapen leiden tot een snelle hartslag, hoge bloeddruk, duizeligheid, een opgefokt gevoel en epileptische aanvallen. In de meeste vapes zit meer nicotine dan in één tot twee pakjes sigaretten samen. Hierdoor is vapen erg verslavend.

De verkoop van vapes met smaakjes is verboden in Nederland. Verder is het verboden om vapes zonder smaakje te verkopen aan minderjarigen. Toch lijkt de marketing van vapeverkoop zich met name te richten op jongeren, vanwege de felle kleuren, illustraties, spelletjes of spiegels.

De relatie tussen drugs, jongeren en criminaliteit houdt de gemeente Venray al langere tijd bezig. Waar nu de aandacht verschoven lijkt naar harddrugs en vapes, kreeg in 2009 de 'uit de hand gelopen handel in softdrugs' de aandacht. Als maatregel op drugstoerisme moesten alle coffeeshops in Limburg, Brabant en Zeeland in 2012 de 'wietpas' (B-criterium) invoeren: enkel geregistreerde leden mochten de shops met hun wietpas betreden. De maatregel bleek illegale handel in de hand te werken en werd na enkele maanden afgeschaft. Een respondent van de gemeente vertelt dat zij na deze periode een *"enorme toename van drugscriminaliteit"* in de gemeente zagen en daarmee ook een *"gigantische stijging van jongeren die de drugscriminaliteit in gingen"* (R18). Deze ontwikkelingen hebben bijgedragen aan het fundament voor de huidige druggerelateerde problematiek:

> *"We zijn toen niet in staat geweest om die jeugdige dealers aan te pakken en je ziet dat een aantal van hen ook een criminele carrière heeft gemaakt. We zien nu nog steeds jongeren uit dat verband terug in het Venrayse drugscircuit." (R18, gemeente)*

91. Berger et al., 2026; JOUWGGD.nl, z.d.a.

Respondenten geven aan het idee te hebben dat drugs genormaliseerd is. Vanuit de horeca vernemen zij dat alcohol in combinatie met andere middelen genuttigd wordt in het uitgaansleven (R21). Dat drugs bovendien goedkoper is dan alcohol, kan het gebruik ook in de hand helpen (R21; R24, R25): "*drugs is niet gevoelig aan inflatie*" (R17). Over de normalisering zegt een politieagent:

> *"Kijk als ik uitga en een kroeg inloop, zie ik een sealtje, mensen die iets gebruiken, op carnaval en kermis zie je dat ook. Of dat veranderd is sinds vroeger? Vroeger was het ook, maar dan werd je een junk genoemd als je harddrugs gebruikte en was je cool als je softdrugs gebruikte. Nu is het cool/maatschappelijk geaccepteerd als je harddrugs gebruikt. Is goedkoop, maar mensen weten niet wat de wereld erachter is. Mocromaffia is allemaal cool en leuk, maar ook harde realiteit." (R29, politie)*

Het is belangrijk om te benadrukken dat respondenten deze toename zien als een landelijk probleem. De uitwerking ervan zien ze tijdens hun werkzaamheden binnen de Venrayse context. Dit geldt volgens respondenten ook voor het aanbodgedeelte van deze problematiek: drugshandel is een groot probleem en vraagt veel aandacht, maar het is geen geïsoleerd probleem voor Venray.

Nationale Drug Monitor (NDM)

Begin 2025 heeft Trimbos-instituut de NDM 2024 gepubliceerd. De top 5-drugs die volwassenen het afgelopen jaar ten minste één keer hebben gebruikt: cannabis (6,9%), XTC (4,1%), cocaïne (2,4%), 3-MMC (1,6%) en amfetamine (1,3%). In het afgelopen jaar heeft 76,8% van de volwassen weleens eens gedronken, 5,5% drinkt overmatig en 7,2% drinkt zwaar. De onderzoeksgroep rookt minder: 18,2% rookt wel eens en 12,3% dagelijks. Vapen wordt in de monitor ook onder roken geschaald (peiljaar 2024).

Voor scholieren tussen 12 en 16 jaar is de top 5-drugs die zij ooit gebruikt hebben: cannabis (8,5%), lachgas (3,1%), XTC (1,7%), cocaïne (1,4%) en paddo's (1,2%). Van hen geeft 39,6% aan ooit alcohol te hebben genuttigd en 16,1% geeft aan ooit te hebben gerookt. Data verkregen vanaf 2003 tot en met 2023 laat een dalende trend zien voor het 'ooit'-gebruik van alle drugsvormen, alcohol en tabak onder scholieren.[92] Deze dalende trend staat haaks op de ervaringen en vermoedens van professionals, die eerder spreken van een toename.

SKIP monitor[93]

De gemeente Venray participeert als enige Limburgse gemeente in het Brabantse project Skip die Trip. Het regioproject zetten de gemeenten Brabantse GGD's en Novadic-Kentron in op het versterken van de preventieve aanpak van drugsgebruik. In het kader hiervan heeft het project in oktober 2024 een monitor uitgevoerd die door 690 Venrayse jongeren (16 tot en met 27 jaar) is ingevuld. Van de Venrayse jongeren heeft 60% ooit drugs aangeboden gekregen en 42% gebruikt wel eens drugs. De top 5-middelen die de jongeren in de afgelopen maand ten minste één keer

92. Trimbos-instituut, 2025.
93. SKIP, 2024.

hebben gebruikt zijn: alcohol (74%), roken (19%) en vapes (14%), cannabis (9%), XTC/MDMA (3%) en 3-MMC of andere varianten (3%). Vergeleken met de rest van de SKIP-regio, komt een aantal opvallende punten naar voren:

- **Significant verschil in toegankelijkheid van cocaïne:** 41% van de Venrayse jongeren geeft aan dat cocaïne (heel) gemakkelijk verkrijgbaar is, ten opzichte van 36% in de gehele SKIP-regio.
- **Significant verschil in ooit-gebruik van cocaïne:** 13% van de Venrayse jongeren heeft ooit cocaïne gebruikt, ten opzichte van 9% in de gehele SKIP-regio. Cijfers van recent cocaïne-gebruik of maandelijks gebruik verschillen echter niet significant.

Venrayse jongeren geven aan vaker uit te gaan in hun vrije tijd. Ze gaan daarbij specifiek naar tentfeesten, dorpsfeesten of bijeenkomsten in bijvoorbeeld een keet.

Sociale media

Als tweede ontwikkeling noemen respondenten de groeiende rol van sociale media binnen de levens van jongeren, onder andere als facilitator voor criminele activiteiten (zie ook paragraaf 4.5). Respondenten noemen voorbeelden waarin naaktbeelden via Snapchat verspreid worden, haatberichten in WhatsApp-groepen worden gedeeld en waarin illegale middelen zoals vuurwerk, drugs of vapes worden verhandeld (R16, R17, R30; R31). Online is contact met een ander snel gelegd: "*Iemand kent wel iemand. Via via kun je altijd met iemand in contact komen*" (R17). Wat er op deze onlinekanalen gebeurt, is voor ouders en professionals grotendeels een blinde vlek (R10). Bovendien hebben zij een achterstand op het gebied van digitale vaardigheid ten opzichte van de jeugd, die ermee is opgegroeid (R30). Een respondent zegt daarover:

> *"We onderschatten wat het doet om de hele dag aan te staan in je online wereld. Er zitten zeker voordelen aan, maar ook nadelen. Wij geven aan ouders mee: verdiep je in de wereld van de jongeren, dit is ook de realiteit zoals die nu is. Daar moet je gewoon in mee gaan, anders wordt het gat steeds groter." (R21, (forensische) psychiatrie).*

Beperkt zicht op jeugdcriminaliteit en overige problematiek

De derde ontwikkeling heeft volgens respondenten betrekking op het beperkte zicht van professionals op criminaliteit en overlast in brede zin, maar zeker onder jeugd. Onder andere omdat de problematiek zich minder in de openbare ruimte af zou spelen (R05; R17; R28; R28). Een politieagent die al langer in de Venrayse context werkt, legt uit een verschuiving te zien van traditionele, zichtbare criminaliteit, naar meer ondermijnende, onzichtbare vormen:

> *"Mijns inziens was dat voornamelijk diefstal, inbraak. Nu is het veel drugs. Een verschuiving. [...] Je moet verschil maken in criminaliteit. Drugscriminaliteit is een beetje ondermijning en dat zie je niet veel op straat. Drugsgebruik wel." (R29, politie)*

In gesprekken met de gemeente geven inwoners aan dat zij dealgedrag zien op straat. Het leidt niet direct tot overlast, maar draagt bij aan gevoelens van onveiligheid, aldus respondenten. Een respondent legt uit: *"Dat is het vaker bij bewoners. Ze maken zich zorgen"*, maar ervaren tegelijkertijd een soort van meldingsmoeheid (R18).

Ook coronapandemie zou daarbij een rol hebben gespeeld, aldus een respondent (R17). Hulpverleners komen maar moeilijk achter de voordeur en waar dat wel lukt (R26), signaleren ze vaak dat er sprake is van systeemproblematiek die van generatie op generatie wordt doorgegeven (R08). Ouders die zelf ook met problematiek kampen of drugs gebruiken, staan niet altijd open om een kijkje te geven achter die deur, aldus een zorgprofessional bij de gemeente (R26).

Zicht op de problematiek in de kerkdorpen is er daarentegen nog minder dan in de kern Venray, aldus professionals. Deels omdat naar verhouding minder professionals actief zijn in de kerkdorpen en deels omdat zij maar weinig meldingen binnenkrijgen. *"Dat zegt niet altijd dat er niks is, misschien durven mensen niet te melden"* (R11, politie).

3.3.2 Uitingsvormen

Uit de interviews en observaties komt een aantal concrete uitingsvormen van criminaliteit en overlast naar voren waarbij de Venrayse jeugd betrokken zou zijn. Respondenten krijgen hiermee te maken tijdens hun werkzaamheden, hebben dit vernomen van de jeugd zelf of krijgen via via signalen binnen. Op basis van de kwalitatieve data kunnen we enkel uitspraken doen over de aard van de uitingsvormen en niet over de omvang ervan. De door respondenten aangehaalde uitingsvormen zijn:

- **Pizzabezorgers als drugskoeriers**. Jonge jongens uit de gemeente Venray zouden als pizzabezorgers drugsbestellingen afleveren. Dit fenomeen werd ook waargenomen op het terrein van STEVIG en de Rooyse Wissel (forensische psychiatrische instellingen): "*hier komt heel vaak de pizza- of kebab[bezorger] en die komen geen pizza brengen*" (R15, (forensische) psychiatrie). Aan deze specifieke vorm werden enkele bij politie bekende families gelinkt (R12, politie), zie hiervoor ook paragraaf 5.5. De zaak kwam in 2023 aan het licht in de media, waarin eveneens te lezen is dat de eigenaar en familieleden zijn gearresteerd.[94]

Justitie ziet pizzeria in Venray met dealende bezorgers als spil in grote drugshandel[95]
Justitie stelt dat met de arrestatie van vier jonge mannen uit Venray een belangrijke drugsorganisatie in Noord-Limburg is geraakt. De verdachten zouden jarenlang op grote schaal cocaïne hebben verhandeld, daarbij anderen als dealers hebben aangestuurd en katvangers hebben ingezet voor stashlocaties. Volgens het OM kwamen duizenden berichten aan het licht waarin leveringen van cocaïne werden gecoördineerd.

94. Dingemans, 2023.
95. Dingemans, 2023; 2024.

De zaak kwam aan het rollen na een speciaal politieproject, met observaties en pseudokopen door agenten die zich voordeden als klanten. Bij arrestaties eind november werden drugs en wapens gevonden in panden in Venray. Justitie vermoedt dat de organisatie grotendeels werd aangestuurd vanuit een lokale pizzeria.

- **Drugs stashen bij kwetsbare bewoners**. Professionals merken op dat drugsdealers hun voorraden *stashen* (opslaan) bij patiënten en bewoners op het terrein van STEVIG en de Rooyse Wissel (R11; R15; R32). Daarnaast zouden drugsdealers de doelgroepen op het terrein van STEVIG en de Rooyse Wissel ook zien als afzetmarkt (R33). Drugs zou de bewoners bereiken via bijvoorbeeld pizzabezorgers of, bij de gesloten instellingen, via pakketjes over het hek (R15; R18; R33). Verder vertelt een politieagent dat dealers ook bewoners van de noodopvang in Oostrum benaderen om hun goederen te verkopen (R28). In paragraaf 5.3 gaan we verder in op dit fenomeen.
- **Illegale handel binnen onderwijsinstellingen**. Vanuit kluisjes, in wc's of andere plekken op het schoolterrein worden onderling drugs, snus of vapes verhandeld/uitgewisseld. Lege hulzen en oude pakketjes zijn daar de stille getuigen van (R16, onderwijs). Dit gebeurt onderling, maar ook "*dealers kwamen letterlijk op school drugs afgeven*" (R17, onderwijs). Via Snapchat of via via op WhatsApp komen leerlingen eenvoudig in contact met aanbieders van sigaretten, vapes, vuurwerk en wapens (O3).
- **Inzet van loopjongens**. Er zijn voorbeelden genoemd van jongeren die via sociale media benaderd worden om criminele activiteiten uit te voeren: "*Vaak voor geldezel*[96] *of verkoop van vapes. Worden voornamelijk via Snapchat benaderd. Bijvoorbeeld door erbij te sturen: wil je ook een luxe leefstijl?*" (R04, politie). Zij maken in hun modus operandi gebruik van contacten via via: het beeld van respondenten is dat een jongere makkelijker akkoord gaat met zo'n aanbod wanneer een kennis het wel eens heeft gedaan (R04). Eenmaal aan de slag als drugskoerier, constateert de politie dat de loopjongens geen dealtelefoon bij zich hebben. Dat betekent dat iemand (hoger in rang) hen van afstand aanstuurt en op die manier zelf buiten schot blijft (R05; R06). De echte dealtelefoon bevat alle contacten: "*een telefoon is te verkopen met al die contacten voor 11.000 euro*" (R04, politie).
- **Wapenbezit op school**. Jongeren zouden (steek)wapens meenemen om zichzelf veiliger te voelen en desnoods te kunnen verdedigen (R17; R24; R25). "*Als je poortjes hier zou plaatsen dan zouden er verrassend veel mensen afgaan. Ze hebben het bij zich om zich veilig te voelen*" (R17, onderwijs). Een professional is verbaasd over de manier waarop jongeren hierover vertellen: "*dat meisje vertelde het alsof het de gewoonste zaak van de wereld is [...] [dat haar vriendje] ineens een wapen uit de kast [haalt]*" (R34, zorg- en welzijnsorganisatie).

96. Geldezels, ook wel money mules of katvangers genoemd, zijn mensen die (bewust of onbewust) hun rekening laten gebruiken/misbruiken door criminelen (Politie, z.d.).

- **Online en offline misbruik**. Vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen krijgen signalen dat jongeren (meiden en jongens) op subtiele wijze gedwongen worden tot seksuele handelingen. Dit zou zowel tussen leerlingen gebeuren, als tussen een leerling en iemand daarbuiten. Een van de vertegenwoordigers ziet dat daders relatief vaak een slachtoffer maken in de groep Poolse meisjes (R17). Zorg- en politie professionals ontvangen verder (vooral over meisjes) meldingen van online *exposen* c.q. het verspreiden van naaktbeelden (R04; R34) of meldingen van ongewenste aanrakingen (R34). *"Soms houden we iemand tot 8 uur 's avonds in quarantaine voordat ze naar de juiste instanties gaan, puur om hen te beschermen tegen zichzelf en anderen."* (R17, onderwijs) Deze respondent denkt dat sociale media deze ontwikkeling heeft versneld, mogelijk doordat er online makkelijk contact te leggen is. Daarover zegt deze persoon: *"Alle filmpjes die daar de ronde over gaan. Wat is nog te vertrouwen? Er lijkt een vertrouwensvacuüm te zijn; alles kan en mag. Zo'n meisje gaat vanuit het idee van vertrouwen een relatie aan, die jongen heeft een heel ander idee."* (R17)
- **Nepagenten en WhatsApp-fraude**. Een politieagent geeft aan dat jongeren betrokken zijn bij fenomenen zoals nepagenten en WhatsApp-fraude, grotendeels als geldezel. Het zicht op de omvang van deze betrokkenheid is zeer beperkt. Het aantal aangiftes blijft laag en de fenomenen zijn lastig te zien: "*Qua opsporing moet je daar ook veel meer op inzetten*" (R06, politie).
- **Gevechten buiten school**. Sinds 2020 komt het voor dat leerlingen afspraken in kerkdorpen om te vechten en dit te filmen. Zowel jongens als meiden zijn hierbij betrokken (geweest). Een respondent vertelt hierover: "*Je ziet wel dat [er] een tijd geweest is dat ze heel veel filmen, dat iemand op zijn knieën gezet wordt en dat die sorry moet zeggen en alsnog klappen krijgt*" (R12, politie). Er gaan ook filmpjes de rondte waar meiden gedwongen worden met elkaar te vechten (R30, onderwijs). Ook tijdens schooltijden is het raak. Leerlingen zoeken elkaar net buiten de grenzen van het schoolterrein op om te vechten. De door de school ingehuurde beveiligers kunnen dan vrijwel niets: zij hebben geen mandaat buiten het schoolterrein, volgens een respondent werkzaam in het onderwijs (R17). In de praktijk zou dat hen er echter niet van hoeven weer houden om hier iets van te zeggen: mandaat of niet, burgers mogen elkaar aanspreken op elkaars gedrag, aldus deelnemers aan de focusgroep (F1).
- **Aan sociale media gelinkte delicten**. Respondenten leggen uit dat bepaalde soorten delicten kenmerkend zijn voor sociale media in Venray: het gaat voornamelijk om exposen met naaktbeelden, bedreigingen, afpersen en handel (R04; R17). Tijdens de sociale media-analyse ervaren de onderzoekers zelf ook het gemak waarmee een gebruiker op sociale media-accounts in aanraking komt met aanbod van (illegale) producten.
- **Vandalisme op schoolpleinen**. Op de pleinen van basisscholen vindt vandalisme plaats. Hiervoor zouden leerlingen van andere scholen verantwoordelijk zijn (R24; R25, onderwijs). Het gaat om kleine vernielingen of acties als het weggooien van McDonalds-afval (R31, onderwijs).

- **Verward gedrag onder jeugd**. Een respondent signaleert ook verward gedrag onder jeugdigen. Voornamelijk in combinatie met middelen. Een probleem dat zich moeilijk laat oplossen vanwege "*veel wachttijden door bezuinigingen op gezondheidszorg*" (R29, politie).
- **Problematiek bij Poolse kinderen**. Respondenten noemen expliciet problematiek binnen de gezinnen van arbeidsmigranten, waarbij zij vooral naar mensen van Poolse afkomst verwijzen. De relatie tussen hulpverleners gaat moeizaam, ouders hebben weinig vertrouwen in instanties en accepteren minder snel hulp dan overige Nederlandse gezinnen (R26; R27). Bij sommige gezinnen zouden er signalen zijn van drugsgebruik. Een respondent noemt dat het taboe op psychische problematiek binnen sommige culturen ook mee kan spelen (R33, (forensische) psychiatrie). De kinderen zelf vertonen geen crimineel gedrag, maar eerder "*gedragsproblemen doordat ze in een moeilijke thuissituatie zitten*" (R31, onderwijs). Een politieagent ziet daarentegen eerder dat de volwassenen/ouders voor overlast zorgen in verband met drankgebruik (O2).

3.5 Resumé

Geregistreerde jeugdcriminaliteit (8 tot en met 27 jaar)

- De geregistreerde jeugdcriminaliteit in de gemeente Venray is tussen 2020 en 2024 net zoveel gestegen als alle geregistreerde criminaliteit, met een piek in 2022. In totaal zijn er in deze periode in de gemeente Venray 4.707 delicten met jeugd geregistreerd.
- In de gemeente Venray staan jongeren als verdachte of betrokkene vooral geregistreerd voor verkeersdelicten (meer dan een kwart van alle registraties). Het gaat dan vooral om verkeersongevallen met uitsluitend materiële schade, overige verkeerszaken, rijden onder invloed van drugs/geneesmiddelen en verkeersongevallen met letsel. Daarna volgen met ieder ongeveer een vijfde van alle registraties vernielingen en delicten openbare orde (vooral overlast door verward/overspannen persoon, overlast jeugd, overlast alcohol/drugs), geweldsdelicten (vooral ruzie/twist zonder vervolg, eenvoudige mishandelingen) en overige delicten (verdachte situaties, afhandeling overige meldingen).
- Bij 15% van alle delicten zijn een of meer jongeren geregistreerd als verdachte of betrokkene. Jongeren zijn relatief vaak betrokken bij drugsdelicten (vooral bezit softdrugs, aantreffen drugs (geen verdachte), bezit harddrugs), geweldsdelicten en verkeersdelicten.
- De gemelde jeugdoverlast bij politie en gemeente is tussen 2020 en 2024 afgenomen.

Geregistreerde jongeren woonachtig in Venray

- Bij 60% van de geregistreerde jeugdcriminaliteit in de gemeente Venray is er een jongere die in Venray woont geregistreerd als verdachte of betrokkene. In totaal gaat dit om 5.480 delicten (in de periode van 2020 tot en met 2024). Jongeren van buiten de gemeente Venray staan vaker geregistreerd voor vermogensdelicten, terwijl Venrayse jongeren in de registraties vaker voorkomen bij drugs- en geweldsdelicten.
- Jongeren woonachtig in de gemeente Venray zijn vooral betrokken bij of verdacht van vernielingen en delicten openbare orde (vooral overlast door verward/overspannen persoon en overlast jeugd) en geweldsdelicten (vooral ruzie/twist).
- De afgelopen jaren is de overlast door verwarde jongeren toegenomen. Het relatieve aandeel van Venrayse jongeren binnen de registratie 'overlast verward persoon' is van 4% in 2020 naar 8% in 2024 gestegen. Dit terwijl het totale aantal registraties van overlast door verwarde personen is afgenomen.
- De delictregistraties met jongeren woonachtig in de gemeente Venray zijn tussen 2020 en 2024 met een kwart gedaald. Tussen 2023 en 2024 en naar verwachting ook in 2025, is er een afname van vermogensdelicten en seksuele delicten, en in mindere mate, drugsdelicten en wapendelicten. Dit terwijl er in Venray en landelijk voor alle leeftijden juist een lichte toename van de registraties is.
- Op basis van registraties stellen we dat Venrayse jongeren vaker betrokken zijn bij delicten (binnen en buiten de gemeente), dan dat er aan jeugdcriminaliteit binnen de gemeente Venray gepleegd wordt. Jongeren uit Venray 'exporteren' meer geregistreerde criminaliteit en overlast dan dat Venray 'importeert'. Dit verschil blijkt af te nemen over tijd.

Ongeveer 20% (n=35) van de 12- tot en met 27-jarigen die de vragenlijst heeft ingevuld geeft aan wel eens gevraagd te zijn om iets te doen wat niet mag. Verzoeken gaan voornamelijk over vermogensdelicten (stelen en als geldezel functioneren) en drugsdelicten (wegbrengen en handel), en in mindere mate seksuele delicten (prostitutie en naaktfoto's versturen) en vernielingen en delicten in de openbare orde.

Professionals signaleren verschillende ontwikkelingen als het gaat om jeugd. Ten eerste toenemend middelengebruik (drugs, snus, vapes); iets wat niet uniek is voor Venray, maar hier wel zeker een zorg is. Rijden onder invloed van drugs/geneesmiddelen blijkt ook een relatief veel voorkomend geregistreerd delict onder jongeren in de gemeente Venray te zijn. Aangezien de politie hier projectmatig op heeft ingezet, zou dit ook (deels) een handhavingseffect kunnen zijn. Daarnaast zien respondenten de blijvend groeiende rol van sociale media in de levens van jongeren, ook als facilitator voor criminaliteit. Zij spreken over het verspreiden van naaktbeelden en haatberichten en het verhandelen van illegale producten. Sociale media zijn grotendeels nog een blinde vlek voor ouders en professionals. Dit speelt mede mee in het beperkte zicht op jeugdcriminaliteit en -problematiek; de jeugd is minder te zien in de openbare ruimte en criminaliteit verschuift naar meer onzichtbare vormen. Dit beeld lijkt overeen te

komen met de afname van gemelde jeugdoverlast. Het blijkt moeilijk om bij bepaalde gezinnen achter de voordeur te komen. Daarbij blijkt er in kerkdorpen nog minder zicht te zijn dan in de kern Venray.

Specifieke genoemde uitingsvormen van criminaliteit en problematiek onder jeugd, zijn maaltijdbezorgers die worden ingezet als drugskoeriers, het stashen (opslaan) van drugs bij kwetsbare bewoners, drugs- en vapehandel op onderwijsinstellingen, de inzet van loopjongens, wapenbezit op school, online en offline misbruik van jongeren, nepagenten en WhatsApp-fraude, gevechten buiten school, aan sociale media gelinkte delicten, vandalisme op schoolpleinen, verward gedrag onder jeugd en problematiek bij kinderen van Poolse afkomst. De meeste van deze uitingsvormen zijn niet naar voren gekomen in de analyse van de politieregistraties – op de toename van verward gedrag onder jongeren na, die ook uit de cijfers blijkt.

4 Waar (en wanneer) vindt jeugdcriminaliteit plaats?

"De meeste meldingen komen uit Venray zelf, de kern. Vanuit de buitengebieden krijgen we heel weinig meldingen. Dat zegt niet altijd dat er niks is." (R11)

Nadat we in het vorige hoofdstuk hebben gezien wat voor criminaliteit er plaatsvindt, brengen we in dit hoofdstuk de locaties van (jeugd)criminaliteit en overlast in de gemeente Venray in kaart. Waar vindt de criminaliteit plaats en welke ontwikkelingen zijn daarin te zien? En wanneer wordt deze geregistreerd? Ook de rol van sociale media nemen we hierin mee, aangezien een deel van de leefwereld van jongeren plaatsvindt in het digitale domein. Dit doen we op basis van de BVH-analyse, de analyse van overlastmeldingen, interviews en observaties, de sociale media analyse en de deskresearch. Het hoofdstuk besluit met een resumé.

4.1 Geregistreerde jeugdcriminaliteit

In deze paragraaf beschrijven we op basis van de BVH-analyse waar en wanneer jeugdcriminalitiet in de gemeente Venray plaatsvindt. Verder kijken naar de verhouding registraties door Venrayse jongeren gepleegd binnen en buiten de gemeente. In tegenstelling tot hoofdstuk 2 richten we ons in deze paragraaf enkel op incidenten tussen 1 januari 2020 en 30 september 2025 waarvoor een of meer jongeren van 8 tot en met 27 jaar zijn geregistreerd als verdachte of betrokkene meegenomen.

Naar locatie[97]

Omdat het aantal registraties kan worden beïnvloed door het aantal woonachtige jongeren in de wijk, zijn de registraties ook afgezet tegen het aantal woonachtige jongeren per kern, wijk en buurt. Wanneer er meer jongeren in een wijk wonen, is de verwachting namelijk in principe dat het aantal registraties in deze wijk toeneemt, ervan uitgaande dat de registraties gelijkmatig verdeeld zijn. In Figuur 4.1 is het aantal incidenten door jongeren per buurt/wijk in absolute zin weergegeven en in Figuur 4.2 per 1.000 inwoners van 8 tot en met 27 jaar. Hieruit blijkt dat de geregistreerde jeugdcriminaliteit niet gelijkmatig verdeeld is. De belangrijkste bevindingen op dit vlak zijn als volgt:

- **Op kernniveau:** Bijna 70% van de registraties waarvoor een of meer jongeren staan geregistreerd, doet de politie in de kern Venray (ten opzichte van 68% voor de regi-

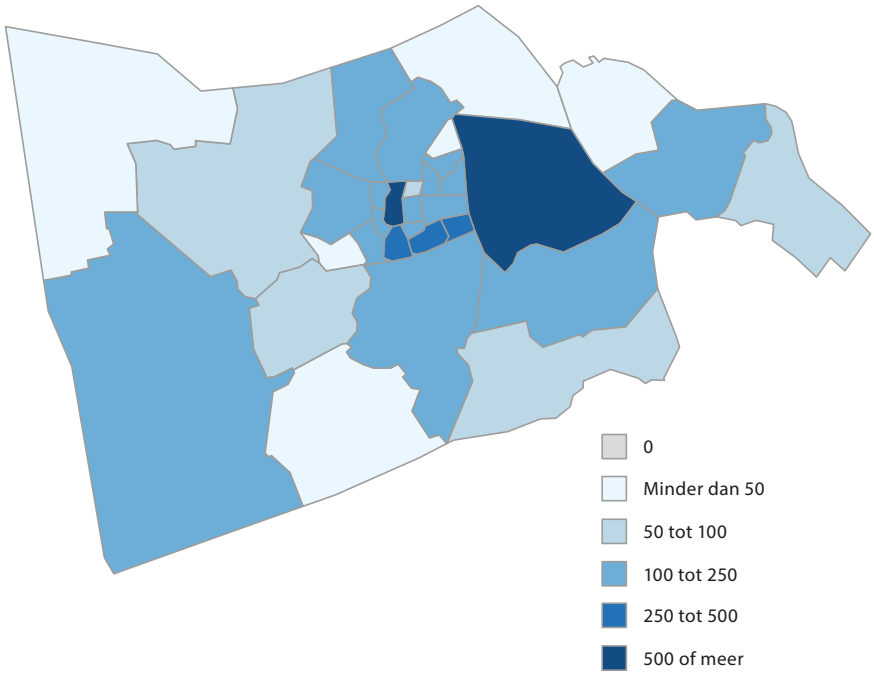
97. Zie paragraaf 3.2 van Bijlage 4 voor de volledige analyses.

straties van alle leeftijden, zie paragraaf 3.2.1). Overeenkomstig met de totale geregistreerde criminaliteit (10%), maar met een iets hoger aandeel, volgt Oostrum (13%). In de overige kernen zijn minder incidenten geregistreerd.

- **Op wijkniveau:** Ten opzichte van het totale aantal politieregistraties met jeugd in heel Venray worden veel van deze incidenten geregistreerd in Brukske (14%), Centrum-West en Centrum (beide 12% van de registraties). In de wijken De Brabander (2%), Vlakwater (2%), Vredepeel (1%) en Smakt (1%) worden juist weinig registraties gedaan. Dit beeld komt overeen met het beeld bij registraties onder alle leeftijden. Gemiddeld zijn er in de gemeente Venray 101 politieregistraties per 1.000 jongeren; dat is minder dan voor alle geregistreerde criminaliteit per 1.000 inwoners (143). De registraties met jongeren zijn niet gelijkmatig verdeeld: er zijn een aantal wijken waar het relatieve aantal registraties (per 1.000 jongeren van 8 tot en met 27 jaar) hoger is dan gemiddeld, vooral in de wijken Smakterheide (252), Centrum (241), Vlakwater (174) en Centrum-West (185) en Oostrum (167).
- **Op buurtniveau:** Buurten met veel registraties zijn Brukske 1, Brukske 2 en West -Zuid (ieder 7%). Ook dit beeld is overeenkomstig met de registraties onder alle leeftijden. Relatief gezien springt West-Zuid (581 per 1.000 woonachtige jongeren) eruit. Daarna volgen Smakterheide (252) en Centrum (241).
- **Relatief weinig incidenten (alle niveaus)**: In de wijken De Brabander, Landweert (vooral in de buurten Landweert 3 en 2) en Veltum (specifiek de buurt Veltum 2: de laagste van allemaal)[98] is het relatieve aantal delicten aanzienlijk lager dan gemiddeld, evenals het relatieve aantal in de meeste kerkdorpen (met uitzondering van Oostrum, Oirlo en Heide).

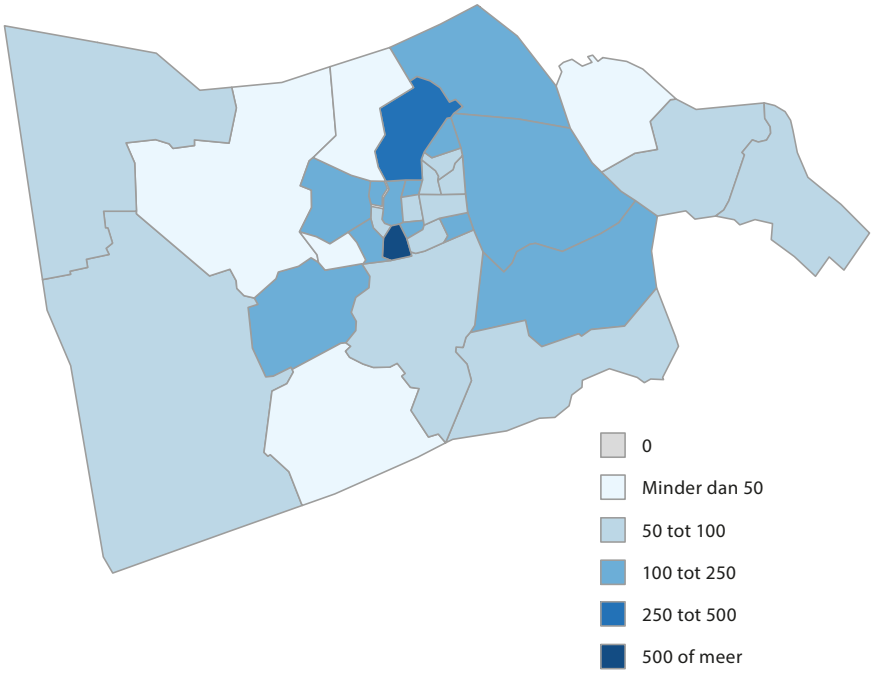
98. Veltum 2 heeft het laagste relatieve aantal van alle buurten (28); Veltum 1 daarentegen ligt bovengemiddeld.

Figuur 4.1 – Kaart van geregistreerde criminaliteit door jongeren (8 t/m 27 jaar) naar buurt

Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

Figuur 4.2 – Kaart van geregistreerde criminaliteit door jongeren per 1.000 inwoners van 8 t/m 27 jaar naar buurt

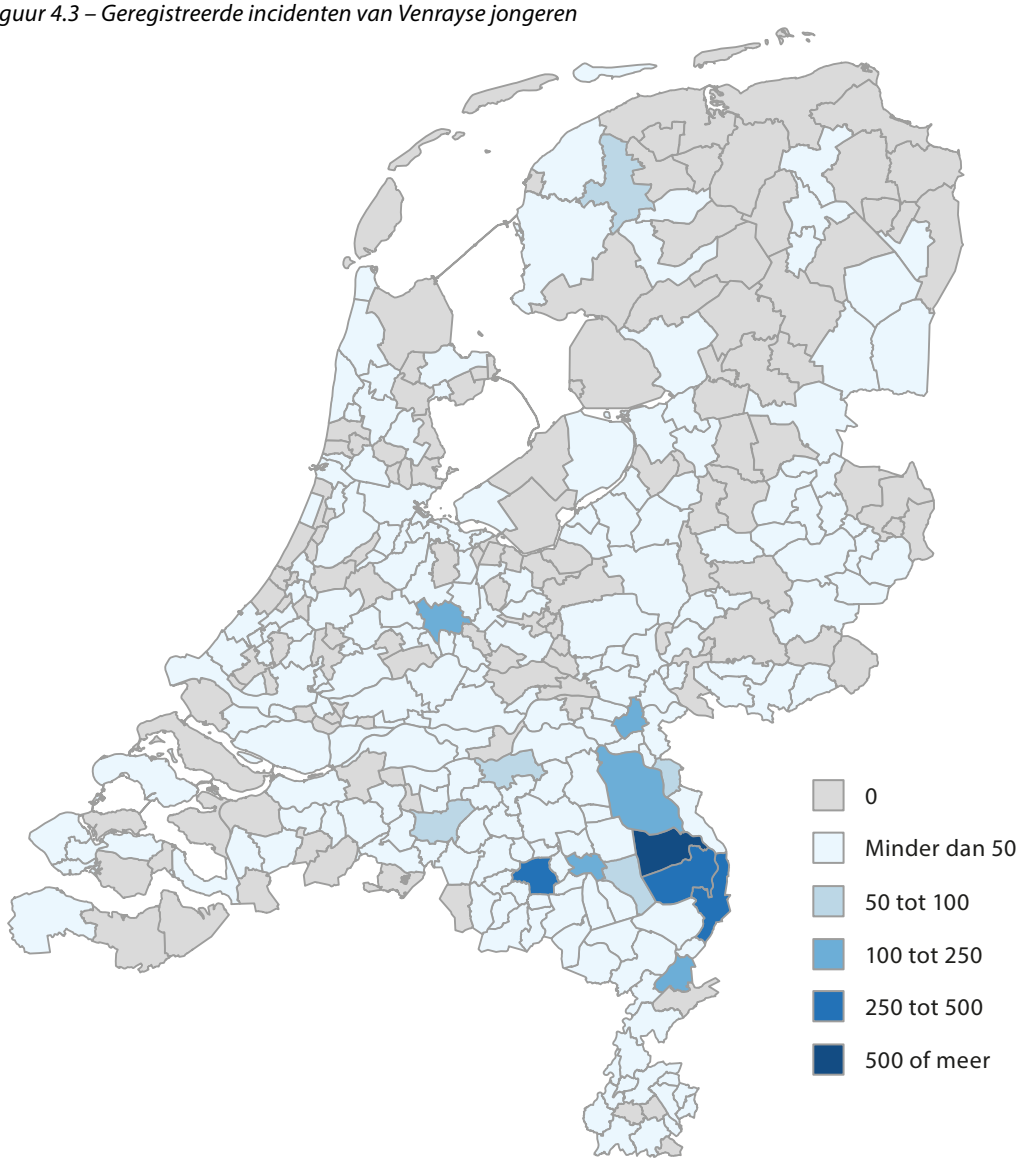

Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

Venrayse jongeren in politieregistraties: binnen en buiten Venray [99]

We zoomen in op de locaties waar 2.640 unieke Venrayse jongeren (van 8 tot en met 27 jaar) geregistreerd worden voor incidenten (tussen 1 januari 2020 en 30 september 2025). Op basis van deze data zien we dat Venrayse jongeren voor het grootste deel geregistreerd worden door de politie binnen de gemeente Venray (49%), elders in Limburg (18%; vooral Venlo, Horst a/d Maas en Roermond) of in aangrenzende provincies (22%; vooral Eindhoven, Helmond, Land van Cuijk en Nijmegen). Een klein deel (11%; voorla Utrecht) is relatief wat verder weg en in een van de overige provincies. Zie Figuur 4.3 voor de geografische weergave.

Figuur 4.3 – Geregistreerde incidenten van Venrayse jongeren

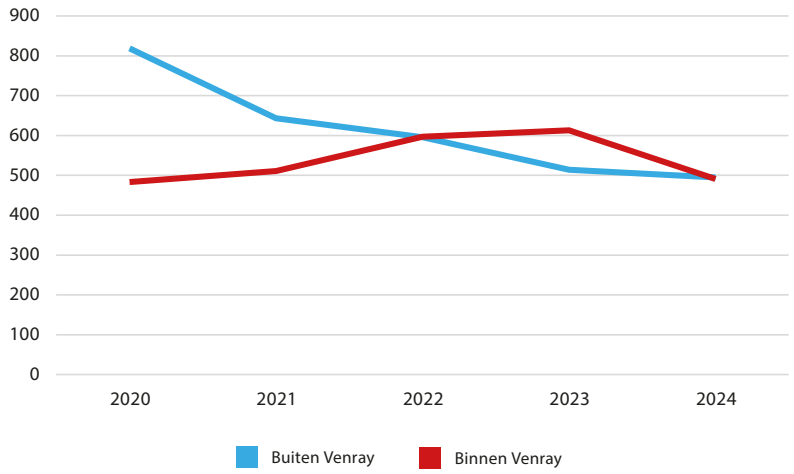
Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

99. Zie paragraaf 3.3 in Bijlage 4 voor de volledige analyses.

Buiten de gemeentegrens zijn Venrayse jongeren vaker betrokken bij vermogensdelicten, vernielingen en delicten openbare orde, seksuele delicten, wapendelicten en overige delicten. Binnen de gemeente Venray worden geweldsdelicten, verkeersdelicten en drugsdelicten vaker geregistreerd.

In Figuur 4.4 is zichtbaar dat er aan het begin van de onderzoeksperiode een stuk meer incidenten met jongeren uit de gemeente Venray buiten dan binnen de gemeente werden geregistreerd, maar dat dit de laatste jaren steeds dichtbij elkaar is komen te liggen. De incidenten waar Venrayse jongeren buiten de gemeentegrens voor geregistreerd worden, zijn tussen 2020 en 2024 met 40% afgenomen. De dalende trend van de laatste jaren binnen de gemeente Venray is te zien bij alle delicttypen, met uitzondering van drugsdelicten (stabiel, met uitschieters omhoog in 2022 en 2023) en verkeersdelicten (toenemende trend, met een uitschieter in 2022). Buiten de gemeente Venray zijn alleen verkeersdelicten toegenomen en drugsdelicten stabiel gebleven.

Figuur 4.4 – Geregistreerde incidenten binnen en buiten Venray door jongeren woonachtig in de gemeente Venray, naar jaar (n=4.774)[100]

Periode: 1 januari 2020 t/m 31 december 2024 (bron: BVH)

Wanneer worden incidenten geregistreerd?[101]

Naast de locaties van geregistreerde incidenten hebben we ook in kaart gebracht op welke momenten deze incidenten door jongeren van 8 tot en met 27 jaar in de gemeente geregistreerd worden tussen 2020 en 2025.

100. Op het moment van schrijven zijn de registraties van 2025 voor de onderzoekers beschikbaar tot en met september 2025, waardoor het beeld voor 2025 onvolledig is. Om deze reden hebben we 2025 niet weergegeven in deze en vergelijkbare trendfiguren.

101. Zie paragraaf 3.4 van Bijlage 4 voor de volledige analyses.

Tabel 4.1 – Overzicht van wanneer incidenten door jongeren vooral geregistreerd worden naar jaar, seizoen, maand, dag en dagdeel

	Wat valt op?
Jaren	Hoogst: 2022 (n=1.032; 21,9%) Laagst: 2020 (n=874; 18,6%)
Seizoenen	Drugsdelicten minder vaak in de zomer, vaker in de winter of de lente Wapendelicten en seksuele delicten vaker in de winter en de herfst De overige delictscategorieën zijn redelijk gelijk verdeeld
Maanden	Hoogst: april, juni, oktober en november (8,7-9,2%) Laagst: januari en mei (7,6%)
Dagen	Meeste: donderdag (n=743; 15,8%) Minste: dinsdag (n=601; 12,8%)
Dagdelen	Meeste incidenten 's middags (35,0%) en 's avonds (32,7%) Incidenten die vooral 's avonds worden geregistreerd: wapen-, drugsdelicten en vernielingen en delicten in de openbare orde Incidenten die vooral 's middags worden geregistreerd: vermogens-, seksuele, verkeers- en geweldsdelicten Ruim vier vijfde van de wapendelicten worden in de middag en avond geregistreerd

Periode: 1 januari 2020 t/m 31 december 2024 (bron: BVH)

Jeugdoverlast[102]

Zoals we in hoofdstuk 3 aanhaalden, is (ervaren) overlast naast jeugdcriminaliteit ook een thema. Op twee verschillende wijzen kunnen inwoners specifiek melding maken van jeugdoverlast: bij de politie en bij de gemeente. Uit de analyses over meldingen van 2023 tot en met september 2025 blijkt dat jeugdoverlastmeldingen vooral in het voorjaar worden gedaan, zowel bij de politie als gemeente. De jeugdoverlast vindt voor een belangrijk deel plaats in wijken in de kern Venray, specifiek de wijken Brukske, Centrum en Landweert. Hier worden zowel bij de gemeente als politie relatief veel meldingen gedaan. Buurten die eruit springen zijn Landweert 2, Oostrum en West-Zuid. Over overlast in deze buurten worden vooral meldingen bij de politie gedaan.

4.2 Professionals over de hotspots

In de interviews is ook besproken wat professionals zien als hotspots voor criminaliteit en overlast en wat volgens hen aandachtsgebieden zijn. Met betrekking tot de wijken worden vooral Brukske, Veltum, Landweert en de wijken in het Centrum genoemd. Brukske werd door respondenten het vaakst aangehaald.

102. Zie paragraaf 3.4 in Bijlage 4 voor de volledige analyses.

Geïnterviewde politieagenten geven aan dat het vaak jeugdige inwoners uit Brukske zijn die bij hen in beeld komen. Een agent zegt daarover:

> *"Meestal hoor je tijdens het sociaal verhoor als je ze hebt opgepakt: geen inkomsten, geen school, geen werk. Dan stappen ze in dit wereldje, verdienen daar geld mee, lopen pas tegen de lamp als ze dan aangehouden worden en dan wordt het pas duidelijk bij hen." (R05, politie)*

Verschillende respondenten beschrijven dat er in Brukske "*veel problematiek*" is die deels generatie op generatie doorwerkt, zoals armoede en afstanden tot de arbeidsmarkt. Daarnaast wordt aangegeven dat er veel mensen met verschillende etnische achtergronden wonen, met culturele verschillen en een deel dat de Nederlandse taal niet goed machtig is. Professionals beschrijven dat sommige inwoners van Brukske meer aan het overleven zijn dan elders. "*Daar liggen de behoeftes en prioriteiten anders*" (R14, gemeente). Dit komt volgens hen voor bij mensen met en zonder migratieachtergrond en heeft "*alles te maken met de buurt zelf*", waaronder betaalbare en leefbare woningen. Brukske is een wijk met de grootste concentratie sociale huurwoningen binnen Venray. Een politieagent beschrijft:

> *"Het is alles bij elkaar. De woningen. De drive-in woningen zijn oud, mensen met een lager inkomen, ik weet het niet hè, maar alles bij elkaar. Persoonlijk vind ik ook hoe die buurt eruitziet... Woonwagens met oud ijzer, caravans, scooters zonder kentekenplaten. Dat nodigt uit voor bepaalde personen." (R11, politie)*

Vanuit respondenten en meldingen komt het beeld naar voren dat in Brukske sprake is van drugsoverlast en dealen, zowel vanuit woningen als vanuit auto's. Verschillende respondenten nuanceren dit beeld ook, door te stellen dat (handel in en gebruik van) drugs zich verspreidt en dat dit niet alleen een probleem van Brukske is, maar dat dit in de hele gemeente als ook buiten de gemeente gebeurt. Sommige respondenten geven juist aan dat Brukske wel bekend staat als een 'probleemwijk', maar dat dit niet in alle cijfers terugkomt, bijvoorbeeld op het gebied van alcoholgebruik. Rijden onder invloed (van drugs) wordt wel als een probleem gezien, zoals ook uit onderstaande quote blijkt:

> *"Brukske was een probleemwijk waar het moeilijk was voor de jeugd om in op te groeien en buiten de criminaliteit te blijven. Nu zie je vaker rijden onder invloed van drugs." (R28, politie)*

Een specifiek kenmerk van Brukske dat een rol speelt in de problematiek en door verschillende respondenten is aangeduid, is de opzet van de wijk. Politieagenten geven aan dat er in Brukske veel doodlopende wegen en wandel- en fietspaden zijn die met elkaar in verbinding staan. In deze paadjes zou worden gedeald in zowel soft- als harddrugs en er zou weinig toezicht zijn in de wijk:

"In 't Brukske gebeuren dingen waar wij niks van weten waar mensen voor 20 jaar de cel voor in kunnen." (R29, politie)

Voor de politie is het vanwege de indeling en type wegen moeilijk om zich onopvallend in de wijk te begeven, wat voor personen die zich bezighouden met criminaliteit een voordeel is:

"Voor ons is het lastig om [mensen] te volgen zonder op te vallen. Zij kennen die buurt allemaal op hun broekzak en gaan overal met fiets of step heen." (R05, politie)

Een specifieke locatie binnen Brukske die genoemd wordt, is het Zwarte Pad:

"Als het droog is, heb je zo een mannetje of honderd lopen bij Brukske. Op het Zwarte Pad zo al vijftig." (R38, politie)

Een andere agent geeft aan dat dit gebied *"voor de politie niet te doen is, vanuit daar is iedereen ook zo weer verdwenen."* (R10, gemeente)

Andere wijken waar respondenten naar verwijzen, zijn Landweert en Veltum, maar daarover bestaat een minder uitgesproken beeld dan over Brukske. In een aantal gevallen zijn Brukske en Landweert in een adem genoemd, in de zin van: 'Brukske en Landweert, daar zitten de problemen', bijvoorbeeld als het gaat om jeugdoverlast. Specifiek noemen zij speeltuinen en binnentuintjes als overlastplekken en dat er in Landweert "*veel gebruikers*" zijn. Veltum is ook een paar keer genoemd als aandachtsgebied, zonder dit erg te duiden. Genoemd werd bijvoorbeeld dat hier ook problemen spelen en dat kinderen uit deze wijk in beeld komen bij hulp- en zorginstellingen. Veltum als ook Landweert lijken daarin opkomend te zijn:

"Tegenwoordig heb je ook wel Veltum 1 en Landweert in plaats van alleen 't Brukske. Steeds meer." (R29, zorg- en welzijnsorganisatie)

Ook benadrukken respondenten dat drugsgebruik in alle lagen van de samenleving voorkomen, maar dat er in 'nette wijken' zoals De Brabander of Veltum 'andere soorten gebruikers' zijn. Het centrum is ook een belangrijke plek voor verkoop van drugs.

Tot slot zijn er nog enkele specifieke locaties genoemd voor overlast, zoals rondom scholen (onder meer drugs dealen), de 'vergeten driehoek' bij de Henseniusstraat (zie ook het blauwe kader), een skatepark bij de middelbare school, parkeerplaatsen en plekken in het buitengebied.

De 'vergeten driehoek'

De 'vergeten driehoek' is het gebied tussen de Henseniusstraat, Langstraat en Paterslaan. Al jarenlang geven bewoners uit dit gebied aan dat zij overlast ervaren van de bezoekers van de coffeeshops Halicarnas en Switch aan de Henseniusstraat en andere bedrijven in het genoemde gebied. Bewoners ervaren overlast van auto's die af en aan rijden, herrie, wildplassers, foutparkeerders en afval, zo blijkt uit mediaberichtgeving.[103]

Een echte oplossing hiervoor bleef uit en daarom hebben bewoners het gebied 'omgedoopt' tot de 'vergeten driehoek'. Dit omdat het gebied niet meegenomen is in het project 'Centrum op de Schop' waarbij het hele kernwinkelgebied in 2010 een flinke upgrade heeft gekregen (R18, gemeente). Vanaf 2021 kwam de gemeente met maatregelen als het aanbrengen van meer groen, betere openbare verlichting, cameratoezicht, parkeermaatregelen, extra inzet van handhavers, inzet van particuliere beveiligers en straatcoaches en een onderzoek naar het verplaatsen van de coffeeshops. Hierna is het gebied ook omgedoopt tot het Henseniuskwartier en heeft de gemeenteraad een actieplan 'veilig en leefbaar Henseniuskwartier' aangenomen.[104]

Ondanks deze inzet blijkt uit mediaberichtgeving dat het gevoel van onveiligheid juist is toegenomen en dat bewoners nog steeds overlast ervaren.[105] Een respondent van de politie geeft echter aan dat bewoners de overlast rondom de coffeeshops problematiseren. Er zijn namelijk weinig meldingen en de hinder blijft beperkt tot verkeersdrukte. Al begrijpt hij dat bewoners het gebrek aan gemeenschap en het ontbreken van gezamenlijke activiteiten, zoals een buurtbarbecue, jammer vinden (R28).

4.3 De digitale leefwereld

Jongeren brengen tegenwoordig minder tijd op straat en met leeftijdsgenoten door dan een aantal jaar geleden. Uit onderzoek uit 2024 van de Universiteit van Amsterdam blijkt dat jongeren gemiddeld 6,5 uur per dag op hun smartphone zitten en dat dit voor een kwart zelfs meer dan 8 uur is.[106] De leefwereld van jongeren speelt zich daardoor steeds meer online en beperkt zich niet tot de directe fysieke leefomgeving. Digitale verleidingen beperken zich daardoor ook niet tot een lokale context. Het internet kent geen grenzen, en dat geldt ook voor jongeren in Venray.

Online is er een breed en gevarieerd aanbod van illegale producten en mogelijkheden tot strafbaar gedrag. Jongeren leggen razendsnel contact via platforms als Snapchat, Telegram en TikTok, waarmee ze toegang krijgen tot verborgen en onwettige netwerken. Via (internationale) accounts worden alledaagse artikelen aangeboden, zoals vapes, schoenen, sieraden, parfum, jassen en sigaretten. Daarnaast worden via sociale media softdrugs, zoals wiet en hasj, maar ook cocaïne en andere harddrugs verkocht.[107] In een

103. Janssen, 2021c.
104. Janssen, 2021d; 2022a; 2022d; 2023.
105. Janssen, 2024b.
106. Siebers, 2024.
107. Staring et al., 2026.

recent onderzoek onder 236 schoolgaande jongeren en (jong)volwassenen (tussen 15 tot 33 jaar) kwam naar voren dat zij online (21%) twee keer zo vaak persoonlijk benaderd worden voor illegale/criminele activiteiten, dan offline (10%). Verzoeken zouden voornamelijk gaan over geld overmaken/pinnen/meedoen aan fraude, iets vervoeren of het delen van naaktbeelden (zie ook het kader in hoofdstuk 3 over ronselpogingen).[108]

Vooral impulsiviteit en de gelegenheidsstructuur van de virtuele ruimte van internet en sociale media lijken ten grondslag te liggen aan het criminele of afwijkende gedrag van jongeren. Ook gebrek aan toezicht en een kleine pakkans spelen een rol bij het online (schadelijke) gedrag van jongeren, zo blijkt uit literatuur.[109] Om zicht te krijgen op hetgeen waar jongeren in de gemeente Venray op sociale media zoal mee in aanraking kunnen komen, waaronder het illegale online aanbod en risicovolle of criminele online verleidingen, is er een sociale media-analyse uitgevoerd. De methodiek hiervan is beschreven in Bijlage 1 en de uitgebreide bevindingen zijn gerapporteerd in Bijlage 5. We gaan nu in op de kern van de bevindingen.

Gesignaleerde accounts

Gedurende een periode van twee maanden hebben we met twee Snapchataccounts (een mannelijke en een vrouwelijke) gezocht naar relevante berichten en accounts. Het vrouwelijke account kwam acht verkoopkanalen van bijvoorbeeld snus of hasj tegen. Het mannelijke account kwam dertien andere verkoopaccounts tegen. Het is mogelijk dat hier overlap in zit; vanuit anonimiteitsoverwegingen hebben we accountnamen niet systematisch bijgehouden. Twee accounts met 'hasj' en 'Venray' in de accountnaam zijn gesignaleerd. De naam impliceert duidelijk dat zij vanuit/voor de Venrayse context opereren. In de onderzoeksperiode hebben wij echter geen live-activiteiten waargenomen bij deze accounts. Het ene account heeft een Snapchatscore van ruim 12.000, wat impliceert dat zij wel actief zijn (geweest). Ter vergelijking, een account dat wij wel actief hebben zien opereren, had een Snapchatscore van iets minder dan 12.000. Dat laat zien dat het account wel degelijk actief is geweest, maar dat wij het account niet live hebben zien opereren.

Gesignaleerd aanbod

- **Verkoop van (illegale) producten:** Vanuit beide accounts waarmee we op Snapchat hebben geobserveerd, zien we de verkoop van snus, (smaakjes voor) vapes, wiet, hasj, voorgedraaide joints, illegaal vuurwerk, sloffen en pakjes sigaretten, merkkleding en -schoenen, parfum en voetbalsetjes/-shirtjes. Ook zijn we de verkoop van een elektrische step tegengekomen. In de periode dat we als onderzoekers het dagboek bijhielden, brachten we een bezoek aan de middelbare school samen met twee (digitaal) wijkagenten. Daar zijn we in gesprek gegaan met een aantal leerlingen en een van de leerlingen noemde in de context van vapes al hoestend de naam

108. Wissink et al., 2025.
109. Berghuis, 2024; Davidson et al., 2022; Nederlands Jeugdinstituut, z.d.

van een Snapchataccount. Enkele dagen daarna verscheen een verhaal op dit account, met daarin de mededeling dat de verkoper langzaam zou gaan afbouwen vanaf dit account en dat om verschillende redenen voortaan “alles” via een ander account verloopt.

- **Producten beschikbaar op aanvraag:** Het is mogelijk om verkopers op sociale media te laten weten wat men wenst aan schoenen, kleding en parfum waarna de verkoper het schijnbaar kan regelen. Zo werden er story’s gezien waarin een voetbalsetje of voetbalshirtjes te koop aangeboden worden. Dit is zichtbaar in de vorm van een soort poster met daarop een actie die loopt tot en met een bepaalde datum, met daaronder de prijzen van een setje of een shirtje.
- **Taxidiensten**: We signaleerden een account dat taxidiensten aanbiedt voor Venray. In zijn verhalen benadrukt hij regelmatig dat hij alleen een taxi is en geen drugs dealt. Vermoedelijk is hij hier wel regelmatig voor gevraagd, anders zou hij dit waarschijnlijk niet zo mededelen.
- **Beoordelen van mensen:** We hebben tweemaal geconstateerd dat gebruikers via de built-in question sticker ‘ask me anything’ van Snapchat mensen lijken te *raten* (beoordelen) op een schaal van nul tot tien. Het doel hiervan is ons niet duidelijk geworden.
- **Straattaal:** We signaleerden dat verkopers praten in straattaal; zij gebruiken bijvoorbeeld ‘snabba’ voor snus. Accounts van vapeverkopers gebruiken ook vaak smileys, zoals een chocoladereep die voor hasj staat. Uiteindelijk hebben we geen foto’s in story’s gezien van snus of vapes, alleen twee keer een video van wiet. Afsluitend viel het op dat een snusverkoper en een vapeverkoper bijna dagelijks actief zijn op Snapchat en veel delen via hun verhalen over hetgeen zij aanbieden.
- **Reclame voor andere accounts**: Het lijkt alsof accounts reclame voor elkaar maken, wat blijkt uit teksten in story’s zoals: ‘app hem voor vuurwerk en shit’.

Al met al blijkt uit de bevindingen van de sociale media-analyse dat Venrayse jongeren zowel worden blootgesteld aan landelijke aanbieders als aan lokaal opererende accounts, waardoor de digitale verleidingen vanuit meerdere richtingen op hen afkomen. Aan het begin van de sociale media-analyse was het een uitdaging om in beeld te krijgen welke accounts landelijk of binnen een breed gebied handelen en welke echt lokaal zijn; veel accounts hebben namelijk niet hun oorsprong in Venray. Wel degelijk waren er ook lokale accounts, zoals blijkt uit de beschreven observaties. Venrayse jongeren kunnen eenvoudig in contact komen met aanbieders van illegale producten. Op sociale media, vooral Snapchat, bestaat een groot en gevarieerd aanbod van onder meer vapes, snus, drugs, illegaal vuurwerk, kleding en parfum. Jongeren kunnen snel en relatief eenvoudig contact leggen met verkoopaccounts en overgaan op deviant gedrag, waarbij de impulsiviteit van jongeren, anonimiteit van online platforms, gebrek aan toezicht en de lage pakkans een rol spelen. Op TikTok, Instagram en Telegram waren nauwelijks lokale activiteiten te zien die verband houden met illegale handel. Op

TikTok is niets opvallends gezien. Op Telegram verkochten bepaalde groepen verschillende spullen, maar dit is niet te herleiden naar Venray. Op Instagram kwamen wij wel accounts van lokale Venrayse (sport)verenigingen, geloofsgemeenschappen, wijkagenten en de gemeente tegen, maar verder geen accounts of berichten die verband kunnen houden met criminele activiteiten. Dit betekent overigens niet dat de criminele activiteiten er op deze platforms niet zijn.

De rol van sociale media

In de gesprekken met professionals is de rol van sociale media voor de jeugd ook veelvuldig voorbijgekomen. Zij zien dat zich de laatste jaren een ontwikkeling heeft voltrokken waarin een groot deel van het leven van jongeren zich online afspeelt. Over het algemeen zien zij dat sociale media geen positieve invloed hebben op jongeren. Zo wordt er op basisscholen gesproken over *"WhatsApp-groepjes waarin vervelende dingen gebeurden"* (R31). Anderen beschrijven dat kinderen voorbeelden zien op sociale media rondom mooie spullen en snel geld verdienen waar sommigen vatbaar voor zijn:

> *"Alle jongens wilden zzp'er in de beveiliging worden, want dan kan je flitse Mercedes kopen, en dat doet m'n neef ook en die is heel rijk. Ik lachte erom, want ik heb er weer vier gehad vandaag, maar het is wel triest. Dat het wereldbeeld niet helemaal realistisch is. En die meisjes met hun uiterlijk. Jongens trouwens ook." (R34, zorg- en welzijnsorganisatie)*

Respondenten beschrijven dat ze zien dat jongeren een voorbeeld nemen aan Andrew Tate[110] of dat ze wat er in de serie *Adolescence*[111] te zien was bijna in de praktijk hebben zien gebeuren.

> *"[Een leerling] kreeg input dat hij niets is, een loser is, wordt als buitenstaander gezien. Tegelijkertijd krijgt hij input over mannelijkheid via social media, hoe hij zich moet gedragen. Deze jongen ging helemaal tekeer tegen een meisje." (R17, onderwijs)*

De grootste zorgen liggen volgens de politie en scholen bij het exposen met naaktbeelden, bedreigingen en afpersingen waar jongeren online mee te maken krijgen. Vanuit scholen ontstaat het beeld dat leerlingen makkelijk aan illegale spullen kunnen komen.

---

110. "Andrew Tate is een Brits-Amerikaanse influencer die voornamelijk bekend staat om zijn controversiële, vaak vrouwonvriendelijke uitspraken. Hij heeft een uitgesproken mening over mannelijkheid, succes en relaties en heeft miljoenen volgers op Instagram en miljarden views op TikTok. In 2022 werd hij samen met zijn broer opgepakt in Roemenië op verdenking van mensenhandel, witwaspraktijken, het leiden van een criminele organisatie en ontucht met minderjarigen. Deze zaken lopen nog" (Derksen, 2025).
111. Adolescence is een veelgeprezen Netflix-serie waarin een 13-jarige jongen wordt verdacht van de moord op een schoolgenootje van hem. De serie maakt een verwijzing naar rolmodellen, waaronder op sociale media. Jamie raakt namelijk beïnvloed door de manosphere (het online domein dat gedomineerd wordt door mannen en vaak antifeministische ideeën) op sociale media.

Interveniëren in de offline en online wereld

Volgens de Wegwijzer Jeugd en Veiligheid beseffen jongeren niet altijd dat ze in overtreding zijn wanneer ze online delicten plegen. Dat maakt hen aantrekkelijk om delicten te laten plegen door criminelen die zelf minder thuis zijn in de technische wereld.[112] Criminele netwerken gebruiken kinderen en jongeren om zelf buiten het zicht van politie en justitie te blijven. Uit een recent rapport van Europol waar het Nederlands Jeugdinstituut (NJi) naar verwijst, is gebleken dat de online uitbuiting van kinderen en jongeren toeneemt, vooral het ronselen van jonge daders voor de georganiseerde misdaad. Criminelen zetten kinderen en jongeren in ruil voor geld in voor online fraude, cyberaanvallen, als geldezel of als dealer, koerier of uithaler van drugs. De rekrutering gebeurt vooral via sociale media en berichtenapps, waarbij jongeren gelokt worden met "op maat gemaakte taal, emoji's en gamificatiestrategieën", aldus het NJi. Vooral kwetsbare kinderen en jongeren raken in de ban van criminelen, doordat criminele netwerken op online platforms een luxe levensstijl promoten. Kinderen en jongeren ervaren schaamte of raken verder in de problemen of geïsoleerd door de dingen die ze hebben gedaan voor criminelen, waardoor ze nog kwetsbaarder worden voor verdere uitbuiting.[113]

Specialist mediawijsheid Klaartje Schüngel en assistent-professor Ike Picone beschrijven dat er verschillende zaken van belang zijn om iets aan online schadelijk gedrag te kunnen doen.[114] Ten eerste is het belangrijk om inzicht te krijgen in de online leefwereld van jongeren. Docenten en jeugdwerkers moeten daarover met jongeren in gesprek gaan én aanwezig zijn in die wereld. Het belangrijkst om op te focussen, zijn volgens hen het gedrag van jongeren in de online omgeving en hoe je daarop kan inspelen. Zij stellen dat er een sterke wisselwerking is tussen de online- en offlinewereld en dat de onlinewereld als een verlengde van de offlinewereld gezien kan worden; bijvoorbeeld pesten op school gaat na schooltijd online verder.

Daarnaast kan de offlinewereld van een jongere online zichtbaar zijn, bijvoorbeeld als het gaat om de normalisering van geweld en drugs. Naast de aandacht voor de onlinewereld blijft het offline in contact komen en blijven met jongeren ook cruciaal. Volgens Picone is er online een normvervaging en zou de norm moeten zijn: 'wat je in het echte leven niet doet, doe je online ook niet'. Ouders en professionals zouden bij deze normstelling een rol kunnen spelen. Grenzen stellen, begeleiding in de onlinewereld, en verplaatsing in de online leefwereld van jongeren zijn daarbij essentieel, aldus Picone en Schüngel.[115] Naast de normvervaging spelen het eerdergenoemde gebrek aan toezicht en de kleine pakkans een rol bij het online (schadelijke) gedrag van jongeren.

Professionals hebben moeite om grip te krijgen op sociale media. Voor scholen is het bijvoorbeeld ingewikkeld dat jongeren contact hebben via sociale media buiten school, maar dat zij hiervan de gevolgen op school merken: "*Wij op school zien echt de fysieke weerklank van wat er op social media heeft plaatsgevonden*" (R17). Dan gaat het bijvoorbeeld om conflicten tussen leerlingen. Op school is er een telefoonverbod en wanneer

112. Wegwijzer Jeugd en Veiligheid, z.d.b.
113. Europol, 2025; Nederlands Jeugdinstituut, 2025.
114. Expertise-unit Sociale Stabiliteit, z.d.
115. Idem.

berichten buiten schooltijd zijn verstuurd, kan een school daar niets mee, zo geven respondenten aan. Vanuit scholen en de gemeente wordt daarom ook deels op de rol van ouders gewezen om zicht te krijgen op het sociale mediagebruik van hun kind. Ook voor de politie is het lastig om in te grijpen naar aanleiding van online signalen: *"We horen wel eens van aanstaande vechtpartijtjes die gedeeld worden via WhatsApp of Snapchat, maar dan rijd je erlangs en is er niks aan de hand"* (R04).

Wat vooral naar voren is gekomen, is dat er in de gemeente Venray over het algemeen nog geen goed zicht is op wat zich online afspeelt: *"[Onze blinde vlek] ligt vermoed ik online, dat jongeren bewust of onbewust daar toch ook een strafrechtelijke grens overgaan"* (R18, gemeente). Zo wordt er vanuit de gemeente aangegeven dat zij *"nul idee hebben wat er gebeurt op sociale media"* (R10) en hier ook niet veel teruggekoppeld over krijgen van de politie, ook niet van de digitaal wijkagent. Vanuit de politie wordt hierop in de vorm van de digitaal wijkagent ingezet en is er zeker wel beeld van de onlinewereld. Een respondent vertelt dat er goed zicht is, *"maar het kost te veel tijd om het te verwerken"* (R04). Ook werd duidelijk dat jongerenwerkers niet online werken. In hoofdstuk 6 gaan we verder in op de aanpak.

4.4 Resumé

Jeugdcriminaliteit door jongeren in de gemeente Venray

- De meeste criminaliteit door jongeren wordt tussen 2020 en september 2025 geregistreerd in de kern Venray en daarna in Oostrum. Dit beeld geldt ook voor de politieregistraties van alle leeftijden, maar voor jeugd liggen beide percentages nog iets hoger.
- **Absolute uitschieters**: In de wijken Brukske, Centrum West en Centrum zijn de meeste politieregistraties met jongeren tot en met 27 jaar. Dit komt grotendeels overeen met het beeld over politieregistraties van alle leeftijden. In de overige wijken en woonkernen is het absolute aantal registraties beperkt.
- **Relatieve uitschieters**: In relatie tot het aantal inwoners worden in de wijken Centrum, Oostrum, Smakterheide en Centrum West relatief veel jongeren geregistreerd door de politie. Het relatieve aantal registraties (per 1.000 inwoners van 8 tot en met 27 jaar) in deze wijken is dus hoger dan gemiddeld.
- Jeugdoverlast wordt vooral in de wijken Brukske, Centrum, Landweert en Oostrum gemeld; specifiek in de buurten Landweert 2 en West-Zuid.

Jeugdcriminaliteit door jongeren woonachtig in de gemeente Venray

- De meerderheid van de registraties met jongeren die woonachtig zijn in de gemeente Venray werd in het verleden (2020 tot en met 2022) buiten de eigen gemeente gedaan. Het aantal registraties met Venrayse jongeren dat buiten de eigen gemeente wordt gedaan neemt sterk af. Inmiddels (2023 tot en met 2024) wordt jeugdcri-

minaliteit door jongeren uit de gemeente Venray vaker binnen dan buiten de eigen gemeente gepleegd.

- Het grootste deel van de registraties van jongeren woonachtig in de gemeente Venray vindt plaats binnen de gemeente Venray (49%), elders in Limburg (18%) of in aangrenzende provincies (22%). Een beperkt aantal registraties wordt 'verder van huis' gedaan.
- Vermogensdelicten door Venrayse jongeren worden relatief vaak buiten de eigen gemeente en buiten aangrenzende provincies geregistreerd. Verkeersmisdrijven worden daarentegen door Venrayse jongeren relatief vaak binnen de eigen gemeente geregistreerd.

Professionals wijzen vooral naar Brukske als een wijk waar sociale problematiek en criminaliteit speelt. Politie en overige professionals benoemen dat zij moeite hebben grip te krijgen op deze problematiek. Enerzijds omdat de opzet van de wijk met doodlopende straten en paadjes het niet begaanbaar maakt voor (politie)auto's. Anderzijds hebben zij moeite om in contact en 'achter de voordeur' te komen bij de inwoners, onder andere door verschillende culturen. Daarnaast duiden respondenten het centrum aan als plek waar overlast en drugshandel speelt. In de wijken Veltum, Landweert en (in mindere mate) De Brabander zien respondenten meer en meer jeugd in beeld komen. Verder constateren we dat professionals de wijken Smakterheide en Centrum-West niet associëren met jeugdcriminaliteit en problemen, terwijl vanuit de BVH-analyse naar voren komt dat de wijken (relatief) veel incidentregistraties hebben. In brede zin constateren professionals ook dat jeugd steeds minder op straat te vinden is, wat het moeilijker maakt om zicht op criminaliteit en kwetsbaarheden te krijgen. De grote rol van sociale media in de levens van jongeren speelt hierbij mee.

Professionals zien dat jongeren zich spiegelen aan wat zij op sociale media zien. Dit heeft onder andere gevolgen voor hun mentale gezondheid. Ook worden zij hierdoor geconfronteerd met schadelijk beeldmateriaal, krijgen illegale of risicovolle verzoeken of komen gemakkelijk in aanraking met illegale handel. Uit de sociale media-analyse kwam vooral de verkoop van snus, vapes en sigaretten, joints, illegaal vuurwerk en (nep)merkkleding en -schoenen naar voren. In Venray blijken de gemeente en jongerenwerk geen goed zicht te hebben op wat er speelt op sociale media. Ook ouders hebben hier vaak geen goed beeld van, aldus de gesproken professionals. Een deel van de professionals wijst naar de verantwoordelijkheid van ouders om zicht te hebben op wat jongeren doen op sociale media.

5 Wie is betrokken bij jeugdcriminaliteit?

"Stel je wil drugs verkopen, dan kijk je naar: is iemand betrouwbaar? Je ziet: is het een kans of niet? Hoe zit het thuis met problemen? Het gaat meestal met manipulatie, je zoekt contact, doet alsof je vrienden wordt en dit en dit kan je verdienen. Je doet alsof het zo mooi is allemaal" (anoniem)

In voorgaande hoofdstukken zijn we ingegaan op wat voor jeugdcriminaliteit en -problematiek er speelt binnen de gemeente Venray evenals waar en wanneer dit plaatsvindt. In dit hoofdstuk richten we ons op de vraag wie de jeugdige inwoners van Venray zijn die betrokken raken bij criminaliteit. Eerst kijken we naar wat er bekend is vanuit open bronnen en onderzoek over jongeren in relatie tot criminaliteit. Daarna beschrijven we op basis van de BVH-registraties kenmerken en achtergronden van verdachten en betrokkenen van 8 tot en met 27 jaar, die in Venray geregistreerd zijn voor incidenten, met daarbij specifieke bevindingen over de unieke jongeren die hier wonen. Deze resultaten zijn aangevuld met bevindingen uit de interviews. Daarbij gaan we in op de eventuele koppeling tussen problematiek in Venray en de aanwezigheid van instellingen, achtergronden van risico- en criminele jongeren en tot slot de groepen en jongeren die betrokken zijn bij criminaliteit. Het hoofdstuk besluit met een resumé.

5.1 Kenmerken van criminele jongeren op basis van open bronnen

In paragraaf 3.1 beschreven we dat uit het dashboard Zicht op Ondermijning blijkt dat de gemeente Venray niet goed scoort ten opzichte van andere gemeenten op het aandeel verdachten van een ondermijnend delict, ondermijnende delicten per 10.000 inwoners en jonge aanwas.[116] Het dashboard laat zien dat een deel van de jongeren risico loopt betrokken te raken of al betrokken is bij drugscriminaliteit.[117]

116. "Het thema 'Jonge aanwas' toont de score van een gemeente ten opzichte van andere gemeenten op het aandeel drugs first offenders, drugs recidivisten en jongeren die het risico lopen om in de drugscriminaliteit te belanden. Voor de leeftijdsgroep 8 tot en met 23 jaar is op basis van verschillende persoons-, huishouden buurtindicatoren een model gemaakt om te bepalen hoeveel kinderen en jongeren per gemeente, wijk en buurt risico lopen." (Zicht op Ondermijning, z.d.a)
117. Zicht op Ondermijning, z.d.b.

Het dashboard identificeert de 5 belangrijkste kenmerken van jongeren die in 2023 verdacht werden van drugscriminaliteit in Venray:

1. Het ontbreken van inkomen;
2. Een eerdere verdenking;
3. Een schuld in de afgelopen drie jaar;
4. Voortijdig schoolverlaten;
5. Het volgen van onderwijs voor moeilijk lerende/opvoedbare kinderen.[118]

De GGD signaleert bovendien dat het percentage jongeren in de gemeente Venray dat soms of vaak geldtekort heeft, tussen 2019 en 2023 is gestegen van 27% naar 34%.[119] Een zorgelijke ontwikkeling, aangezien financiële kwetsbaarheid een bekende risicofactor is voor criminaliteit (zie ook Tabel 5.1).[120] Ook elders in de regio Noord-Limburg is sprake van een stijging: van 30% naar 33% in dezelfde periode. De GGD ziet dat sociale media een rol spelen bij de toename van geldtekort; jongeren vergelijken zichzelf met anderen op het gebied van uiterlijk, leefstijl en inkomen, waardoor onzekerheid en stress toenemen en jongeren doelen nastreven die zij op sociale media zien.[121] In hoofdstuk 4 is de rol van sociale media al aan bod gekomen.

Het dashboard Zicht op Ondermijning identificeert ook een groep risicojongeren. Hierbinnen vallen jongeren die op basis van verschillende indicatoren (zoals verdachte drugsdelict in het peiljaar, leeftijd, geslacht, inkomen, criminaliteit, jeugdzorg, opleiding, *life events*, huishouden, ouders, familie, huisgenoten, klasgenoten en buurt) het risico lopen af te glijden in drugscriminaliteit. Het dashboard stelt dat risicojongeren 13 keer zoveel kans om verdachte te worden in vergelijking met alle jongeren. De kans dat een jongere verdacht wordt van een drugsdelict is echter alsnog zeer klein: 1 op 63.[122]

- **Risicojongeren (10 tot en met 23 jaar):** In de gemeente Venray is 4,9% van de jongeren aangemerkt als risicojongere; dit is ongeveer gelijk aan het percentage in heel Limburg (4,8%) en heel Nederland (5,0%). Binnen de gemeente Venray wonen de meeste risicojongeren in de kern Venray. In absolute zin, voornamelijk in de wijken Brukske (n=85), Landweert (n=50), Centrum-West (n=35), Sint Antoniusveld (n=25) en Veltum (n=25). Wanneer we het aantal risicojongeren afzetten tegen het totale aantal jongeren dat in de wijken woont (c.q. in relatieve zin), dan vallen de volgende wijken op: Vlakwater (11,1% van de jeugdige inwoners, n=15), Brukske (9,0%, n=85), Centrum-West (8,5%, n=35), Smakterheide (7,1%, n=10) en Sint Antoniusveld (6,8%, n=25).[123]

118. Zicht op Ondermijning, z.d.a.
119. GGD, 2024.
120. De Boer et al., 2022.
121. Strating et al., 2024.
122. Zicht op Ondermijning, z.d.a.
123. Idem.

- **Percentage jongeren (11 tot en met 23 jaar) dat aangeeft ooit eens drugs te hebben verkocht:** Volgens zelfrapportages heeft 4,5% (marge: 3,3 tot 6,1%) van alle jongeren in de gemeente Venray wel eens drugs verkocht. Landelijk ligt dit percentage op 3,8% en in Limburg op 3,9%. Venray staat daarmee op – onder andere met Venlo – gedeelde 24e plaats.[124]

Risico- en beschermende factoren voor ingroei en doorgroei van jongeren

Bureau Beke heeft in 2022 een kennissynthese samengesteld van wat er in de wetenschappelijke literatuur bekend is over ingroeimechanismen en rekruteringsprocessen van jongeren in de georganiseerde criminaliteit. Resultaat van deze kennissynthese is een overzicht van onderbouwde en plausibele risico- en beschermende factoren. De onderzoekers maakten daarin een onderverdeling in beïnvloedbare en niet of lastig beïnvloedbare factoren. Tabel 5.1 presenteert de factoren voortkomend uit dit onderzoek.[125] Het overzicht is uitgebreider dan de indicatoren zoals gepresenteerd op het platform Zicht op Ondermijning. De onderzoekers maakten onderscheid tussen onderbouwde risicofactoren (minimaal in drie studies genoemd) en plausibele risicofactoren (in een of twee studies genoemd). De plausibele risicofactoren in de tabel zijn met * aangegeven.

Tabel 5.1 – Overzicht van factoren die de kans op rekrutering vergroten of verkleinen[126]

Beïnvloedbare factoren	
Risicofactoren	*Beschermende factoren*
1. Drugsgebruik	1. Kunnen reflecteren
2. Laag opgeleid zijn	2. Moreel inzicht hebben
3. Geen dagbesteding hebben (schoolverlater, geen baan)	3. Het criminele leven te stressvol vinden
4. Financieel kwetsbaar zijn*	4. Een betekenisvolle, steunende derde hebben
5. Antisociale persoonlijkheidskenmerken hebben	5. Erkenning krijgen voor talenten en succeservaringen
6. Een gevoel van desillusie hebben*	6. Een verandering van omgeving
7. Een werkomgeving hebben waarin sociale banden met personen in de georganiseerde criminaliteit ontstaan*	7. Een nieuwe identiteit ontwikkelen
8. Bij een (criminele) jeugdgroep (willen) horen*	8. Ambities hebben
9. Het idee dat georganiseerde criminele groepen een aantrekkelijke levensstijl leiden, makkelijk en snel geld verdienen*	9. Het financiële gewin valt tegen

124. Zicht op Ondermijning, z.d.a.
125. De Boer et al., 2022.
126. Tabel 5.1 is gebaseerd op de inhoud van De Boer et al. (2022) en de bijbehorende kenniskaart, samengesteld door Bureau Beke en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid in 2022.

10. In de sociale omgeving zijn georganiseerde criminele groepen actief	10. Geen schulden hebben
11. Tijdens de jeugd of adolescentie zijn gewelds-delicten gepleegd*	11. Een baan hebben
Niet of lastig beïnvloedbare factoren	
Risicofactoren	*Beschermende factoren*
1. Familiebanden hebben binnen de georganiseerde criminaliteit	1. Positieve levensloopgebeurtenissen, zoals het vinden van een partner of ouderschap
2. Vrienden en kennissen hebben binnen de georganiseerde criminaliteit	2. Ouder worden (leeftijd)
3. Een criminele achtergrond hebben	
4. Criminele vaardigheden hebben	
5. Een specifieke expertise of beroep hebben	

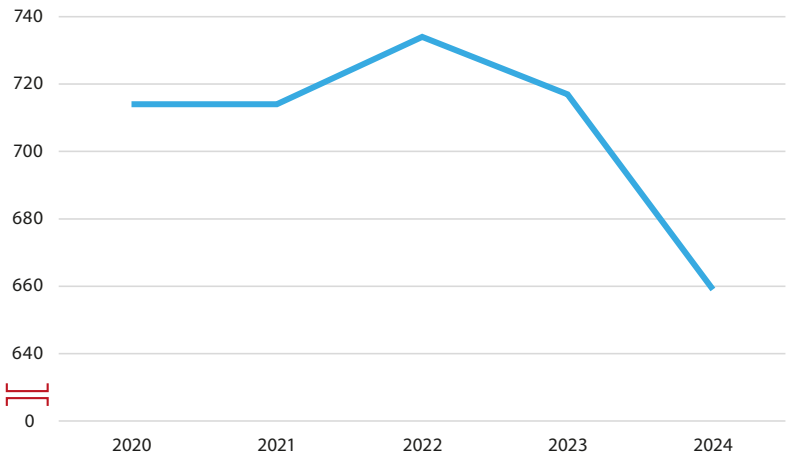
5.2 Geregistreerde jongeren in Venray

Aantallen unieke geregistreerde jongeren per jaar

Allereerst kijken we naar de unieke, individuele jongeren die in de gemeente Venray geregistreerd worden als betrokkene of verdachte. Jaarlijks worden er ongeveer 900 unieke jongeren van 8 tot en met 27 jaar geregistreerd door de politie als betrokkene of verdachte in de gemeente Venray, waarvan er ongeveer 700 woonachtig in Venray zijn. In de periode januari 2020 tot en met september 2025 zijn er 2.640 unieke Venrayse jongeren geregistreerd als verdachte of betrokkene. Het aantal unieke geregistreerde jongeren is in 2024 licht gedaald ten opzichte van 2020. Een groot deel is verdacht of betrokken bij meer dan een delict (zie Figuur 5.1).

Ook het aantal in de gemeente Venray woonachtige jongeren met een of meer registraties is gedaald ten opzichte van 2020, en na 2022 sterk gedaald. Van 2025 zijn nog geen volledige cijfers bekend, maar er is op basis van de cijfers tot en met september 2025 een stijging van unieke jongeren die in aanraking zijn gekomen met de politie te verwachten. De jongeren woonachtig in de gemeente Venray die een of meer registraties hebben, zijn voornamelijk betrokken bij of verdacht van vernielingen en delicten openbare orde (38%), verkeersdelicten en geweldsdelicten (beide 36%).

Figuur 5.1 – Unieke jongeren van 8 t/m 27 jaar woonachtig in Venray die geregistreerd staan als betrokkene of verdachten per jaar (n=2.640) [127]

Periode: 1 januari 2020 t/m 31 december 2024 (bron: BVH)

Kenmerken van geregistreerde jongeren in Venray [128]

Groepsgrootte

Een eerste aspect waarnaar gekeken kan worden bij politieregistraties met jongeren in de gemeente Venray, is de groepsgrootte van verdachten en betrokkenen bij registraties.

- Bij meer dan driekwart van de delicten (76%) wordt slechts een individu geregistreerd.
- In een kleiner deel worden twee of meer personen geregistreerd (24%). In de meeste gevallen, bijna twee derde van deze 24%, betreft het een registratie waarbij twee jongeren geregistreerd zijn als verdachte of betrokkene (65%). In ruim een derde van de gevallen (35%) zijn drie of meer jongeren geregistreerd als betrokkene en/of verdachte. Geweldsdelicten en vernielingen en delicten openbare orde worden relatief vaak door twee of meer personen gepleegd.
- Het aantal incidenten waarbij meer dan een jongere is geregistreerd, is tussen 2020 en 2024 met 6% toegenomen. Het aantal incidenten met jeugdgroepen bestaande uit drie jongeren of meer, is echter met een kwart afgenomen. Jongeren worden steeds vaker samen bij delicten geregistreerd maar minder vaak in (groot) groepsverband.
- De gemiddelde leeftijd van jongeren die betrokken zijn bij of verdacht worden van de incidenten zoals hierboven omschreven als ‘jeugdgroep’ (twee of meer jongeren) is sinds 2021 afgenomen. De gemiddelde leeftijd van deze groepen is sindsdien met ongeveer een jaar (19 naar 18 jaar) en 1,5 jaar (18,5 naar 17 jaar) gedaald voor groepen die bestaan uit respectievelijk twee personen of meer en drie personen of meer.

127. Op het moment van schrijven zijn de registraties van 2025 voor de onderzoekers beschikbaar tot en met september 2025, waardoor het beeld voor 2025 onvolledig is. Om deze reden hebben we 2025 niet weergegeven in deze en vergelijkbare trendfiguren.
128. Zie Bijlage 4, paragrafen 4.1 en 4.2.

Hoedanigheid/rol: betrokkene of verdachte

Een tweede aspect waarnaar gekeken kan worden bij politieregistraties is de hoedanigheid/rol waarin personen betrokken zijn bij het delict.[129]

- Bij de geregistreerde jeugdcriminaliteit in de gemeente Venray worden jongeren het vaakst als betrokkene geregistreerd; namelijk bij bijna driekwart van de gevallen (71%). In ruim een kwart van de gevallen (28%) worden jongeren geregistreerd als verdachte bij een delict. In 1% van de delicten zijn jongeren zowel als betrokkenen als verdachten geregistreerd. Dit kan omdat er meerdere delicten en personen onder een registratie kunnen vallen.
- Jongeren woonachtig in de gemeente Venray worden hoofdzakelijk als betrokkene bij delicten (74%) geregistreerd. Een kleiner deel (8%) wordt alleen als verdachte bij een delict geregistreerd. Van de Venrayse jongeren is 18% zowel als verdachte als betrokkene geregistreerd.
- Wanneer we specifiek kijken naar de jongeren uit de gemeente Venray die verdacht worden van een of meer delicten, blijkt dat de meesten van hen worden verdacht van een of meer verkeersdelicten (43%), vermogensdelicten (29%) en geweldsdelicten (23%). Minder vaak komen registraties van seksuele delicten (4%) en wapendelicten (7%) voor.
- Het aantal jongeren uit de gemeente Venray dat wordt verdacht van een delict is sinds 2022 met 32% afgenomen. In 2022 ging het om 201 jongeren, tegenover 137 in 2024. De trend is bij elk delicttype zichtbaar. In totaal staan 169 jongeren in de periode 2020 tot en met 2025 in meer dan een kalenderjaar geregistreerd als verdachte van één of meerdere delicten. Zij hebben bijvoorbeeld een registratie in 2020, 2021 en 2023.

Leeftijd en geslacht

Een derde aspect waarnaar we kijken in deze analyse zijn de demografische kenmerken *leeftijd* en *geslacht* van de jongeren die geregistreerd zijn bij een incident. Bij elke registratie van een jongeren (8 tot en met 27 jaar) als betrokkene of verdachte is een leeftijd (in jaren) en geslacht gegeven.[130] De belangrijkste bevindingen zijn als volgt:

---

129. In een politieregistratie wordt een persoon altijd gelabeld aan een bepaalde rol, bijvoorbeeld betrokkene, verdachte of melder. Op een uniek BVH-nummer kunnen meerdere personen en dus ook rollen staan. In de dataset die we hebben ontvangen zijn alleen de rollen 'betrokkene' of 'verdachte' opgenomen. Personen die als 'verdachte' worden geregistreerd in BVH, worden door de politie verdacht van een strafbaar feit. Bij sommige MK's – die wel relevant voor het onderzoek kunnen zijn – kunnen personen niet in de rol van verdachte worden geregistreerd, omdat het geen strafbaar feit betreft. Denk bijvoorbeeld aan registraties van overlast (door dak- en thuislozen, verwarde personen, drank/drug) of sommige geweldsincidenten (ruzie/twist zonder gevolg, huiselijke twist). In deze gevallen worden mogelijke daders weggeschreven onder 'betrokkene'. Ook kan het duiden op criminaliteit/overlast in groepsverband. Betrokkenen staan echter niet gelijk aan daders: de rol betrokkene kan ook betrokkene in de brede zin van het woord betreffen of zelfs slachtoffers of aangevers. Het is belangrijk om over data van betrokkenen te beschikken, omdat dit iets kan zeggen over mogelijk daderschap en de sociale context waarin iemand zich begeeft.
130. Het betrof de leeftijd en het geslacht ten tijde van de registratie.

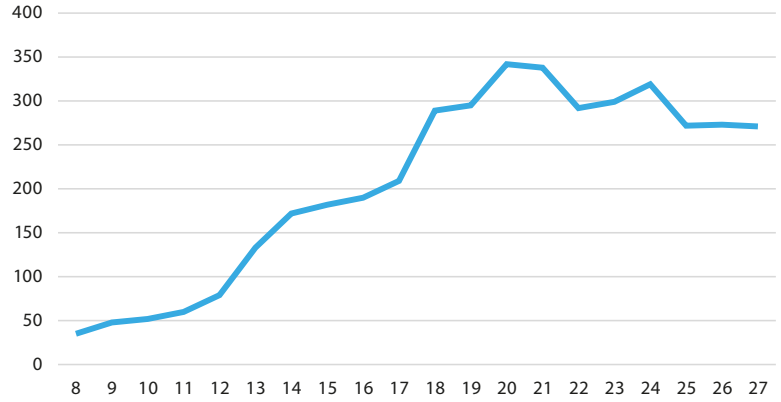
- (Jonge) mannen blijken vaker te worden geregistreerd bij de incidenten in de gemeente Venray; bijna driekwart (71%) van de betrokken en verdachte jongeren in Venray is een (jonge) man.
- Verreweg de meeste jonge verdachten van misdrijven zijn mannen. Van de jongeren die verdacht worden van een of meer misdrijven is 84% man.
- De meerderheid van de 2.640 unieke jongeren (66%) staat geregistreerd voor ten minste een delict terwijl die een leeftijd van 18 tot en met 27 jaar had. Een klein deel van de jongeren (8%) staat geregistreerd voor een delict bij ten minste een delict terwijl die een leeftijd van 8 tot en met 11 jaar had. Zie Tabel 5.2.
- Kijken we naar de delictcategorieën, dan blijkt dat jongeren van 8 tot en met 11 jaar relatief oververtegenwoordigd zijn in de delictcategorie geweldsdelicten. Jongeren van 12 tot en met 17 jaar zijn relatief oververtegenwoordigd in de delictcategorieën vermogensdelicten en vernielingen en delicten openbare orde. Jongeren van 18 tot en met 27 jaar zijn relatief oververtegenwoordigd in de delictcategorieën verkeersdelicten en drugsdelicten.
- Het aantal registraties per gemiddelde leeftijd (absolute jaren) van verdachte en betrokken jongeren neemt toe tot en met 21 jaar, waarna het aantal zeer licht lijkt af te nemen. De sterkste stijging is te zien bij registraties van jongeren met een leeftijd van 18 tot 19 jaar (toename van 30%). Zie Figuur 5.2.
- Gemiddeld zijn de jongeren uit de gemeente Venray 18,7 jaar wanneer ze voor het eerst geregistreerd worden wegens betrokkenheid bij of als verdachte van een delict. De gemiddelde leeftijd van de jongeren die geregistreerd worden bij een delict daalt licht tussen 2020 en 2024 en stijgt in de voorlopige cijfers van 2025 weer naar het niveau van 2020. De dalende trend lijkt dus niet door te zetten in 2025. Zie Figuur 5.3. Een belangrijke nuance is dat de dataset jongeren betreft die tussen 2020 en (september) 2025 in aanraking zijn geweest met de politie. Jongeren die bijvoorbeeld al in 2019 staan geregistreerd, zijn in deze analyse alleen meegenomen als zij in 2020 of later nogmaals worden geregistreerd. Aangezien een deel van de jongeren meermaals en in meerdere jaren worden geregistreerd, beïnvloedt dit de hoogte van de gemiddelde leeftijd, zeker in de beginjaren van de onderzoeksperiode.
- De hoofdcategorieën wapendelicten en geweldsdelicten kennen een iets jongere gemiddelde leeftijd (17,7 jaar en 17,5 jaar) dan de overige categorieën. De categorieën verkeersdelicten (20,3 jaar) en drugsdelicten (19,5 jaar) hebben de hoogste gemiddelde leeftijd van de verdachten en betrokkenen onder de 28 jaar.

Tabel 5.2 – Aantal unieke personen naar leeftijdscategorie (n=2.640)[131]

Leeftijdsgroep	n	%
8 t/m 11 jaar	207	8%
12 t/m 17 jaar	926	35%
18 t/m 27 jaar	1.751	66%
Totaal	**2.640**	**100%**

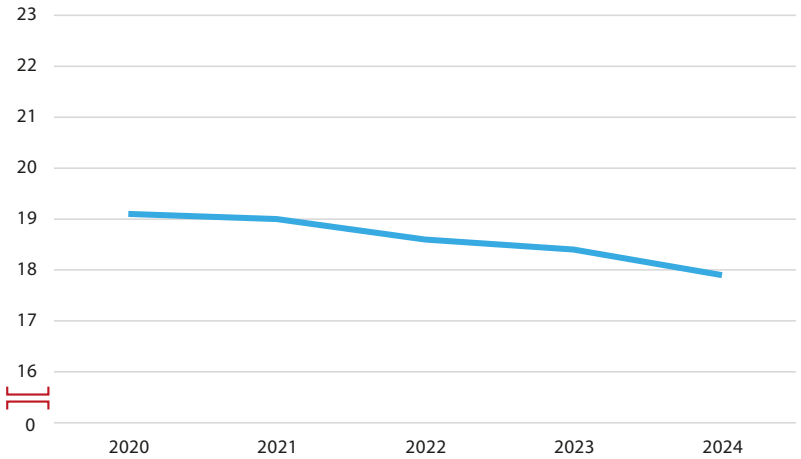
Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

Figuur 5.2 – Aantallen registraties verdachte en betrokken jongeren onderverdeeld naar de gemiddelde leeftijd van de jongeren, die geregistreerd staan voor ten minste één strafbaar feit in gemeente Venray (n=4.150)

Periode: 1 januari 2020 t/m 30 september 2025 (bron: BVH)

Figuur 5.3 – Gemiddelde leeftijd bij eerste registratie per jaartal[132]

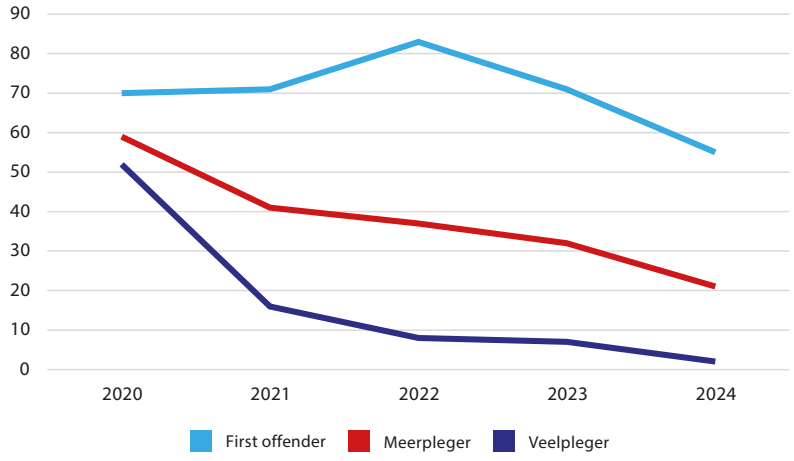
Periode: 1 januari 2020 t/m 31 december 2024 (bron: BVH)

131. Een jongere kan in de onderzoeksperiode tot maximaal twee leeftijdsgroepen behoren. Er zit daardoor een overlap tussen leeftijdsgroepen. 244 personen behoren tot meer dan een leeftijdscategorie.
132. Op het moment van schrijven zijn de registraties van 2025 beschikbaar t/m september 2025, waardoor het beeld voor 2025 onvolledig is. Hierom is 2025 niet weergegeven in deze en vergelijkbare trendfiguren.

Typering verdachte en betrokken jongeren uit Venray[133]

- De meeste van de unieke geregistreerde jongeren staan in de periode januari 2020 tot en met september 2025 met slechts een delict geregistreerd (56%); voor een derde (33%) geldt dat ze twee tot vijf registraties als betrokkene of verdachte op hun naam hebben staan (meerplegers) en 11% is voor zes of meer incidenten geregistreerd (veelplegers).
- De meerderheid van de meer- en veelplegers heeft ten minste een delict gepleegd in de hoofdcategorie vernielingen en delicten openbare orde (57% van de meer- en veelplegers) en in de hoofdcategorie geweldsdelicten (56% van de meer- en veelplegers).
- Van de unieke verdachte jongeren staat 41% in de onderzoeksperiode ten minste tweemaal geregistreerd als verdachte. In totaal worden 86 jongeren van meer dan vijf misdrijven verdacht tussen 2020 en september 2025.
- Meer- en veelplegers worden vooral verdacht van geweldsdelicten en verkeersdelicten. In mindere mate worden deze jongeren verdacht van seksuele- en wapendelicten.
- Het aantal Venrayse jongeren dat voor het eerst in de tijdsperiode januari 2020 tot en met september 2025 wordt verdacht van een misdrijf lijkt vanaf 2020 af te nemen. Vooral het aantal meer- en veelplegers die woonachtig zijn in de gemeente Venray neemt vanaf 2020 sterk af. Dit kan deels worden verklaard door de tijdsperiode van dit onderzoek. Jongeren die in 2020 voor het eerst met politie in aanraking zijn gekomen, hebben meer tijd gehad om later nogmaals met de politie in aanraking te komen dan jongeren die pas in 2024 voor het eerst met politie in aanraking zijn gekomen. Zie Figuur 5.4.

Figuur 5.4 – Nieuw geregistreerde verdachten per dadertypering (n=625)[134]

Periode: 1 januari 2020 t/m 31 december 2024 (bron: BVH)

133. Zie Bijlage 4, paragraaf 4.3.
134. Op het moment van schrijven zijn de registraties van 2025 voor de onderzoekers beschikbaar t/m september 2025, waardoor het beeld voor 2025 onvolledig is. Hierom hebben we 2025 niet weergegeven in deze en vergelijkbare trendfiguren.

5.3 Professionals over de koppeling tussen problematiek en de psychiatrische instellingen in Venray

Een terugkerend onderwerp in de gemeente Venray en ook specifiek aangeduid als onderzoeksvraag is de koppeling tussen psychiatrische patiënten, personen met verstandelijke beperkingen, en criminaliteit en in hoeverre dit doorwerkt over generaties, onder meer in de vorm van KOPP- en KOV-kinderen en kwetsbaarheid voor criminaliteit.

In eerdere hoofdstukken stelden we al dat psychische problematiek onder jongeren lijkt toe te nemen. Over de vraag of deze toename van psychische problematiek in verband staat met de (forensische) psychiatrische instellingen, zijn de respondenten verdeeld. Een deel van de respondenten ziet de aanwezigheid van de instellingen terug in het straatbeeld, in de vorm van incidenten rondom personen met onbegrepen gedrag, verslavingsproblematiek of bijvoorbeeld het ronselen van kwetsbare jongeren (R28; O2). Op de langere termijn zou de aanwezigheid van de instellingen kunnen leiden tot een hoger aandeel KOPP-/KOV-kinderen in de gemeente en zorgbehoevende gezinnen (R08; R06; R15; O2).

> *"Dikwijls zijn mensen met lvb van generatie op generatie. KOPP-kinderen zal zeker wel een relatie zijn; in Venray zijn heel veel psychiatrische patiënten. Maar of dat daadwerkelijk zoveel invloed heeft dat weet ik niet, dan wordt het gissen. De kans op is misschien iets hoger." (R15, (forensisch) psychiatrische instelling)*

Hoe groot die groep daadwerkelijk is, blijft echter onduidelijk: respondenten geven aan dat er geen uitstroompercentages en lokale KOPP-/KOV-prevalentiecijfers beschikbaar zijn (R13; R14; R15; R21). Gesproken vertegenwoordigers van de (forensische) psychiatrische instellingen benadrukken bovendien dat het merendeel van hun cliënten uiteindelijk terugkeert naar hun eigen woonplaats (R15; R32). Verschillende andere respondenten – overigens geen vertegenwoordigers van de (forensische) psychiatrische instellingen – hebben een ander beeld. Zij geven aan juist het beeld te hebben dat cliënten/patiënten ook na opname/behandeling blijven wonen in de gemeente Venray en dat een (beperkt) deel van hen kinderen krijgt. Een respondent zegt daar bijvoorbeeld over: *"Als ze het traject hebben afgerond dan willen ze hier ook blijven. Hier heb je dan een sociale kring opgebouwd"* (R05, politie).

Tegelijkertijd wijst een respondent (R17, onderwijs) erop dat de voorzieningen in de regio wel degelijk zijn ingericht op deze doelgroep. Zo is het volgens deze persoon een logische keuze geweest dat juist Venray praktijkonderwijs en speciaal onderwijs aanbiedt in de regio.

Hoewel professionals vermoeden KOPP-/KOV-kinderen tegen te komen, benadrukken twee respondenten vanuit de gemeente (R13; R14) dat zij geen toegang hebben tot ouderdossiers en daarom nooit met zekerheid kunnen benoemen of er sprake is van KOPP/KOV. Een respondent (R21) verwijst naar landelijke cijfers waaruit blijkt dat één op de vier kinderen KOPP/KOV is (zie ook hoofdstuk 2), wat impliceert dat de groep ook

binnen Venray aanzienlijk is, los van institutionele aanwezigheid. Een politierespondent geeft aan wel jongeren van verslaafde of criminele ouders tegen te komen, maar dat hij net zo goed jongeren uit "*nette gezinnen*" tegenkomt, dus dat dit wat hem betreft niet alles zegt. Bovendien is een 'net gezin' zeker geen garantie voor dat er geen problematiek speelt. Zo benoemt een vertegenwoordiger van een (forensisch) psychiatrische instelling ook dat "*alle lagen van de bevolking een verslaving of psychische aandoening kan treffen*" en dit ook overal voorkomt (R33). Tegelijkertijd ziet deze respondent relatief weinig hulpvragen uit Venray, wat volgens deze respondent niet automatisch betekent dat de groep kleiner is. Het kan ook wijzen op goede signalering door lokale professionals, of juist op het vastlopen van problematiek binnen volwassenenzorg voordat kinderen bereikt worden. Deze respondent benadrukt bovendien dat kinderen van ouders met psychische problemen een 35 tot 60% grotere kans hebben om zelf mentale problematiek te ontwikkelen, wat het belang benadrukt van tijdige herkenning. Signalen van KOPP-/KOV-kinderen worden bovendien lang niet altijd opgemerkt, wat niet betekent dat er geen risico op problemen is.[135] Een andere respondent benadrukt ook de kwetsbaarheid van kinderen:

> *"Je bent natuurlijk wel veel kwetsbaarder als je mentale problemen hebt, voor betrokkenheid bij criminelen, al dan niet bewust. Het is goed om daar meer aandacht voor te hebben." (R21, (forensisch) psychiatrische instelling)*

Risico's minderjarige KOPP-/KOVV

Kinderen van ouders met psychiatrische of verslavingsproblematiek lopen verschillende risico's. Hier zijn verschillende cijfers over bekend. Zo blijken minderjarige KOPP-/KOV-kinderen vijf keer vaker een beroep te doen op de gespecialiseerde jeugd-ggz en twee tot drie keer zoveel risico te lopen op kindermishandeling in de thuissituatie dan andere kinderen. Deze kinderen zouden een twee tot drie keer grotere kans hebben om zelf ook psychische problemen of een verslaving te ontwikkelen ten opzichte van andere kinderen.[136] Daarbij gaat het bijvoorbeeld om stemmingsstoornissen (een op de drie KOPP-kinderen ontwikkelt dit gedurende diens leven) of een angststoornis (twee derde van de KOPP-kinderen heeft op 35-jarige leeftijd zelf een angststoornis of depressie ontwikkeld).[137] Van de kinderen met ontwikkelingsproblemen is bekend uit onderzoek dat ruim driekwart van hen een ouder met psychische problemen heeft en van de kinderen met gedrags- of andere problemen geldt dit voor iets meer dan de helft.[138]

Voorgaande maakt zichtbaar dat KOPP-/KOV-problematiek, ondanks beperkte zichtbaarheid, een relevant aandachtspunt vormt binnen de Venrayse context. Niet als geïsoleerd verschijnsel, maar als structurele risicofactor binnen het bredere jeugd- en veiligheidsdomein.

135. Trimbos-instituut, z.d.a.
136. Trimbos-instituut, z.d.b.
137. Hartman et al., 2017.
138. GGZ Standaarden, z.d

5.4 Professionals over achtergronden van criminele en risicojongeren

De geregistreerde cijfers vertellen één kant van het verhaal, maar blijven een geregistreerde werkelijkheid. Ook geven cijfers geen inzicht in achtergronden van degenen die betrokken zijn bij criminaliteit. Daarom is het van belang om ook kennis te nemen van de ervaringen en perspectieven van professionals. In deze paragraaf gaan we in op de achtergronden van jongeren die betrokken zijn bij criminaliteit óf daar kwetsbaar voor zijn. Natuurlijk zijn of worden niet alle kwetsbare jongeren crimineel, maar in de gesprekken is dit onderscheid niet altijd duidelijk gemaakt. Daarom beschouwen we in deze paragraaf het perspectief van de geïnterviewde professionals op de algehele risicofactoren.

Jongens/meiden

Uit de interviews komt, net als uit de BVH-analyse, naar voren dat jongens meer betrokken zijn bij criminaliteit dan meiden. Respondenten geven aan dat meiden niet zo zeer in beeld komen voor criminaliteit, maar wel te maken krijgen met intimidatie, afpersing (bijvoorbeeld rondom naaktfoto's) en pestgedrag. Ook geeft een respondent vanuit een school (R17) aan dat meidenruzies tegenwoordig ook keihard zijn en dat het pestgedrag geraffineerder is dan bij jongens. "*Meidenvenijn*" (gezamenlijk tegen anderen) wordt daarbij genoemd. Ook schetst deze respondent dat meiden ook toenemend in de drugshandel zouden zitten en hetzelfde zouden doen als jongens, maar het beter kunnen verbergen. Daarbij zou in de aanleiding om bij drugscriminaliteit betrokken te raken een 'mannelijke component' zitten, bijvoorbeeld een vriendje of broer. Een politierespondent (R12) geeft aan dat de politie alleen maar jongens ziet als het gaat om criminaliteit, maar dat een auto met daarin een vrouwelijke bestuurder niet wordt gestopt. Deze respondent noemt een voorbeeld van een andere regio, waaruit bleek dat jongens weten dat vrouwen niet worden gecontroleerd en daar gebruik van maken. Zij zien de betrokkenheid van meisjes/vrouwen in de drugshandel als blinde vlek.

Leeftijden

Over de leeftijd waarop jongeren in de gemeente Venray bij criminaliteit betrokken raken komt op basis van de interviews het beeld naar voren dat dit rond de 13 à 14 jaar begint. Een respondent van de gemeente zegt daarover: "*In het tweede jaar [van de middelbare school] ongeveer. Dat daar al gescreend wordt: wie moeten we hebben, wie is kwetsbaar*" (R08). Een politierespondent vermoedt dat jongeren van 14 tot 16 al geronseld worden *"om dingetjes te doen"* (R28). Verschillende respondenten, onder meer vanuit de politie en scholen, geven aan dat ze het idee hebben dat de criminele jeugd jonger wordt. Tegelijkertijd geeft een politierespondent aan juist het idee te hebben dat ze 'vroeger' jonger waren: *"Die hebben we in ieder geval niet in beeld nu, dat er nog jongere gasten betrokken zijn"* (R06). Respondenten uiten soms ook verbazing over wat leerlingen al tegenkomen op relatief jonge leeftijd, bijvoorbeeld op sociale media. Het gaat dan

bijvoorbeeld om benaderd worden via Snapchat of dat ze in groepschats worden toegevoegd waarin dingen gedeeld worden, bijvoorbeeld uitwisselen van 'coins' op Roblox. Een respondent die voorlichtingen geeft aan basisschoolleerlingen signaleert dat het snel gaat wanneer leerlingen eenmaal een telefoon krijgen:

> *"Begin groep 7 is nog wel iets naïever, want dan hebben ze net een telefoon bijvoorbeeld. Maar [...] je spreekt ze eind groep 7 opnieuw en dan weten ze al veel meer." (R36, jeugdstrafrechtketen)*

Dit kan ook per gebied verschillen; zo licht deze respondent toe verbaasd te zijn over wat de leerlingen in de dorpen allemaal weten, terwijl in de kern Venray juist het tegenovergestelde blijkt: dat kinderen met "*klapperende oren zitten van: gebeurt dit echt?*" (R36, jeugdstrafrechtketen). Het beeld is kortom wel dat vanaf de laatste jaren van de basisschool, leerlingen al wel in aanraking komen met gevaren op sociale media. Dit is ook de leeftijd waarop vapegebruik bij sommige leerlingen start, al zijn dat uitzonderingen. Deze laatste twee jaar van de basisschool signaleren leerkrachten vaker de eerste zorgelijke signalen voor mogelijke kwetsbaarheid of grensoverschrijdend gedrag in de toekomst. De stap van de basisschool naar het vo brengt voor veel leerlingen grote veranderingen en onzekerheid met zich mee, aldus respondenten (R30; R31).

Personen met psychiatrische problematiek/lvb

Ondanks dat respondenten niet direct een relatie zien met KOPP-/KOV-kinderen benoemen ze wel expliciet de aanwezigheid van een kwetsbare groep personen met psychiatrische problematiek en specifiek met een lvb in de gemeente Venray. Deze groep beperkt zich overigens niet enkel tot jongeren van 8 tot en met 27 jaar. Respondenten beschrijven dat criminelen misbruik maken van deze personen voor drugshandel en dat er een afzetmarkt van drugs is onder psychiatrische patiënten in instellingen of die inmiddels op zichzelf wonen. Zo geven zij aan dat er door anderen drugs wordt gedeald vanuit woningen van mensen die voorheen in een instelling hebben gewoond. Een politieagent beschrijft dat er veel misbruik wordt gemaakt van deze mensen:

> *"Dat zijn gebruikers, en die komen daar eigenlijk niet meer uit. Dus ze bieden dan 100 euro per dag. En die mensen boeit het dan niet meer. Meestal zijn het panden in het Brukske, een junkhol noemen we dat. In het Venrayse kennen ze elkaar allemaal." (R12)*

Een andere politieagent spreekt van situaties waar de politie 'stash' (voorraden drugs) aantrof in woningen van mensen met een lvb *"die dan een paar tientjes per maand krijgen"* (R05). Deze mensen kunnen volgens de respondent de gevolgen van een strafrechtelijk onderzoek naar hen niet goed overzien en raken uiteindelijk nog meer in de problemen, omdat zij staan ingeschreven in de woning. Wel geeft deze politieagent aan dat criminaliteit en overlast vanuit bewoners vanuit ggz-instellingen en begeleid wonen niet direct opvalt.

Een respondent werkzaam bij een (forensisch) psychiatrische instelling legt uit waarom specifiek personen die in instelling verblijven, al dan niet met een verstandelijke beperking, kwetsbaar zijn:

> *"We hebben best een aantal kwetsbare mensen, ook verstandelijk beperkte mensen. Die er graag bij willen horen, vaak eenzaam zijn, kwetsbaar in contacten. Dus die worden wel gevonden, lopen door Venray, zijn jongens met een verleden, kennen elkaar, verzeilen snel in die wereld. Hierbinnen is een dienstencultuur, dus dat ze uitwisselen, men wil graag drugs binnen krijgen en dat komt ook binnen. Dat stukje speelt altijd. Piramide in dealers." (R32)*

Een respondent van een andere (forensisch) psychiatrische instelling maakt zich zorgen over de concentratie van jonge lvb'ers in Venray en het (beperkte) zicht dat daarop is:

> *"Zij worden dikwijls wel in het milieu gebruikt om de zaken te doen. Ik weet niet in hoeverre Venray daar zicht op heeft. Die populatie die in mijn ogen risicovol is, die vinden moeilijk plekken om te wonen. Hoe groot is die populatie van risicovolle jongeren, dat zicht moet je eerst hebben." (R15)*

Specifiek over jongeren geeft een politieagent aan dat veel jongeren *streetsmart* lijken, maar die eigenlijk gewoon een lvb hebben (R04). Daarbij is niet toegelicht wat deze persoon precies onder streetsmart verstaat.

Arbeidsmigranten

Respondenten beschrijven ook de aanwezigheid van een kwetsbare groep (voormalige) arbeidsmigranten in de gemeente (zie ook paragraaf 3.3). Binnen deze groep maken respondenten onderscheid tussen arbeidsmigranten die alleen naar Nederland zijn gekomen en (voormalige) arbeidsmigranten die inmiddels (met gezinnen) gesetteld zijn in Nederland. Vooral de eerste groep zou overlast veroorzaken, aldus respondenten. Verschillende respondenten, onder meer vanuit de politie, geven aan dat personen uit deze groep soms betrokken zou zijn bij delicten als fietsendiefstal en winkeldiefstallen, terwijl jongeren zich hier niet of in mindere mate mee inlaten. Sommigen geven aan dat dit beeld niet uniek is voor Venray. Ook rijden onder invloed is iets waar de politie in de gemeente Venray (voormalige) arbeidsmigranten geregeld op betrapt.

In gezinnen van gesettelde arbeidsmigranten met hun gezinnen zou volgens respondenten voornamelijk sociale problematiek spelen. Onder andere omdat de migranten niet altijd de Nederlandse taal machtig zijn, komen hulporganisaties moeilijk met hen in contact en 'achter de voordeur'. Professionals vanuit de gemeente zeggen daarover:

> *"Deze (voormalige) arbeidsmigranten willen alles achter de voordeur houden, laten geen hulp binnen. Ze willen niet dat anderen hun problematiek zien." (R13; R14, gemeente)*

Professionals spreken over jongeren van Poolse afkomst met psychische problemen die geen hulp wilden, *"omdat ze alleen vertrouwen hebben in Poolse hulpverleners"* (R13; R14, gemeente). Deze respondenten signaleren vanuit de ouders een iets andere, hardere mentaliteit dan zij over het algemeen bij 'andere gezinnen' zien:

> *"Bij andere gezinnen merk je toch dat ze wel dat ze ook iets goeds zien in kinderen, naast het slechte gedrag. Bij deze arbeidsgezinnen is dat meer omgekeerd, daar is het echt van: dop je eigen boontjes maar." (R13; R14, gemeente)*

Volgens respondenten heeft de kwetsbaarheid van deze specifieke groep jongeren er verschillende keren toe geleid dat anderen misbruik van hen maken. Zo noemt een respondent vanuit het onderwijs (R17) dat er in toenemende mate misbruik wordt gemaakt van meisjes en ook jongens, doordat zij (op subtiele wijze) worden gedwongen tot seksuele handelingen. Daarbij wordt specifiek naar meisjes van Poolse afkomst verwezen.

Kenmerken van kwetsbaarheid van arbeidsmigranten

Onderzoek laat zien dat relatief veel arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa in een kwetsbare positie verkeren, vooral wanneer zij laaggekwalificeerd werk doen. Uit onderzoek van het Kenniscentrum Arbeidsmigranten blijkt dat zij vaak werken op basis van uitzendcontracten en dat zij voor hun huisvesting afhankelijk zijn van hun werkgever. Bij verlies van werk raken sommigen direct ook hun woning kwijt. Deze kwetsbaarheid is het grootst bij tijdelijke huisvesting, korte verblijfsduur in Nederland en geen inschrijving in de BRP.[139]

Oorzaken achter overlastgevend gedrag van arbeidsmigranten hangen nauw samen met deze kwetsbare woon- en arbeidspositie. Eerder onderzoek laat zien dat verlies van werk en huisvesting kan leiden tot dakloosheid, vaak in combinatie met problematisch alcoholgebruik. Ook een deel van de uitzendbureaus en werkgevers spelen hierin zeker een rol door onderbetaling, slechte huisvesting en onzekere contracten.[140]

Daarnaast ontstaat overlast door ruimtelijke concentratie, overbewoning en overmatig drankgebruik, vooral in avonden en weekenden. Alcohol fungeert daarbij vaak als ontspanning na zwaar werk en slechte leefomstandigheden, maar vergroot tegelijkertijd de kans op conflicten en overlast in woonwijken.[141]

Sociaaleconomische factoren

Naast specifieke groepen (met specifieke achterliggende problematiek) hebben respondenten ook meer algemene achtergronden van kinderen en jongeren aangeduid, die ook bekend zijn als risicofactoren. Er worden bijvoorbeeld bepaalde kwetsbaardere wijken of buurten genoemd, waar meer mensen met sociale problematiek wonen. Het vaakst

139. Sobczyk-Turek & Cremers, 2023.
140. Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, 2020; Snel et al., 2011.
141. Snel et al., 2011.

wordt daarbij het Brukske aangehaald (zie ook paragraaf 4.3) en ook Landweert. Deze buurten hebben volgens respondenten een aantal bekende risicofactoren die de kans op criminele betrokkenheid kunnen verhogen. Bewoners zijn volgens hen veelal woonachtig in huurwoningen, hebben financiële problemen, kunnen nergens terecht en worden uit hun woning gezet, hebben een migratieachtergrond, hebben geen inkomsten, gaan niet naar school en hebben geen werk. Onderwijs respondenten zien ook dat jongeren die bij politie en justitie bekend zijn of worden, ook binnen school bekend staan als laatkomers of spijbelaars. Een respondent vanuit onderwijs ziet op school dat "zwakkere kinderen" worden benaderd door criminelen en zegt daar verder over:

> *"Ik kan wel vier of vijf kinderen aangeven die informatie doorgeven naar buiten. We zijn al blij als ze hier zijn en als ze een diploma krijgen. Zij worden letterlijk gewoon opgehaald door een snelle jongen." (R17, onderwijs)*

Jongeren zonder (bekende) problematiek in criminaliteit

Verschillende respondenten schetsen een beeld van op papier 'normale jongeren' uit 'nette gezinnen' die nog niet eerder in beeld waren bij instanties en mogelijk in toenemende mate betrokken zijn bij drugscriminaliteit. Sommige respondenten uiten hun verbazing hierover, zo is een agent verbaasd dat er verschillende jongeren in beeld kwamen met "*nette ouders*" die "*totaal geen zicht hadden*" (R06). Hierbij geeft deze persoon aan dat hier de laatste tijd minder sprake van is en dat er mede door huisbezoeken een en ander is blootgelegd. Een respondent vanuit onderwijs beschrijft verder dat er signalen zijn dat relatief veel jongeren op school een mes bij zich dragen: *"die jongen had dat gewoon bij zich en was een vrij normale jongen, hij had het bij zich omdat anderen het ook hadden"* (R17, onderwijs). Een gemeentelijke respondent beschrijft nadrukkelijk dat naast bekende risicofactoren (zie paragraaf 5.4), er kennelijk ook andere, minder duidelijke factoren meespelen:

> *"Wat we zien is dat we best wel een aantal jongens hebben uit De Brabander, die eigenlijk geen risicofactoren hebben, goede ouders, boven modaal verdienen, die hebben we veel die dan in de criminaliteit gaan. [...] Sommige kan je plaatsen in de bekende risicofactoren, best wel criminele families ook, maar ook een groep waarvan we denken: waar komt dat precies vandaan. Ouders die zeggen dat ze in een half jaar tijd hun kind helemaal vervreemd hebben." (R10, gemeente)*

Een professional werkzaam in de strafrechtketen heeft vanuit diens werkervaring enig zicht op wat hierachter schuilgaat:

> *"Die [jongen] kan via iemand iets goedkoops regelen en denk dat vrienden daarvan gebruiken, op festival en feestjes. Het begint klein en dat rolt uit. Ze zeggen ook: als ik 1.000 euro in de week verdien, en je bent 14, 15, 16, waarom niet. Ze denken niet aan*

wat er daarna komt en een strafblad, ze kunnen niet lange termijn nadenken, alleen korte termijn. Ik wil nu alles. [Je hebt] contacten om drugs te halen of je gaat met oudere jongens om blijkbaar. Net met wie je omgaat. Handel rolt natuurlijk uiteindelijk altijd uit, niet alleen [binnen de] vriendenkring." (R07, jeugdstrafrechtketen)

Zie ook paragraaf 4.4, waar de verleidingen van criminaliteit door wat jongeren op sociale media tegenkomen ook ter sprake zijn gekomen.

5.5 Professionals over criminele groepen en jongeren in beeld

Respondenten noemen ook diverse signalen, vermoedens en feiten over jongeren die in beeld zijn voor criminaliteit in de gemeente Venray en wat hier verder achter schuilgaat, zoals werkwijzen, netwerken en hoe jongeren betrokken raken. Hierbij valt het op dat nagenoeg alle professionals spreken over drugshandel en dat er weinig over andere vormen van criminaliteit naar voren zijn gekomen.

Signalen en bewijzen

Professionals krijgen veel signalen van betrokkenheid bij drugshandel, maar kunnen deze signalen weinig hardmaken. Dit geldt zeker voor de 'grotere jongens', die (nog) minder in de publieke ruimte opereren. Tegelijkertijd blijkt het in de praktijk ook ingewikkeld om te kunnen aantonen dat jongeren bijvoorbeeld handelen in drugs. Verschillende politierespondenten geven aan dat er weinig concreet zicht op de jeugdgroepen en netwerken is, maar dat ze wel degelijk een idee hebben hoe de drugshandel in zijn werk gaat en welke rol jongeren daarin vervullen. Politierespondenten spreken wel over verschillende lagen, met 'loopjongens' en grotere jongens aan de bovenkant. Een politierespondent legt uit:

"Jonge gasten die rijden rond, aangestuurd door de laag daarboven, worden betaald per levering/dienst. [Hen] wordt dingen ter beschikking gesteld; auto, [geld]. Dat zie je steeds terugkomen in die zaken. Daar zit weer een laag boven die hen aanstuurt, en daarboven ook weer. Zo'n jongeren krijgen kleine eenheden mee, stuk of twintig, worden via de telefoon aangestuurd waar ze het heen moeten brengen. Aan het eind van het liedje geven ze opbrengst af, waar ze een beetje van afstaan. Zijn gewoon afspraken over, per pakketje krijgen ze zoveel. Sommige jongens zeggen 'ik heb dienst van zo laat tot zo laat,' als je een tijd in dienst bent krijg je een autootje. Dat is wel frappant, die netwerken werken allemaal hetzelfde." (R06, politie)

Een andere politieagent (R28) geeft bijvoorbeeld aan informatie te hebben dat jongeren door grotere dealers worden meegenomen in de handel van drugs, maar dit niet met zekerheid te kunnen zeggen. Een andere politieagent zegt hierover:

> *"Het is voor ons lastig om grip te krijgen op die gasten die erachter zitten. Er zitten wel wat grotere hier die hier lokaal zitten, maar zij krijgen het ook weer van nog grotere jongens aangeleverd. Op deze lagen lopen niet echt onderzoeken. Vanuit ons team is er geen capaciteit voor. Voor de districtsrecherche is het onderzoek te licht, omdat ze met grotere onderzoeken bezig zijn." (R05, politie)*

Over een specifiek groepje personen waarover meldingen van drugshandel zijn, zegt deze respondent: *"Het is gesignaleerd, maar hebben het nooit hard kunnen maken. Dat dat groepje zich daarmee bezighoudt weten we allemaal, maar we krijgen er geen grip op"* (R05, politie). De politie heeft vermoedens dat drugs in de gemeente Venray geleverd worden vanuit de Randstad. Daarbij zouden dan mensen uit de Randstad naar Venray komen en "*grotere kilo's doorspelen*" (R06). Ook lokaal zouden er grotere spelers zitten, met een eigen werkgebied en van wie het telefoonnummer rondgaat.

> *"Op apps via Signal worden gewoon advertenties geplaatst. Er is bekend wie waar dealt. Een standaard bericht wordt doorgestuurd, je mag niet bellen, alleen bericht sturen, openingstijden worden genoemd. Bestelling komt binnen via de laag erboven en die heeft een aantal gasten onder zich die hij op bestellingen afstuurt. 'Zo laat bij Appie X, rode auto. Daarna sportpark X'." (R06, politie)*

Hierbij zouden volwassenen en jongeren samenwerken; deze politierespondent spreekt over jongeren tot begin 20, die worden aangestuurd door een *"oudere garde"* (R06).

Op scholen zijn er *"op heel regelmatige basis"* (R17) signalen over mogelijke betrokkenheid van jongeren bij criminaliteit, ondanks dat de drugshandel niet (op grote schaal) op school plaats lijkt te vinden.

> *"We merken het op school, we zien het. Vorige keer training gehad [...]. Als je daarna op school komt, pik je ze er zo uit: trainingspakken en fatbikes en hoe betalen ze dat? Kan je het hardmaken? Nee. En dan kan je niks." (R23, onderwijs)*

Een respondent vanuit een andere onderwijsinstelling zegt over signalen van jongeren: *"Als-ie diploma haalt en redelijk goed meegaat op school, je komt er dan haast niet achter. Een gevoel hardmaken is heel moeilijk. Het [betrokkenheid bij criminaliteit] speelt wel, maar dat gaat om enkelen"* (R16). Een respondent van de gemeente vertelt dat signalen van scholen weleens bij hen terecht komen, maar *"dat bespreek je met ouders en de jongere zelf. De jongere ontkent dan altijd"* (R14).

Verschillen binnen en buiten de gemeente

Over de verschillen binnen gemeente Venray en met andere gemeenten is geen eenduidig beeld ontstaan. Een professional werkzaam in de jeugdstrafrechtketen geeft aan vermoedens te hebben dat betrokkenheid met drugshandel niet alleen beperkt is tot de kern Venray, maar dat ook in de kerkdorpen betrokkenheid is: *"Er zullen iets van banden*

bestaan waardoor dit [drugshandel] door kan gaan" (R07). Een politieagent geeft ook aan dat er een paar jaar geleden een aantal jongens van autochtoon Nederlandse afkomst, van "*boerenfamilies*" uit verschillende dorpen binnen de gemeente Venray in drugshandel zaten. *"Die hadden we [als politie] nog nooit gezien"* (R12).

Over bewijzen voor kruisbestuiving met omliggende gemeenten verschillen respondenten van mening. Waar sommigen geen connectie zien, zien voornamelijk politierespondenten signalen dat Venrayse jongeren en jongeren uit omliggende gemeenten met elkaar in contact komen in relatie tot drugshandel. Een politierespondent (R05) benoemt specifiek de kruisbestuiving tussen Venlo en Horst, en vervolgens ook weer met Venray. In een onderzoek naar jeugdcriminaliteit in Venlo is ook een verband met Venray naar voren gekomen.[142] Zie daarvoor onderstaand kader.

Netwerkanalyse Venlo – verbindingen met Venray

Voor onderhavig onderzoek was beoogd een bovenlokale netwerkanalyse uit te voeren, maar vanwege recente ontwikkelingen rondom het verstrekken van politiegegevens op grond van art. 22 Wpg was de beoogde opzet niet meer mogelijk (zie ook paragraaf 1.2).

In eerder onderzoek naar jeugdcriminaliteit in Venlo is wel een netwerkanalyse uitgevoerd, waaruit ook bevindingen in relatie tot de gemeente Venray naar voren zijn gekomen.[143] Zo bleek dat 5% (n=27) van de 501 personen uit het Venlose *extended* netwerk in de gemeente Venray wonen. Dit is het hoogste aandeel na bewoners van de gemeente Venlo zelf. Na een verdere afbakening van het netwerk, bleef er een *limited* netwerk van 69 personen over, waarvan 3 in Venray.[144] Uit de analyse van dit netwerk is duidelijk geworden dat:

- De 3 personen uit Venray in het *limited* netwerk van Venlo behoren tot de jonge aanwas. In totaal vallen er 14 personen van het netwerk in deze categorie. Zij staan 308 keer geregistreerd als betrokkene of verdachte; gemiddeld 22 keer per persoon. Dit is het laagste gemiddelde onder alle dadertyperingen. Het blijkt voornamelijk te gaan om 'overige incidenten', 'vernielingen en incidenten tegen de openbare orde' en 'geweldsincidenten'. Binnen de categorie 'vernielingen en incidenten tegen de openbare orde' gaat het voornamelijk om de maatschappelijke klasse 'melding overlast jeugd' en binnen de categorie 'geweldsincidenten' vooral om 'ruzie/twist (zonder vervolg)'. In vergelijking met de andere dadertyperingen is jonge aanwas

142. Staring et al., 2026.
143. Idem.
144. Aan de basis van de netwerkanalyse voor Venlo ligt een basislijst met jongeren die nu en tien jaar geleden als 'crimineel kopstuk' kunnen worden gedefinieerd. Vervolgens is aan de hand van hun politieregistraties gekeken met wie zij samen geregistreerd staan als betrokkene/verdachte voor incidenten. Degenen die in samenhang met de personen van de basislijst (n=28) geregistreerd staan en in de afgelopen drie jaar en tenminste drie keer voorkomen als verdachte of betrokkene van afgebakende incidentcategorieën, zijn opgenomen in het meest uitgebreide (extended) netwerk (n=501). Na selectie op twee criteria om personen die mogelijk toevalligerwijze of recentelijk weinig geregistreerd zijn uit het netwerk te verwijderen, blijft er een kleiner (limited) netwerk over (n=69). Binnen dit netwerk zijn verschillende 'classificaties' binnen netwerken getypeerd, gerelateerd aan de posities gedurende een 'criminele carrière': jonge aanwas, rising stars, 'criminele' locals, de harde kern en facilitators. Daarnaast zijn er samenwerkingsbanden in kaart gebracht, resulterend in acht verschillende clusters (Staring et al., 2026).

relatief gezien ook het meest verantwoordelijk voor geweldsincidenten (24%). Daarentegen staat de jonge aanwas niet geregistreerd voor seksuele- of wapenincidenten. Driekwart van de incidenten waarvoor de jonge aanwas staat geregistreerd, is in de gemeente Venlo.

- In het *limited* netwerk zijn clusters gevormd. Het cluster 'gemengde jonge aanwas' bestaat niet uit jongeren die in Venray wonen, maar de 6 personen die onder dit cluster vallen zijn wel voor 4 incidenten in Venray geregistreerd.
- Tot slot is een cluster in de Venlose netwerkanalyse naar voren gekomen dat 'Venrayse jonge aanwas' is genoemd en bestaat uit de 3 personen uit Venray in het *limited* netwerk. Dit is het jongste cluster uit de netwerkanalyse. Het gaat om 3 jongemannen van gemiddeld 16 jaar oud. In het onderzoek staat beschreven: "De subjecten kunnen worden getypeerd als jonge aanwas en komen in 55 politieregistraties voor. Bijna de helft van de registraties heeft betrekking op 'vernielingen en incidenten tegen de openbare orde' (40%). Het gaat hierbij om 'melding overlast jeugd', 'vernieling overige objecten', 'openlijke geweldpleging tegen personen', 'afsteken vuurwerk' en 'brandstichting'. De incidenten vinden voornamelijk plaats in de gemeente Venray (87%)." (p. 69)

Aantallen jongeren

Wat betreft aantallen jongeren die betrokken zijn bij criminaliteit, geeft een gemeentelijke respondent (R10) aan dat er circa 50 jongeren tussen de 10 en 27 jaar – doelgroep van PmG – in beeld zijn voor criminaliteit en/of overlast. Anderen zeggen bijvoorbeeld dat er *"veel jongeren worden ingezet"* (R09, jeugdstrafrechtketen) of dat er *"aardig wat jongeren"* bezig zijn met snel geld verdienen of dingen verkopen (R28, politie). Zoals beschreven in paragraaf 3.3 blijkt het ook lastig om zicht op jongeren te krijgen en in contact met jongeren te komen doordat zij zich minder in de openbare ruimte lijken te begeven. Anderzijds geven wijkagenten wel degelijk aan regelmatig veel jongeren buiten in bijvoorbeeld Brukske te zien.

Doorgroeien

Verder valt het op dat verschillende respondenten refereren naar het doorgroeien van jongeren in het criminele circuit. Zo benoemen politierespondenten dat zij personen terugzien die eerder ook al strafbare feiten hadden gepleegd en zijn er voorbeelden van personen die al vanaf hun 16e of 17e in beeld waren bij de politie en inmiddels zijn uitgegroeid tot *"grotere kopstukken"* (R05). Dit begint soms ook al jonger; zo noemt een andere politierespondent een voorbeeld van een jongen die op zijn 17e in beeld kwam bij de politie en daarvoor al vier jaar in de criminaliteit zat. Een ander zegt daarover: *"De jongens van zeg 15 jaar geleden zitten nu in het criminele circuit"* (R28, politie). Daarbij zijn er vermoedens van doorgroei naar verschillende strafbare feiten of markten; *"Ze beginnen misschien wel met een ander feit, maar uiteindelijk komen ze in de handel naar voren. Dan wordt het meer, meer, meer"* aldus een politierespondent (R05). Een respondent werkzaam bij de gemeente (R11) schetst eveneens een beeld van vermoedens van personen die vroeger in de drugs zaten en tegenwoordig in (illegaal) vastgoed of autohandel, maar benadrukt dat dit soort vermoedens niet bewezen zijn.

Betrokken raken bij criminaliteit

Een belangrijke vraag is natuurlijk hoe jongeren uit de gemeente Venray met (drugs) criminaliteit in aanraking komen. De meeste professionals geven aan hier niet direct een beeld van te hebben. Veel genoemde redenen zijn snel geld willen verdienen, of dat jongeren het stoer vinden of op zoek zijn naar spanning. Een anonieme respondent schetst het volgende beeld:

> *"Je begint met blowen, met de jongens van daar. Je gaat mensen opzoeken die ook blowen, wie kan het regelen, jij. Je wordt afhankelijk van blowen en sigaretten, net als nu vapes. Je hebt geld nodig, je hebt altijd te weinig geld. Als je 14 bent en je moet de hele dag werken, die vape is zo op. Op een gegeven moment krijg je iets meer contacten en je springt op harddrugs en het gaat goed fout. Het slaat nergens op wat je daarmee verdient. [...] Pas als je fulltime, volledig bezig bent dan voelt het als werk, maar dan staat er al zoveel geld tegenover. Veel jongeren worden ingezet." (anoniem)*

Op basis van deze beschrijving klinkt drugs verkopen als een verleiding, waarmee gemakkelijk geld te verdienen is. Eerdergenoemde risicofactoren (zie sociaaleconomische factoren, paragraaf 5.4) kunnen daar een rol in spelen. Een politierespondent:

> *"Dat het niet goed op school gaat en niet naar school gaan. Dan willen ze geld verdienen en rollen ze er zo in. Hier in Venray is schijnbaar ook zoveel vraag naar drugs, dat het een markt is. Dat is een reden waarom mensen daarmee kunnen beginnen met werken. Geen idee hoe zij worden geronseld." (R05, politie)*

Zoals deze respondent (net als veel andere respondenten) benoemt, is er een grote vraag naar drugs. De grote vraag maakt het lucratief om in de gemeente Venray te handelen – resulterend in een groot aanbod. *"Je wordt wel aangesproken op straat als je drugs wil"* zegt een gemeentefunctionaris (R12) bijvoorbeeld over de toegankelijkheid van drugs. Een genoemde strategie van dealers die deze respondent aanhaalt, is om drugs gratis af te leveren, bijvoorbeeld door de brievenbus te doen, bij personen die voorheen bij hen drugs kochten of die bijvoorbeeld op dit moment niet meer gebruiken. Op die manier hopen de dealers weer klanten aan zich te binden. Verder lijkt er continuïteit in de handel te zitten door een vast telefoonnummer te gebruiken dat niet gekoppeld is aan één specifiek persoon:

> *"Wat ze doen: ze hebben een koopnummer en alle klanten nemen contact op als ze iets willen hebben. Dat nummer blijft in de lucht, ook al wordt die ene grote jongen gepakt, ze zorgen gelijk dat dat nummer in de lucht blijft, zodat alle klanten gewoon alsnog continu dat nummer kunnen blijven appen. [...] Dat zie je overal." (R12, politie)*

Ook de (landelijke) normalisering van drugsgebruik is veelvuldig ter sprake gekomen; zie daarvoor ook hoofdstuk 3. Bovendien fungeren verschillende ggz-instellingen, de noodopvang, onderwijsinstellingen en het terrein van STEVIG en de Rooyse Wissel als afzetmarkt voor drugsdealers, aldus respondenten; zie ook hoofdstuk 3 en 4.

Criminele families

Tot slot wijzen diverse respondenten op het bestaan van criminele families in Venray. Zo vertelt een politieagent:

> *"En je had de families, de broers zaten erin en daarna de kleine broertjes zag je steeds verder opgroeien. Dus die nemen het allemaal over. [...] Je merkt dat er heel veel families zijn en dat volgt elkaar allemaal op." (R12)*

Daarbij spreken respondenten over 'bepaalde namen' die bekend zijn bij de politie en eerder gepakt zijn voor drugs. Respondenten geven aan dat er signalen zijn dat deze personen zich nog steeds in de handel begeven. Daarbij wordt aangegeven dat bepaalde families zich bezighouden met softdrugs, andere met heroïne en weer andere met cocaïne. Respondenten onderscheiden ook verschillende herkomsten van de families, en geven aan dat bepaalde nationaliteiten zich over het algemeen meer met bepaalde soorten drugs bezighouden. Respondenten spreken over een handvol families, maar doen hier verder geen concrete uitspraken over. Na navraag bij de gemeente, geeft een contactpersoon aan dat de gemeente op de hoogte is dat er enkele families zijn (nu en in het verleden) waarbij er sprake is van (een vermoeden van) criminele activiteiten: "Hierbij spreken we nog niet van intergenerationele criminaliteit, maar eerder broers/zussen/neven/nichten uit één generatie."[145]

5.6 Resumé

Geregistreerde jongeren in Venray

- Jaarlijks worden er ongeveer 900 unieke jongeren van 8 tot en met 27 jaar geregistreerd door de politie als betrokkene of verdachte in de gemeente Venray, waarvan er ongeveer 700 in gemeente Venray wonen. Tussen januari 2020 en september 2025 zijn er 2.640 unieke in Venray woonachtige jongeren geregistreerd als verdachte of betrokkene. Het aantal unieke geregistreerde jongeren is tussen 2020 en 2024 licht gedaald.
- Uit de analyse blijkt dat jongeren steeds vaker samen bij delicten geregistreerd worden, maar minder vaak in (groot) groepsverband.
- Bij de geregistreerde jeugdcriminaliteit in de gemeente Venray worden jongeren het vaakst als betrokkene geregistreerd; namelijk bij bijna driekwart van de gevallen.

145. Schriftelijke communicatie gemeente Venray, 2026.

- De in de gemeente Venray woonachtige jongeren die geregistreerd zijn als verdachte worden het vaakst verdacht van verkeers-, vermogens- en geweldsdelicten.
- Het aantal jongeren uit de gemeente Venray die worden verdacht van een delict is sinds 2022 met 32% afgenomen.
- De meerderheid van de jongeren met incidentregistraties in Venray staat op de leeftijd van 18 tot en met 27 jaar geregistreerd voor ten minste een delict. Een klein deel van de jongeren staat op de leeftijd van 8 tot en met 11 jaar geregistreerd voor een delict. Deze jongste groep is relatief oververtegenwoordigd bij geweldsdelicten.
- Gemiddeld zijn de jongeren uit de gemeente Venray 18,7 jaar wanneer ze voor het eerst geregistreerd worden wegens betrokkenheid bij of als verdachte van een delict. De gemiddelde leeftijd van de jongeren die geregistreerd worden bij een delict blijft min of meer gelijk tussen 2020 en 2024; de jeugdcriminaliteit lijkt in de laatste jaren dus niet te verjongen of te verouderen. Jongeren kennen een gemiddelde leeftijd van 20,1 als leeftijd waarop ze voor het eerst verdacht worden van een misdrijf. Ook deze leeftijd blijkt relatief stabiel te zijn.

Over het verband tussen crimineel gedrag en psychische problematiek en de aanwezigheid van psychiatrische instellingen in de gemeente Venray is geen eenduidig beeld ontstaan. Ten eerste waren er geen cijfers voorhanden om aan te tonen of er een verband is, maar ook professionals bleken dit niet in beeld te hebben. De aanwezigheid van de instellingen zou op de langere termijn kunnen leiden tot een hoger aandeel KOPP-/KOV-kinderen in de gemeente en zorgbehoevende gezinnen. De omvang van die groep is onduidelijk: respondenten geven aan dat er geen uitstroompercentages, lokale KOPP-/KOV-prevalentiecijfers en ouderdossiers beschikbaar zijn. Wel kwam naar voren dat KOPP-/KOV-problematiek een structurele risicofactor is binnen het bredere jeugd- en veiligheidsdomein in de Venrayse context. Beter zicht is gewenst.

Wat betreft risicofactoren voor criminaliteit hebben respondenten verschillende punten aangehaald. Ten eerste zijn psychiatrische problematiek en lvb genoemd, specifiek voor stallen van drugs bij deze personen en om drugs aan te verkopen. Daarbij blijkt er beperkt zicht op deze risicovolle populatie te zijn. Ook sociale problematiek bij (voormalige) arbeidsmigranten is een aandachtspunt, onder meer omdat professionals ervaren dat het lastig is bij hen achter de voordeur te komen. Tegelijkertijd zien professionals juist bij deze jongeren kwetsbaarheid voor uitbuiting of misbruik van criminelen/andere jongeren. Bekende sociaaleconomische factoren zoals armoede worden genoemd, maar tegelijkertijd zien respondenten ook jongeren uit 'nette gezinnen' die eerder niet in zicht waren bij professionals. Deze constatering benadrukt dat personen uit alle delen van de samenleving betrokken kunnen raken bij criminaliteit en overlast.

Van de criminaliteit die daadwerkelijk in beeld is, spreken respondenten vooral over drugscriminaliteit. Drugs lijken makkelijk beschikbaar te zijn, er is grote vraag naar én veel aanbod van. Er zijn veel signalen van betrokkenheid van jongeren bij drugshandel, maar deze signalen hardmaken blijkt in de praktijk een uitdaging. Dit geldt zeker voor de 'grotere jongens', die (nog) minder in de publieke ruimte opereren.

In totaal zijn circa 50 jongeren in beeld voor overlast en criminaliteit. Afgaande op de interviews blijkt er weinig concreet zicht op eventuele jeugdgroepen en achterliggende netwerken te zijn, maar professionals hebben wel degelijk een idee hoe de drugshandel in zijn werk gaat en welke rol jongeren daarin vervullen. Er wordt gesproken over verschillende lagen, met 'loopjongens' en grotere jongens aan de bovenkant. Een beeld dat breder in Nederland bekend is. Ook criminele families spelen een rol, waarbij de gemeente eerder spreekt over broers, zussen, neven en nichten binnen één generatie en (nog) niet over intergenerationele criminaliteit. Respondenten halen verschillende voorbeelden aan van personen die jaren geleden al in beeld waren als (risico)jongere en inmiddels zijn uitgegroeid tot grotere spelers.

6 Hoe pakt Venray jeugdcriminaliteit aan?

"[Onze blinde vlek] ligt vermoed ik online, dat jongeren bewust of onbewust daar toch ook een strafrechtelijke grens overgaan." R18

Nadat we in voorgaande hoofdstukken zijn ingegaan op de problematiek, criminele betrokkenheid, pleeglocaties en achtergronden van risico- en criminele jongeren in Venray, richten we ons in dit hoofdstuk op de aanpak van deze (risico)jongeren. Allereerst presenteren we beknopt het huidige geschreven beleid, de aanpak en maatregelen gericht op (voorkomen van) risicovolle en criminele jeugd. Vervolgens reflecteren we – op basis van de gevoerde interviews, inzichten uit de observaties en de focusgroep – op de successen en verbeterpunten van de Venrayse aanpak. Daarna presenteren we de bevindingen van de online vragenlijst, waarin we Venrayse jongeren hebben gevraagd te reflecteren op hun leefomgeving en de Venrayse aanpak. Na een conclusie, doen we een aantal suggesties aan de gemeente Venray om de aanpak van criminele jongeren en risicojeugd in gemeente Venray te verbeteren.

6.1 Het huidige beleid en de aanpak op papier

De gemeente Venray heeft de ambitie dat "eenieder die in de gemeente Venray verblijft zo veilig mogelijk moet kunnen wonen, werken, leren en recreëren." In het samenwerkingsakkoord 2022-2026 komt naar voren dat de gemeente volgens de uitspraak 'voorkomen is beter dan genezen' primair inzet op een preventieve aanpak. Echter, wanneer handhaving nodig is, willen zij hier stevig en consequent op inzetten. Grenzen stellen moet daarbij hand in hand gaan met perspectief bieden, zo stelt de gemeente.[146]

De aanpak van de gemeente bestaat uit een breed palet aan interventies en maatregelen. Deze zijn terug te vinden in onder meer jaarverslagen, een adviesnota aan burgemeester en wethouders, collegebesluiten, krantenartikelen en vertrouwelijke interne documenten. De initiatieven zijn veelal ontstaan vanuit concrete behoeften, zorgwekkende cijfers en gesignaleerde trends binnen de gemeente. Daarnaast zijn sommige initiatieven tot stand gekomen doordat het Rijk subsidies beschikbaar stelde. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het programma PmG, waarvoor de gemeente van 2025 tot en met 2027 subsidie ontvangt. In het Plan van Aanpak PmG presenteert de gemeente Venray vijf interventies die zij deze jaren willen inzetten om te voorkomen dat kinde-

146. Gemeente Venray, 2022; 2025a.

ren, jongeren en jongvolwassenen van 8 tot en met 27 jaar in aanraking komen met of doorgroeien in de criminaliteit. Hieronder vallen interventies 'Alleen jij bepaalt wie je bent', 'Alles Kidzzz' en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA). Daarnaast zet de gemeente verschillende interventies op binnen de thema's 'Vergroten weerbaarheid (online) wereld' en 'Vroegsignalering en expertiseontwikkeling'.[147]

In relatie tot het vergroten van de weerbaarheid wil de gemeente onder andere een doorlopende leerlijn 'ondermijnende en online criminaliteit' ontwikkelen. Deze interventie begint in het po en loopt door binnen het vo en mbo. De inhoud wordt afgestemd op de doelgroep naar het voorbeeld van Dealbrekers van RIEC Den Haag. Als mogelijke andere interventies noemt de gemeente het maken van afspraken met Halt en/of jongerenwerker als partner in de wijk, binnen de vereniging en op school en het organiseren van ouderbijeenkomsten en/of een training voor ouders.[148]

Om vroegsignalering door professionals te stimuleren, ziet de gemeente voornamelijk kansen om kennis over thema's als straatcultuur, mindset, dader- en slachtofferperspectief, en criminele uitbuiting te vergroten. Met de juiste kennis, zo is de gedachte, zullen professionals beter in staat zijn om jongeren die (bijna) verstrikt raken in de criminaliteit te helpen.[149]

Naast PmG kent de gemeente Venray ook andere landelijke of provinciebrede programma's, zoals Grip op Onbegrip of Skip die Trip, die lokaal verder zijn toegepast op de Venrayse context. Tot de Venrayse aanpak van jeugdcriminaliteit behoren eveneens regionale samenwerkingsverbanden, werkprocessen, gerichte ondersteuning van professionals die werken met kwetsbare jongeren en personen en diverse campagnes en voorlichtingen. De doelgroep waar deze algehele aanpak van jeugdcriminaliteit zich op richt is breed en varieert van kinderen van 0 tot en met 4 jaar, ouders en (kwetsbare) jongeren tot personen met onbegrepen gedrag. Een overzichtstabel van de afzonderlijke interventies (die overwegend preventief zijn van aard) is opgenomen in Bijlage 7.

Bij de uitvoering van deze interventies zijn onder andere de gemeente Venray, de politie, STRDR, jongerenwerk Synthese, Stichting Halt, Vincent van Gogh, onderwijs, ondernemers en ouders betrokken. Uit de stukken is overigens niet altijd duidelijk gebleken welke projecten (nog) lopen en in hoeverre dit een succes is (geweest).

6.2 Professionals over successen en knelpunten

In deze paragraaf beschrijven we de successen en knelpunten van de Venrayse aanpak van jeugdcriminaliteit zoals professionals tijdens de interviews, observaties of in de focusgroep hebben aangehaald. Dit doen we aan de hand van een aantal voor de aanpak relevante thema's die herhaaldelijk zijn benoemd in de gesprekken met professionals.

147. Gemeente Venray, z.d.c.
148. Idem.
149. Idem.

Samenstelling professionals en ketensamenwerking in gemeente Venray

Respondenten zijn overwegend te spreken over de kwaliteit en samenstelling van professionals die zich binnen de gemeente Venray bezighouden met de aanpak van jeugdcriminaliteit en risicojeugd. De samenwerking wordt over het algemeen als goed ervaren. Personen binnen het onderwijs, de (geestelijke gezondheids)zorg, de politie en het jongerenwerk weten bij vragen rondom casuïstiek of overige zorgen een contactpersoon bij de gemeente te bereiken. De verantwoordelijkheid voor het in beeld krijgen van de relevante partners, ligt volgens respondenten wel bij de organisaties zelf:

> *"Ik heb wel het idee dat wij daarin bij gemeente en bij politie [...] hulp kunnen vragen en dat dat geboden wordt. De lijnen zijn kort. [...] Hoe we moesten ondervinden waar we moesten zijn, is wel dat we daar zelf achteraan moesten gaan. Die sociale kaart hebben we zelf in beeld moeten brengen." (R19, onderwijs)*

Respondenten constateren in algemene zin dat er niet altijd optimaal gebruik wordt gemaakt van het aanwezige professionele aanbod. Als voorbeeld noemt een respondent dat Halt spreekuren aanbiedt op de middelbare school, maar dat leerlingen hiervoor niet of nauwelijks worden aangemeld (R36). Tegelijkertijd houden agenten wel stopgesprekken met leerlingen op school, terwijl inzet vanuit Halt voor dergelijke situaties nooit in beeld is geweest (deelnemer F1).

Naast de kwaliteit en de samenstelling van professionals zijn respondenten positief over bestaande overlegstructuren, waar professionals vanuit diverse werkvelden aan tafel zitten. Voorbeelden zijn netwerkoverleggen, het Convenant Veilige School overleg en Jeugd Preventie Overleg (JPO; in de opstartfase), zie Tabel 6.1. De overleggen dragen bij aan 'korte lijntjes', bekendheid van partners en creëren mogelijkheden voor informatiedeling. Een aandachtspunt is dat de overleggen volgens sommigen nog onvoldoende tot concrete acties leiden (R21, (forensische) psychiatrie). Zoals een medewerker van de gemeente het omschrijft: "*Veel mooie initiatieven, maar dan houdt het weer op*" (R26). Ook bij de politie heerst soms het gevoel 'wat leveren de overleggen nu op' (deelnemer F1). Waar volgens een respondent nog ruimte te winnen is, is in de versterking van informele bijeenkomsten waar ook ervaringsdeskundigen welkom zijn, zoals laagdrempelige eindejaarsbijeenkomsten of een zomerbarbecue. Dergelijke activiteiten kunnen bovendien verbinding tussen professionals en doelgroep stimuleren (R32, (forensische) psychiatrie). Het biedt daarnaast ook een kans om professionals "*uit hun bubbeltje te trekken*" (R17, onderwijs) en aan elkaar uit te kunnen leggen waarom bepaalde acties en ontwikkelingen belangrijk zijn.

Tabel 6.1 – Overzicht formele overlegstructuren (onder andere) ten behoeve van de aanpak jeugdcriminaliteit en risicojeugd in gemeente Venray

Naam overleg	*JPO (in opstartfase)*
Aangesloten partners	Gemeente, politie, vo, mbo, jongerenwerk
Doel overleg	Het vroegtijdig in beeld krijgen van een individuele jongere met problematiek om daarmee te voorkomen dat deze jongere (verder) afglijdt in de criminaliteit. Het bij elkaar brengen van professionals die werken met jongeren op straat, online, thuis en in school om de trends en ontwikkelingen met elkaar te delen en samenwerking te bevorderen.
Convenant? Ja/nee	Ja, Convenant Jeugd Preventie Overleg (gereed in conceptversie, moet nog ondertekend worden)

Naam overleg	*Lokaal overleg ondermijning*
Aangesloten partners	Gemeente, politie, RIEC
Doel overleg	Het signaleren, analyseren en acteren op signalen van ondermijning. Het voorkomen dat de gemeente Venray ondermijning (onbewust) faciliteert. Vroegtijdig interveniëren middels een bestuurlijke aanpak om ondermijnende activiteiten tegen te gaan
Convenant? Ja/nee	Ja, Privacy Protocol Ondermijning

Naam overleg	*Ondermijningstafel RIEC*
Aangesloten partners	Gemeente, politie, Belastingdienst, RIEC
Doel overleg	Het integraal aanpakken van ondermijning.
Convenant? Ja/nee	Ja, het RIEC-convenant. Nu ook de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (Wgs)

Naam overleg	*Convenant Veilige School overleg*
Aangesloten partners	Gemeente, politie, onderwijs (po, vo en mbo), OM, Stichting Halt, Synthese, gezinscoaches, Team Preventie van Vincent van Gogh en GGD
Doel overleg	Het bespreken van sociale veiligheidsvraagstukken inclusief trends binnen de scholen. Dit wordt actueel uitgebreid met het thema 'positief schoolklimaat'.
Convenant? Ja/nee	Ja, het Convenant Veilige School. Zij maken ook gebruik van Wgs voor gegevensdeling

Naam overleg	*Zorg Netwerk Overleg (ZNO)*
Aangesloten partners	Gemeente, politie, woningbouw, voorliggend veld (maatschappelijk werk en gezinscoaches), werk en inkomen, schulddienstverlening, zorg en veiligheidshuis, bemoeizorg (oggz), jeugd en Wmo
Doel overleg	Het integraal verrijken van casuïstiek, met als doel toeleiding richting zorg. Dit op diverse leefgebieden.
Convenant? Ja/nee	Ja, convenant ZNO (gereed in conceptversie, na recentelijke vernieuwing)

Naam overleg	*Aanpak Overlastgevende Jeugdgroepen (7-stappen model)*
Aangesloten partners	Gemeente, politie, OM
Doel overleg	Het voorkomen en bestrijden van overlast door jeugdgroepen
Convenant? Ja/nee	Ja

Naam overleg	*Jeugdtafel ZVH*
Aangesloten partners	Gemeente, politie, Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), Reclassering, OM, ZVH Noord-Limburg
Doel overleg	Het komen tot een sluitende aanpak waarbij jeugdigen met hinderlijk, overlastgevend of crimineel gedrag zo vroeg mogelijk in beeld komen, om zo tijdig te kunnen interveniërend om verder afglijden te voorkomen.
Convenant? Ja/nee	Nee (wordt wel aan gewerkt)

Naam overleg	*Persoonsgerichte aanpak ZVH (PGA-aanpak)*
Aangesloten partners	Gemeenten, zorgpartijen, justitiële partners
Doel overleg	Het faciliteren en regisseren van Ronde Tafel Overleggen waar complexe casuïstiek wordt besproken door zowel zorgpartners, gemeente als justitiele partners
Convenant? Ja/nee	Ja, Convenant Samenwerking tussen gemeenten en ketenpartners in het ZVH Noord-Limburg. Nu Wgs voor gegevensdeling

Naam overleg	*Screeningsoverleg mensenhandel*
Aangesloten partners	Gemeente, Veilig Thuis, RIEC, AVIM, NLA en ZVH Noord-Limburg
Doel overleg	Het ketenbreed duiden van signalen van slachtoffers van mensenhandel. Het opzetten van een aanpak om daders aan te pakken en slachtoffers de hulp te bieden die nodig is.
Convenant? Ja/nee	Ja, valt onder RIEC-convenant

Een breed genoemde succesfactor binnen het veiligheidsdomein is de rol en inzet van STRDR. STRDR begeleidt onder andere Venrayse jongeren in/uit gedwongen kaders en ondersteunt deskundigheidbevordering bij jeugdprofessionals. Zij kunnen 'hun' jongeren gemakkelijk mobiliseren en weten door verbinding "*jongeren uit de criminaliteit te trekken*" (R08, gemeente). Vanuit informeel contact ontstaat een band en leermoment waar de begeleiding op voortbouwt (R09, jeugdstrafrechtketen). STRDR vervult momenteel ook de rol van 'huiskamer voor jongeren'. In hun kantoorruimte beschikken zij over een ruimte waar 'hun' jongeren vrienden kunnen meenemen en kunnen ontspannen door bijvoorbeeld FIFA te spelen.

Informatiedeling tussen ketenpartners

Over de informatiedeling tussen de gemeente en de politie zijn beide partijen zeer tevreden. Over informatiedeling met/over overige ketenpartners bestaan echter nog wat frustraties. Het is een terugkerend thema binnen interviews: verschillende belemmeringen staan goede informatiedeling in de weg. Een landelijk probleem, zo erkennen respondenten, waar ook professionals binnen de gemeente Venray mee te maken

krijgen. In de uitvoering zoeken professionals naar manieren om binnen de kaders van privacyregels zo ruim mogelijk informatie te delen wanneer dit de veiligheid van inwoners ten goede komt: "*Informeel kun je heel veel, zelf een haakje vinden waar je iets mee kan, maar dat werkt ook niet optimaal. Je kan ook niet [alle informatie] op de mail zetten*" (R11, gemeente). Zoals hiervoor al genoemd, kent Venray verschillende overlegvormen waarbij verschillende partners aansluiten om zorgwekkende signalen over jongeren te kunnen delen. Respondenten geven aan niet altijd (alle) informatie of signalen te delen tijdens deze overleggen. Daarbij komt ook dat niet alle samenwerkingsverbanden kunnen leunen op een convenant, zoals bijvoorbeeld tijdens de ondermijningstafel van het RIEC wel het geval is.

Een volgende reden voor het niet delen van signalen is een gebrek aan kennis over de consequenties van het doorgeven van zo'n signaal. Een respondent werkzaam in het onderwijs geeft aan niet exact te weten wat er gebeurt met een doorgegeven signaal. Het resulteert in terughoudendheid:

> *"Zeker als het een vermoeden is, vind ik [het doorgeven] lastig, ik wil dan niemand beschadigen. [...] Enkel als ik het echt zeker zou weten, maar ik vind het risico groot om op vermoedens iemand bij de politie te melden. Eerst willen we zelf graven en dan pas opschalen. Het zijn ook jonge mensen en daarom kwetsbaar, dat stempel kun je lang met je meedragen." (R16, onderwijs)*

Juist vanwege de kennis van de gevolgen van een melding kunnen professionals overigens ook besluiten niet over te gaan tot melden. Specifiek over een melding aan Veilig Thuis zegt een respondent bijvoorbeeld: "*Een melding schaadt de relatie met ouders. Je wilt ouders meenemen in die melding. En niet achteraf nog moeten delen*" (R24). De professional weegt de kosten en baten van melden af, in het belang van de jongeren. Kennis van de gevolgen van het doorzetten van signalen is dus niet in alle gevallen een voorwaarde om informatiedeling te garanderen, maar geeft professionals wel de mogelijkheid om een beredeneerde afweging te maken.

Voormalige straatcoaches: Secutor Security

De gemeente Venray heeft jaren gebruik gemaakt van de dienst 'straatcoach' van het bedrijf Secutor Security. Gelet op een lopend strafrechtelijk onderzoek naar mogelijke betrokkenheid van de directeur en enkele medewerkers bij criminele activiteiten is de samenwerking per 5 februari 2025 opgeschort en per 24 april 2025 definitief beëindigd.[150]

Respondenten vertellen dat Secutor Security binnen de gemeente ook werd ingezet voor surveillance op onderwijsinstellingen. Ook de Rooyse Wissel maakte gebruik van hun diensten voor beveiliging, bewaking of begeleiding. Alle samenwerkingen tussen Secutor Security met partijen binnen de gemeente zijn stopgezet.

150. Tekst aangeleverd door de opdrachtgever (gemeente Venray), d.d. 22 december 2025.

Ook zijn professionals huiverig om informatie te delen uit angst dat de informatie in verkeerde handen valt. Gebeurtenissen in het verleden, rondom de rol van de straatcoaches, hebben geleid tot een vertrouwensbreuk tussen ketenpartners. Een medewerker bij de gemeente legt uit dat de straatcoaches voorheen aansloten bij het signaleringsoverleg, naast partners als de politie en de gemeente. Vanwege de lopende onderzoeken tegen de eigenaar en enkele medewerkers van de straatcoaches van Secutor Security zijn partners terughoudend in het delen van informatie met andere partijen (R01; R02; R11; deelnemers F1). Begin 2025 is de samenwerking met de straatcoaches stopgezet en is een nieuw signaaloverleg in het leven geroepen, het eerdergenoemde JPO. Dit moet ruimte geven aan deelnemers om casuïstiek en risicosignalen (voortkomend uit een handreiking van het CCV)[151] te bespreken. Het werkproces van het overleg is gebaseerd op het vroegsignaleringsoverleg van Twente.[152] Tijdens de focusgroep benadrukken professionals dat het JPO echt in de opstartfase zit en het vertrouwen de komende tijd moet groeien. De politie geeft aan voorstander te zijn voor het overleg, maar dit wel spannend te vinden: *"Je hebt kleine groepen mensen nodig met vertrouwde mensen, waarvan je weet hoe ze met info omgaan en dat je weet dat je ook wat terugkrijgt. En als je die relatief klein houdt, dan werkt het. We zijn bang dat info lekt naar criminelen en als dat gebeurt heb je een risico"* (deelnemer F1).

Verder hebben verschillende partners die breder in de regio werkzaam zijn te maken met verschillen in afspraken rondom informatiedeling. Zo werkt de politie met partners binnen het hele basisteam, Veilig Thuis werkt elders in Noord- en Midden-Limburg en ook de Gilde Opleidingen zit op verschillende plekken. Een politierespondent legt uit: "*Ik vind het lastig uit te leggen, want in Venray mag je het wel delen en in [andere gemeente] niet. Voor mijn mensen op straat is dat niet te doen*" (deelnemer F1). Tijdens de focusgroep benadrukken deelnemers dat veel informatiedeling en netwerken op dit moment sterk persoonsafhankelijk zijn. Het gaat regelmatig op goed vertrouwen. De persoonsafhankelijkheid maakt de afspraken kwetsbaar: zodra vertrouwde gezichten bij partners weggaan dan staat de vertrouwensband waarop de informatiedeling berust weer op nul. Een fenomeen dat overigens niet uniek is voor de gemeente Venray, maar in meer gemeenten speelt. Recentelijk constateerden we hetzelfde in de gemeente Venlo.[153] Het standaardiseren van afspraken rondom informatiedeling in de regio kan professionals in de uitvoering helpen in hun dagelijkse werkzaamheden en de afhankelijkheid van specifieke personen deels verminderen. De politie geeft aan in het kader van dit onderwerp al in gesprek te zijn met regionale partners.

Van signaal tot hulp binnen het onderwijs

Onduidelijkheid rondom de vraag 'wanneer moet ik wat melden aan wie' belemmert gedegen vroegsignalering en het inzetten van tijdige passende hulp. Voornamelijk binnen het onderwijs zien respondenten nog grote kansen om deze meldroute te verbe-

151. Wegwijzer Jeugd en Veiligheid, 2023.
152. Platform IVZ, 2024.
153. Staring et al., 2026.

teren. De onderwijsinstellingen kennen elk een eigen meldroute voor zorgwekkende signalen. Doorgaans zullen mentoren of trajectbegeleiders de eerste lijn zijn die signalen opvangen, voordat zij dit doorgeven aan een coördinator, ondersteuner of een andere medewerker wiens taak het is om deze signalen te verzamelen. Of de docenten iets doen met een signaal en hulp hogerop vragen, ligt veelal bij de docent zelf: "*Soms blijft een vraag te lang bij de mentor hangen [...] [Je moet] oppassen dat je het niet te veel binnen vier muren houdt, want daar zijn we als school niet voor*" (R23, onderwijs). Concrete afspraken over het doorzetten van signalen en opschalen ontbreken volgens respondenten. Mentoren en trajectbegeleiders zijn daarmee poortwachters die zelf beslissen over de ernst van de hulpvraag, terwijl zij niet per definitie beschikken over de juiste kennis en kunde om deze afweging te maken.

Aanmeldingen tot hulp of zorg verlopen op de middelbare school en het mbo in Venray via een ondersteuningsteam (OT). Dit team coördineert daarna de vervolgstappen. Indien hulp vanuit het OT zelf niet aansluit bij of toereikend is voor de hulpvraag, kunnen zij de vraag voor ondersteuning uitzetten bij bijvoorbeeld de jeugdarts, gezinscoach of Halt. Volgens respondenten maken de onderwijsinstellingen niet altijd optimaal gebruik van de mogelijkheden voor hulpverlening. Voornamelijk op het Raayland zien respondenten dat er veel vraag is naar het OT, terwijl de aanmeldingen voor bijvoorbeeld het Halt-spreekuur achterblijven. Dit zou volgens een respondent kunnen komen doordat casuïstiek al dermate vergevorderd is en dat de preventieve inzet van Halt te laat komt. Zaak blijft dat de link naar Halt in een eerder stadium niet gelegd is, op een moment dat hun inzet nog wel had kunnen bijdragen. Bovendien kan de school "*van heel veel dingen gebruikmaken dat je door de bomen het bos bijna niet meer ziet, dat je niet weet naar wie je het nog door moet sturen*" (R36, jeugdstrafketen).

Verder kunnen de onderwijsinstellingen bij incidenten de politie inlichten. In sommige gevallen kan de wijkagent dan een stopgesprek voeren en kijkt de gemeente naar overige problematiek. Over de criteria om te melden zegt een agent: "*Daar moet school nog meer structuur in aanbrengen. Wanneer iets wel/niet hoger intern op school gemeld wordt en [ook] wanneer iets wel/niet gemeld moet worden bij politie*" (R28, politie).

Controle op personen en producten in onderwijsinstellingen

Onderwijsinstellingen hebben elk een eigen manier om binnenkomst van leerlingen, docenten, bezoekers en goederen te controleren. Het Gilde heeft de hoofdingang voorzien van poortjes waar leerlingen en docenten met een pas doorheen kunnen. Bezoekers wordt, na aanmelding bij de receptie, toegang verleend. Bij het Raayland houden de administratiebalie en beveiligers (voorheen straatcoaches) zicht op personen die het gebouw binnentreden. Het zijn voorbeelden van maatregelen getroffen door de instellingen om ongewenste gasten (zoals dealers maar ook geprikkelde/agressieve ouders) buiten de deur te houden.

Verder zijn in het gebouw van Gilde geen persoonlijke kluisjes meer te vinden. Leerlingen kunnen een kluisje voor maximaal een dag gebruiken. Aan het eind van de dag moeten de kluisjes leeg zijn. Op deze manier probeert het Gilde te voorkomen dat de

kluisjes gebruikt worden als opslag voor illegale producten zoals drugs, snus of illegale sigaretten en handel buiten de deur te drijven. Raayland voert kluisjescontroles uit met ondersteuning vanuit de politie.

Ondanks dat respondenten de maatregelen een succes noemen, kunnen zij geen uitspraken doen over de effectiviteit van de maatregelen. Ook binnen de focusgroep is twijfel of je met deze symptoommaatregelen problematiek buiten de deur houdt. Een vereiste zou volgens respondenten zijn om tegelijkertijd te investeren in preventieve maatregelen zoals (meer) voorlichting of pedagogisch medewerkers binnen het onderwijs.

Leermomenten creëren en vroegsignalering

Een ander knelpunt in de Venrayse aanpak van jeugdcriminaliteit ligt volgens respondenten in een lage pakkans en straf van (lichte) criminele vergrijpen. Een leermoment voor de jongeren wordt daarmee uitgesteld of blijft zelfs uit. Een respondent legt uit:

> *"Je kan wel veel doen in de criminaliteit. Je kan achter kleine dingen aan gaan, of op grotere [delicten focussen]. Het heeft lang geduurd voordat [naam] werd gepakt, en [naam] verkocht veel." (R09, jeugdstrafrechtketen)*

Waar deze respondent de lage pakkans voornamelijk verklaart door een gebrek aan politiecapaciteit, zien anderen nadrukkelijk een verantwoordelijkheid voor het bredere jeugdwerkveld. Incidenten zouden zich opstapelen totdat er alarm wordt geslagen, terwijl een gesprek met de jongere(n) uitblijft: "*Als je elke keer maar weggestuurd wordt en je hebt niet eens de kans om te vertellen waarom je daar bent? … Daar zit wel grote winst in.*" (R18, gemeente). Het start volgens een respondent met het hebben van respect en gezag:

> *"Straatcoaches hadden dit [gezag] wel. Vanuit dat gezag kwam het contact en daarvan uit kun je iets repareren. Dan alsnog is het niet 100%, maar je kunt het wel in de perken houden hier. Eerst vanuit een basis van respect. Dat respect is er totaal niet soms. Ook naar docenten soms niet. […] In eerste instantie moet je gezag handhaven." (R17, onderwijs)*

De uitspraken van de respondenten raken beide aan hetzelfde thema: als een leermoment na grensoverschrijdend gedrag achterwege blijft, zal het toekomstige gedrag niet veranderen. Daarbij is het "*belangrijk om naast de jongens te staan en niet er tegenover*" (R07, jeugdstrafrechtketen). (Vroeg)signalering van kwetsbaarheden en problematische signalen gaat samen met het aanspreken op gedrag door personen met gezag. Dit moet vervolgens worden opgevolgd met passende begeleiding en ondersteuning: "*Dat ze gepakt worden dat helpt, niet altijd, maar het helpt. En stuk begeleiding, dat ze er niet alleen voor staan*" (R07). De respondenten benadrukken dat het hele jeugdwerkveld de verantwoordelijkheid draagt om te voorkomen dat jongeren (opnieuw) betrokken raken of blijven bij criminaliteit.

Wachtlijst ggz

Zoals eerder beschreven, zijn er signalen dat mentale problematiek onder jongeren toeneemt of in ieder geval een aandachtspunt is. Wanneer jongeren kampen met mentale of verslavingsproblematiek, kan het uitblijven van tijdige en passende zorg hen (nog) kwetsbaarder maken voor criminele invloed. Lange wachtlijsten binnen de ggz staan deze zorg in de weg. Respondenten erkennen dat dit probleem niet uniek is voor Venray, maar breder in Nederland gedeeld wordt. Daarnaast constateren respondenten ook dat de wachtlijsten voor de jeugdconsulenten, die toegang regelen tot jeugdhulp, oplopen. Mogelijkheden tot het bieden van hulp en ondersteuning zijn dan beperkt: "*[De gemeente kan] dan niets. Met school kijken naar alternatieven, maar als hulp nodig is dan wordt het lastig*" (R13, gemeente). Een andere respondent beschrijft de alternatieven:

> *"Soms probeert [de jeugdconsulent] dagbesteding te regelen, als dat niet lukt is het ook moeilijker. [De jeugdconsulent] kan ze naar de praktijkondersteuner van de huisarts sturen. Die kan ze in ieder geval een paar keer te woord staan om tijd te verbruggen." (R14, gemeente)*

Professionals binnen het onderwijs geven aan dat ze zelf al langere tijd in gesprek zijn met bepaalde ouders om hen zover te krijgen hulp te zoeken, "*vervolgens belanden ze bij de gemeente weer in de wachtrij*" (R24; R25, onderwijs). De vertraging in de doorstroom is volgens respondenten een gevolg van personeelstekorten, verzekeringen die veel te zeggen hebben en bezuinigingen (R13; R14; R22). Daarnaast bestaan zorgen rondom het inkopen van zorg voor alle verschillende doelgroepen en achtergronden binnen de gemeente. Volgens respondenten ontbreekt het binnen de gemeente voornamelijk aan (zorg)organisaties die aansluiting hebben met verschillende culturen, waardoor hulpverleners nu minder makkelijk aansluiting vinden en doelgroepen kunnen bereiken (R26; R27, gemeente). Het uitblijven van passende tijdige zorg zou volgens respondenten meespelen bij overlast door verwarde personen/personen met onbegrepen gedrag: "*Dat zien we ook op straat terug, wij kunnen er als politie weinig mee*" (R28, politie).

Over specifieke ondersteuningsvormen van KOPP- en KOV-kinderen wijden respondenten weinig uit. Professionals geven aan niet goed inzicht te hebben welke kinderen binnen de gemeente Venray tot deze groep behoren. Zij benadrukken dat het dan ook van belang is dat hulpverleners en zorginstanties scherp zijn op mogelijke KOPP-/KOV-problematiek, gezien de kwetsbaarheden die dat met zich meebrengt (zie ook hoofdstuk 5). Aandacht voor het signaleren en gepaste hulp bieden is gewenst, maar zonder deze kinderen 'bijzonder' te maken, aldus een respondent: "*Je maakt kinderen bijzonder op een niet zo positieve manier en we willen kinderen meegeven dat je niet bijzonder of apart bent. We willen juist normaliseren*" (R33, (forensische) psychiatrische instelling).

Continue bewustwording van kwetsbaarheden

Professionals vanuit verschillende organisaties benadrukken het belang van aandacht hebben voor algemene kwetsbaarheden van jongeren (en overige burgers) om betrokken te raken bij criminaliteit, zoals mentale problematiek, middelenmisbruik en financiële problemen. De samenwerking tussen Vincent van Gogh en onderwijsinstellingen op het gebied van middelengebruik (bijvoorbeeld tijdens ouderavonden en gastlessen) zien respondenten daarin als succes. Respondenten bij de gemeente zien hier echter nog ruimte voor verbetering: "*Nu vaak ad hoc, mag structureel en al eerder*" (R21). Ook tijdens de focusgroep benadrukken deelnemers dat middelengebruik samen met onderwerpen als veerkracht en weerbaarheid geschikte en belangrijke onderwerpen zouden zijn om structureel aandacht voor te vragen in het po en vo.

Ogen op straat en online, en de connectie met jeugd

Het merendeel van de respondenten is het erover eens dat de grootste uitdaging in de aanpak van jeugdcriminaliteit en risicojeugd ligt in het zicht krijgen op en in contact komen met de doelgroep. Vroegsignalering is momenteel gebrekkig; jeugd komt nu pas rond 17/18 jaar in beeld bij instanties, terwijl problemen zich in de jaren ervoor opstapelen (R37-R40). In de kerkdorpen zou hier volgens professionals nog meer sprake van zijn, aangezien hier naar verhouding minder professionals werkzaam zijn dan in de kern Venray en bovendien minder meldingen binnenkomen.

De gesproken professionals geven aan moeite te hebben om in contact te komen met risicovolle of criminele jongeren. Zij zien hier een rol weggelegd voor de jongerenwerkers, maar constateren tegelijkertijd dat het huidige jongerenwerk ook geen contact weet te leggen met criminele jeugd: "*Ze organiseren leuke activiteiten, maar daar ga je de probleemkinderen niet mee bereiken*" (R17). Jongeren weten jongerenwerkers vooral te bereiken met vragen rondom eenzaamheid, lastige thuissituaties en studiefinanciering (R01; R02). Eveneens belangrijke vragen die de meerwaarde van dergelijke professionals benadrukken. "*Jongerenwerk is er voor een selecte groep en [voorheen] pakte straatcoaches de andere groep mee*" (deelnemer F1). Voorheen waren de straatcoaches in staat om in contact te komen met en aansluiting te vinden bij verschillende doelgroepen (R18). Zij kenden de jongeren en ouders, zagen hen op straat, in het weekend en op scholen. Bovendien spraken zij verschillende talen en bestond het team uit medewerkers met diverse achtergronden, waardoor zij gemakkelijker aansluiting wisten te vinden binnen een bredere populatie. Een respondent werkzaam binnen het onderwijs legt uit dat hun methode werkte omdat zij respect en gezag genoten: "*Vanuit dat gezag kwam het contact en daarvan uit kun je iets repareren*" (R17).

De connectie tussen de straatcoaches en risicojeugd vertaalde zich overigens niet in meer zicht bij overige instanties. Een politieagent vertelt: "*Als we informatie vroegen dan wilden ze niks op papier zetten, in verband met de vertrouwensband met de jeugd*" (R40). Een deelnemer aan de focusgroep legt uit dat zij zichtbaar een goede band met de jongeren hadden, maar dat "*een stukje doorvertaling*" naar de gemeente, de politie of zorgpartijen ontbrak.

Onder respondenten bestaat consensus over het belang van aansluiting met verschillende groepen binnen de jongerenpopulatie. Een succesverhaal is volgens respondenten STRDR, aangezien zij erin slagen laagdrempelige contacten met een selecte groep jongeren op te tuigen. Een professional in de jeugdstrafketen noemt expliciet de kracht van rolmodellen in jongerenwerk om criminele betrokkenheid te voorkomen:

> *"Wat is er nodig om niet in verleiding te komen: rolmodellen, jongerenwerk. Straatcoach was vroeger een soort jongerenwerk; je zit buiten te blowen en zij komen langs. Jongerenwerk zou dat moeten zijn, iemand die naar je toekomt en die kunnen het beter in beeld hebben. [Je moet iemand] als jongerenwerker inzetten dan kan je iemand coachen." (R09, jeugdstrafrechtketen)*

Samenvattend klinkt vanuit respondenten een vraag naar mensen die op straat en online actief de connectie met jeugd opzoeken en op deze manier in een eerder stadium zorgwekkende signalen kunnen identificeren. Vanuit welke organisatie dit zou moeten gebeuren is volgens respondenten minder van belang: zowel jeugdagenten, jeugdboa's of jongerenwerkers kunnen hierin een rol spelen (R10; R38). Belangrijker is dat de jeugdprofessionals tezamen de volledige jongerenpopulatie in Venray weten te bereiken, zodat elke jongere bij een (vertrouwde) professional terecht kan.

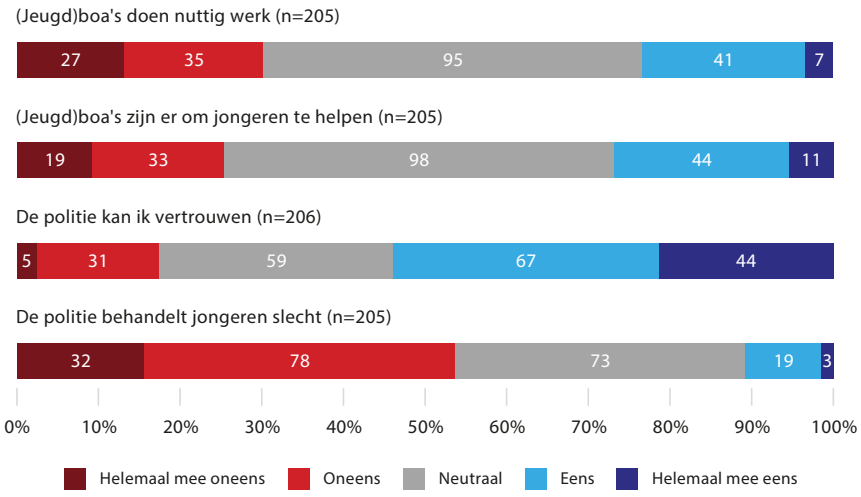
6.3 Jongeren over de aanpak en de gemeente Venray

Na afronding van de onderzoeksactiviteiten hebben we eerdere bevindingen teruggelegd aan Venrayse jongeren via een online vragenlijst. In deze vragenlijst stelden we onder andere vragen over de aanpak van jeugdcriminaliteit: over hun ervaringen met criminaliteit, attitude tegenover de politie en handhaving, en contact met hulpverleners in de gemeente Venray. Daarnaast vroegen we hen ook hoe zij het wonen in de gemeente Venray beoordelen. In deze paragraaf beschrijven hun antwoorden met betrekking tot de aanpak en hun perspectief op hun leefomgeving.

6.3.1 Aanpak

Aan de jongeren van 12 tot en met 27 jaar is een aantal stellingen voorgelegd over hun attitude tegenover de politie en (jeugd)boa's. Hun antwoorden op deze stellingen staan weergegeven in Figuur 6.1. De attitude van jongeren over de politie is positief. Jongeren hebben overwegend wel vertrouwen in de politie (54%) en ervaren dat de politie jongeren goed behandelt (54%). Ten opzichte van de (jeugd)boa's is de houding van de jongeren overwegend neutraal (46% en 48%). Er zijn geen significante verschillen waarneembaar tussen jongeren van 12 tot en met 17 jaar en jongeren van 18 tot en met 27 jaar.

Figuur 6.1 – Stellingen over politie en handhaving

Aan jongeren uit alle 3 de leeftijdsgroepen hebben we gevraagd waar zij naartoe kunnen als zij problemen ervaren in hun leven. De meeste jongeren geven aan bij een probleem naar iemand te kunnen gaan die hen kan helpen (zie Tabel 6.2). Voor jongeren van 8 tot en met 11 jaar is dit 95%. Positief is dat geen van de 8-11-jarigen aangeeft bij niemand terecht te kunnen. Ondanks dat de oudere groepen overwegend aangeven meestal bij iemand terecht te kunnen (64%), geven relatief veel van hen aan (meestal) bij niemand terecht te kunnen (11%).

Tabel 6.2 - Als je een probleem hebt, is er dan iemand die je kan helpen?

	8 t/m 11 jaar		**12 t/m 17 jaar**		**18 t/m 27 jaar**	
	n	*%*	*n*	*%*	*n*	*%*
Meestal wel	37	95%	33	61%	86	66%
Soms	2	5%	14	26%	31	24%
Meestal niet	0	0%	7	13%	14	11%
Totaal	**39**	**100%**	**54**	**100%**	**131**	**100%***

(= door afronding op hele getallen tellen de percentages niet op tot 100%)*

Eerder in paragraaf 6.1 en 6.2 beschreven we dat in de gemeente Venray verschillende organisaties werken die in hun werkzaamheden te maken krijgen met jongeren en hen hulp kunnen verlenen. We hebben de jongeren gevraagd met welke organisaties zij bekend zijn en ervaring hebben gehad. Vervolgens vroegen we ze in verschillende scenario's met wie ze contact zouden opnemen voor hulp.

Tabel 6.2 laat zien dat de meeste jongeren niet vaak contact hebben met een van de instanties die er in de gemeente Venray zijn om jongeren te helpen. De organisaties waarmee zij het meest contact hebben (soms/vaak), zijn de OT op scholen (32% van de jongeren), de gemeente (28% van de jongeren) en de politie (25% van de jongeren). Minder vaak hebben zij contact gehad met het jongerenwerk (19%), de straatcoaches (10%), de (jeugd)boa's (7%) en Stichting Halt (4%).

Tussen de groep 12-17-jarigen en de groep 18-27-jarigen zien we nog enkele verschillen. Jongeren van 12 tot en met 17 jaar geven aan vaker contact te hebben met het OT op school (44%) dan de 18-27-jarigen (28%). Een logische bevinding, gezien de schoolgaande leeftijd van deze jongeren. Verder hebben zij vaker contact (gehad) met de politie (33%) en straatcoaches (18%), maar minder vaak met jongerenwerk (17%).

Tabel 6.3 - Hoe vaak contact gehad met …

	Nooit	Soms	Vaak	Ken ik niet	Totaal
Jongerenwerk	115 (64%)	27 (15%)	8 (4%)	30 (17%)	**180 (100%)**
Halt	162 (90%)	8 (4%)	0 (0%)	10 (6%)	**180 (100%)**
OT scholen	109 (61%)	37 (21%)	20 (11%)	12 (7%)	**178 (100%)**
Gemeente	127 (71%)	43 (24%)	7 (4%)	2 (1%)	**179 (100%)**
(Jeugd)boa's	159 (89%)	9 (5%)	4 (2%)	7 (4%)	**179 (100%)**
Politie	132 (74%)	39 (22%)	5 (3%)	3 (2%)	**179 (100%)**
*Straatcoaches**	144 (80%)	13 (7%)	5 (3%)	17 (9%)	**179 (100%)**
Andere organisatie	130 (73%)	18 (10%)	3 (2%)	26 (15%)	**177 (100%)**

(werkzaam tot januari 2025)*

Combineren we de data uit Tabel 6.2 en Tabel 6.3, dan blijkt dat jongeren die bij problemen bij niemand terecht kunnen, relatief vaak ook geen contact hebben met een van deze instanties (zie Tabel 6.4). Zo heeft slechts 5% van deze jongeren contact (gehad) met jongerenwerk terwijl dat voor de groepen die wel (soms/vaak) bij iemand terecht kunnen respectievelijk 27% en 19% is. Bij het OT op scholen, gemeente, jeugdboa's, politie zien we hetzelfde patroon.

Dit betekent dat jongeren die bij problemen (het gevoel hebben) bij niemand terecht (te) kunnen 1) niet bekend zijn met (de weg naar) instanties of 2) het idee hebben niet bij hen terecht te kunnen met deze problemen. Voor het jongerenwerk geldt dat 33% van de jongeren die het gevoel heeft bij niemand terecht te kunnen, niet weet van het bestaan van de instantie. Ten opzichte van 62% van deze jongeren die wel van het bestaan afweten maar nog nooit contact hebben gehad. Voor het OT op scholen is dit respectievelijk 14% en 67%.

Tabel 6.4 – Jongeren die aangeven wel of niet bij iemand terecht kunnen afgezet tegen hun opgegeven contact met de instanties (vaak/soms)

	Wel bij iemand terecht (ja) (n=114)	Soms bij iemand terecht (soms) (n=44)	Niet bij iemand terecht (nee) (n=21)
Jongerenwerk	19%	27%	5%
Halt	2%	7%	14%
OT scholen	31%	41%	19%
Gemeente	27%	36%	5%
(Jeugd)boa's	7%	11%	0%
Politie	20%	39%	5%
Straatcoaches	7%	16%	10%
Andere organisatie	12%	14%	10%

Noot: In deze tabel staat groen voor het hoogste percentage dat contact heeft met de betreffende instantie en rood voor het laagste percentage.

Verder constateren we dat jongeren die in de gemeente Venray op de middelbare school en/of het mbo hebben gezeten (dus op Raayland en/of Gilde), minder vaak contact hebben (gehad) met het jongerenwerk (19% om 20%), het OT op scholen (30% om 38%), de gemeente (26% om 33%), (jeugd)boa's (6% om 10%) en de politie (22% om 31%) dan jongeren die hun voorgezet en vervolgonderwijs buiten de gemeente hebben gevolgd. Mogelijk speelt de zichtbaarheid en toegankelijkheid van instanties een rol, of de aanwezigheid van andere hulpverleners. Wel zien we dat deze groep vaker contact heeft gehad met de straatcoaches (12% om 6%). Een verklaarbaar verschil, aangezien de straatcoaches tot januari 2025 surveillance verzorgde op Raayland. Het verschil is echter te klein om te compenseren voor de achterblijvende contacten bij de eerdergenoemde organisaties.

Zoals te zien in Tabel 6.5 gaan jongeren bij problemen en incidenten hoofdzakelijk naar hun ouders of vrienden. Dit geldt voor problemen op school, werk, sociale media, thuis en op straat. De ene context lijkt zich wat meer te lenen om te spreken met ouders (op school, werk en straat) en de andere context wat meer om te bespreken met vrienden (op sociale media of thuis). Jongeren van 12 tot en met 17 jaar bespreken problemen op school en problemen in de thuissituatie relatief vaak met hun leraar of mentor.

Problemen en incidenten in de 'openbare ruimte' (sociale media en op straat), worden door jongeren van 12 tot en met 17 jaar relatief vaak op school besproken (voornamelijk met de leraar of mentor). De oudere jongeren zullen in mindere mate tijd doorbrengen op school, maar eerder op vervolgopleidingen of werk. Problemen en incidenten in de openbare ruimte bespreken de jongeren van 18 tot en met 27 jaar relatief vaak met de politie.

In geval van problemen zoeken jongeren aanmerkelijk minder contact met instanties als het jongerenwerk, het OT op school, Stichting Halt, de gemeente en (jeugd) boa's. Er zijn hierin geen grote verschillen waarneembaar tussen jongeren die binnen of buiten de gemeente Venray naar de middelbare school en/of mbo gingen of gaan.

De jongeren weten over het algemeen goed waar zij heen kunnen bij problemen en incidenten op school en op straat. Per groep valt verder nog op:

- 12 tot en met 17 jaar: Relatief gezien weten de jongeren vaak niet goed waar zij terecht kunnen met problemen op werk. Bij problemen in de thuissituatie gaan deze jongeren relatief vaak niet op zoek naar hulp.
- 18 tot en met 27 jaar: Relatief gezien zoeken de jongeren niet vaak hulp bij problemen op sociale media.

Tabel 6.5 - Stel er gebeurt op school/opleiding iets vervelends. Naar wie zou je toegaan?

	Jongeren van 12-17 jaar					Jongeren van 18-27 jaar				
	School	*Werk*	*Sociale media*	*Thuis*	*Straat*	*School*	*Werk*	*Sociale media*	*Thuis*	*Straat*
n =	52	30	51	48	51	122	86	122	121	122
Ouders of familie	83%	67%	65%	38%	76%	57%	91%	58%	45%	70%
Vrienden	69%	63%	67%	69%	59%	52%	86%	78%	81%	67%
Mensen in de buurt	4%	7%	4%	15%	10%	2%	2%	2%	4%	13%
Leraar of mentor	69%	3%	20%	38%	18%	35%	3%	5%	10%	4%
Jongerenwerk	2%	0%	2%	6%	4%	0%	0%	0%	0%	0%
Halt	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%
OT school	13%	0%	6%	8%	8%	6%	1%	2%	2%	0%
Gemeente	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	3%	7%
Jeugdboa	0%	0%	2%	0%	6%	0%	0%	1%	1%	3%
Politie	10%	10%	10%	8%	18%	2%	5%	15%	11%	25%
Anders	2%	40%	2%	13%	2%	1%	34%	3%	5%	5%
Weet ik niet	0%	10%	6%	2%	4%	1%	0%	6%	6%	6%
Niemand	4%	7%	6%	13%	6%	1%	1%	11%	5%	4%

Noot: De top 3 personen of organisaties waar jongeren naartoe gaan, uitgedrukt in percentages, zijn groen gearceerd, waarbij een donkere tint staat voor een hoger percentage.

6.3.2 Beoordeling leefomgeving

Tijdens interviews en de focusgroep spraken professionals over preventieve manieren om jeugdcriminaliteit aan te pakken. Binnen dit kader gaven ze aan dat er voor jongeren weinig te doen is in de gemeente Venray en dat er weinig plekken zijn voor hen om rustig samen te komen. Zo zouden jongeren nu bijvoorbeeld chillen op een schoolplein of een skatepark, maar ervaren omwonenden of passanten hiervan overlast. Via de vragenlijst hebben we aan jongeren zelf gevraagd hoe zij hun leefomgeving beoordelen en welke voorzieningen en faciliteiten in de gemeente Venray zij momenteel missen.[154]

154. Zie Bijlage 6 voor de volledige analyse.

Jongeren beoordelen het wonen in de gemeente Venray overwegend positief. Jongeren van 8 tot en met 11 jaar beoordelen het wonen in de gemeente Venray gemiddeld het hoogst met 4,2 uit 5 sterren. Jongeren van 12 tot en met 17 jaar en 18 tot en met 27 jaar beoordelen het wonen in Venray met gemiddeld 3,8 uit 5 sterren. De laatste twee groepen beoordelen de mogelijkheden om te sporten als goed (3,8 sterren) maar andere soorten activiteiten met een onvoldoende. De uitgaansgelegenheden worden vooral door de groep 18 tot en met 27-jarigen als negatief beoordeeld met 1,9 uit 5 sterren.

Jongeren onder 12 jaar is niet gevraagd of zij de andere activiteiten konden beoordelen, maar wel of zij hier plek of mogelijkheden voor zagen. De meerderheid gaf aan ergens te kunnen buitenspelen, sporten of dansen en muziek te maken (respectievelijk 83%, 85% en 78%), maar minder terecht te kunnen voor creatieve activiteiten als knutselen en tekenen (45%). Voor alle categorieën geldt dat jongeren buiten de kern Venray de mogelijkheden een paar procentpunten (5 tot 10 procentpunten) hoger scoren dan jongeren die wel woonachtig zijn in de kern Venray.

In Tabel 6.6 staan de beoordelingen uitgesplitst per leeftijdsgroep. Wanneer we de leeftijdsgroepen samennemen en kijken naar verschillen tussen woonplaatsen, valt op dat de beoordelingen van respondenten woonachtig in de kern Venray (n=259) over het algemeen net lager uitvallen dan die van respondenten woonachtig in de overige kernen (n=67). Hun scores op alle aspecten zijn: wonen in gemeente Venray (3,7), sporten/bewegen (3,7), chillen/ontspannen (2,3), creatieve activiteiten (2,2) en uitgaan/feesten (1,9). Om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over verschillen tussen de kern Venray en de kerkdorpen, zal de grootte van de onderzoeksgroepen dichterbij elkaar moeten liggen.

Tabel 6.6 – Beoordeling woonomgeving (van 1 tot 5 sterren)

	8 t/m 11 jaar		**12 t/m 17 jaar**		**18 t/m 27 jaar**	
	Gemiddelde beoordeling	*n*	*Gemiddelde beoordeling*	*n*	*Gemiddelde beoordeling*	*n*
Wonen in Venray	4,23	40	3,75	68	3,76	157
Sporten/bewegen	nvt	nvt	3,82	72	3,76	170
Chillen/ontspannen	nvt	nvt	2,38	72	2,39	169
Creatieve activiteiten	nvt	nvt	2,33	72	2,25	170
Uitgaan/feesten	nvt	nvt	2,14	42	1,88	168
Overige activiteiten	nvt	nvt	2,58	71	2,52	164

Vervolgens stelden we jongeren de vraag waar zij afspreken om te chillen/spelen/ontspannen. Jongeren van 8 tot en met 11 jaar spreken hoofdzakelijk thuis (98%), in een speeltuin (70%) of op het schoolplein (70%) af wanneer zij met leeftijdsgenoten willen afspreken. Geen van deze jongeren ervaart dat er geen plekken zijn waar zij kunnen afspreken. Dit is anders bij de groep jongeren van 12 tot en met 17 jaar. Deze jongeren spreken eveneens in de meeste gevallen bij iemand thuis af (62%) al ligt dit percentage

wel een stuk lager dan bij de andere groepen. Een relatief grote groep ervaart dat er geen plekken zijn om af te spreken. Jongeren van 18 tot en met 27 jaar spreken relatief vaak thuis af (77%) of in kroegen/cafés (41%). Het is aannemelijk dat binnen deze groep ook jongeren zitten met een eigen woning, terwijl dit bij de andere leeftijdsgroepen onwaarschijnlijk is. Minder vaak komen zij op (semi-)openbare plekken als schoolpleinen, speeltuinen, skateparken of parkeerplaatsen.

Tussen jongeren woonachtig in de kern Venray en jongeren woonachtig in andere kernen, is een aantal verschillen waarneembaar. Jongeren woonachtig in andere kernen spreken relatief vaker thuis af (86% om 75%) of in keten (32% om 8%), de jeugdsoos (19% om 1%) of de kroeg (35% om 28%). Ook geeft geen van de jongeren woonachtig in de andere kernen aan te ervaren dat er geen plekken zijn om af te spreken, terwijl 17% van de jongeren uit de kern Venray dit wel ervaart. Vooral de jongeren in de kern Venray lijken de afwezigheid van chillplekken te voelen.

Aan alle jongeren is gevraagd wat zij nog missen in de gemeente Venray om het leven voor hen nog leuker te maken. Het betrof een open vraag waarin zij meerdere antwoorden konden geven. Een analyse van de open antwoorden laat zien dat jongeren van 8 tot en met 11 jaar hoofdzakelijk verlangen naar een (buiten)zwembad (met glijbanen) (47% van de 8-11-jarigen), een grote speeltuin (29%) en een skatepark (21%). Andere categorieën, zoals een voetbalveld of sportpark (13%) en beter opgeruimde en nettere speelplekken (8%), werden eveneens (in mindere mate) genoemd.

Jongeren van 12 tot en met 17 en 18 tot en met 27 jaar noemen ook verschillende keren het gemis van een buitenzwembad, maar missen vooral plekken waar zij kunnen samenkomen, feesten of uitgaan met leeftijdsgenoten (57%). Zij maken hierin onderscheid tussen de leeftijdsgroepen 18- en 18+. Ook hebben ze behoefte aan georganiseerde activiteiten (algemeen) in de gemeente (14%), cultuur en amusementsplekken (13%) en plekken om te consumeren (10%) en sportgelegenheden en -plekken (7%).

6.4 Conclusie

De gemeente Venray zet in op een breed scala aan interventies en maatregelen om jeugdcriminaliteit te voorkomen en tegen te gaan. Centraal staat de preventieve aanpak, waarbij grenzen stellen hand in hand gaat met perspectief bieden. Een belangrijk onderdeel van de aanpak is het programma PmG, waarvoor de gemeente van 2025 tot en met 2027 rijkssubsidie ontvangt. Binnen PmG zet Venray in op vijf interventies/thema's gericht op kinderen, jongeren en jongvolwassenen van 8 tot en met 27 jaar, waaronder 'Alleen jij bepaalt wie je bent', 'Alles Kidzzz' en IPTA. Daarnaast worden interventies opgezet rondom het vergroten van online weerbaarheid, vroegsignalering en expertiseontwikkeling bij professionals. Zo wil de gemeente bijvoorbeeld een doorlopende leerlijn 'ondermijnende en online criminaliteit' ontwikkelen voor het po, vo en mbo, en streeft zij naar expertiseontwikkeling bij professionals over thema's als straatcultuur, mindset, dader- en slachtofferperspectief, en criminele uitbuiting.

Uit gesprekken met professionals komen verschillende succesfactoren en knelpunten naar voren. Positief zijn respondenten over de kwaliteit en samenstelling van het professionele aanbod, de korte lijnen binnen de samenwerking en bestaande overlegstructuren zoals het Veilige School overleg en het ZNO. Specifiek wordt de rol van STRDR als succesfactor genoemd vanwege hun verbinding met jongeren. Een belangrijk aandachtspunt voor de aanpak is de informatiedeling tussen ketenpartners. Hoewel de samenwerking tussen de gemeente en de politie goed verloopt, belemmeren (onduidelijkheid rondom de toepassing van) privacyregels, onduidelijkheid over gevolgen van meldingen en een vertrouwensbreuk na gebeurtenissen rondom voormalige straatcoaches van Secutor Security de informatie-uitwisseling. Binnen het recent opgestarte JPO willen partners weer toewerken naar het delen van zorgwekkende signalen binnen een vertrouwde context. Hoe dit verloopt moet nog blijken.

Verder signaleren professionals knelpunten in de vroegsignalering binnen het onderwijs, waar concrete meldroutes en opschalingsafspraken ontbreken. Lange wachtlijsten voor de ggz en jeugdconsulenten verhinderen tijdige passende hulp, wat jongeren kwetsbaarder maakt voor criminele invloed. Ook wijzen respondenten op een lage pakkans bij lichte vergrijpen. Jongeren worden niet aangesproken op gedrag, waardoor leermomenten uitblijven.

De grootste uitdaging ligt volgens professionals in het in beeld krijgen van en contact maken met risicovolle en criminele jongeren. Vroegsignalering schiet tekort en jongeren komen pas rond 17-18 jaar in beeld, terwijl problemen zich jaren eerder opstapelen. Het huidige jongerenwerk bereikt voornamelijk een selecte groep jongeren met andere hulpvragen, maar heeft moeite met het leggen van contact met risico- en criminele jeugd. Professionals benadrukken de noodzaak van jeugdwerkers, jeugdagenten of jeugdboa's die actief op straat en online de connectie opzoeken met de gehele jongerenpopulatie, zodat vroegtijdig gesignaleerd en geïntervenieerd kan worden.

Vanuit de vragenlijst wordt dit beeld bevestigd: jongeren die het gevoel hebben bij niemand terecht te kunnen met problemen hebben relatief vaak ook geen contact met instanties. Zij zijn of niet bekend met (de weg naar) de instanties of hebben het gevoel niet met deze problemen bij de instanties terecht te kunnen. Bij problemen of incidenten gaan jongeren hoofdzakelijk naar hun ouders of vrienden, waarbij de context (school, werk, thuis, sociale media of op straat) bepaalt naar wie zij toetrekken. Jongeren in de middelbare schoolleeftijd bespreken problemen op school, thuis, sociale media en op straat daarnaast relatief vaak met hun leraar of mentor. De 18-27-jarigen bespreken incidenten vooral met ouders en vrienden en daarna met de politie.

Uit interviews en de focusgroep komt naar voren dat het in Venray ontbreekt aan passende voorzieningen en ontmoetingsplekken voor jongeren, wat kan bijdragen aan overlast op bestaande plekken zoals schoolpleinen en skateparken. De vragenlijst onder jongeren bevestigt dit beeld. Hoewel jongeren het wonen in Venray overwegend positief beoordelen, zijn zij minder tevreden over het aanbod aan ontspannings- en uitgaansmogelijkheden.

Over het algemeen komt het volgende beeld naar voren:

- Jongeren van 8 tot en met 11 jaar zien graag een buitenzwembad verschijnen.
- Jongeren van 12 tot en met 17 jaar missen vooral plekken waar zij met leeftijdsgenoten kunnen samenkomen en activiteiten kunnen ondernemen.
- Jongeren van 18 tot en met 27 jaar hebben vooral behoefte aan horecagelegenheden en plekken om uit te gaan, los van het jongere publiek.

Jongeren buiten de kern Venray zijn over het algemeen iets positiever over de beschikbare voorzieningen dan jongeren binnen de kern. Zij ervaren bovendien minder vaak een tekort aan ontmoetingsplekken.

6.5 Suggesties voor de aanpak

Op basis van het voorgaande presenteren we in deze paragraaf concrete suggesties om de aanpak van criminele jongeren en risicojeugd in gemeente Venray te verbeteren. De suggesties zijn gericht aan de gemeente en sluiten aan bij de ambities opgeschreven in het Plan van Aanpak PmG. We bespreken de suggesties aan de hand van drie aandachtsgebieden binnen de aanpak: 1) vroegsignalering van doelgroep en problematiek, 2) beschikbare maatregelen en interventies en 3) samenwerking met ketenpartners.

Vroegsignalering: doelgroep en problematiek

Een belangrijke uitdaging in de gemeente Venray is het vroegtijdig signaleren van en contact maken met jongeren, in het bijzonder met risico- en criminele jongeren. Nu komen zij pas rond 17-18 jaar in beeld bij instanties, terwijl problemen zich jaren eerder opstapelen. Deze suggesties richten zich daarom op vroegsignalering en het leggen van verbinding met de jongeren: op straat, op school en online.

- Investeer in professionals met taakaccent jeugd die op straat, school en online actief verbinding leggen met jongeren. Idealiter bij verschillende (bestaande) organisaties, om zo de aansluiting bij de jongerenpopulatie te vergroten – zowel qua persoonlijke en culturele achtergrond, interesses als woonplaats/wijk. Denk hierbij aan jeugdboa's, jongerenwerkers/straatcoaches en/of jeugdagenten, met inachtneming van de haalbaarheid waarbij organisaties in staat zijn deze posities te vullen. Kennis hebben/vergaren van en interesse tonen in de online en offlineleefwereld van de jongeren zijn noodzakelijke competenties van dergelijke professionals om deze connectie te kunnen leggen. Vraag hierbij STRDR – volgens respondenten een partij die is geslaagd deze connectie te leggen – om mee te denken over manieren om dit contact in eerdere stadia op gang te brengen.
- Experimenteer met het instellen van jongerenwerkers of pedagogisch medewerkers op onderwijsinstellingen die zich formeren tussen docenten en jongeren. Laat hen ook samenwerken met het schoolteam, zodat scholen eveneens kunnen sturen in hun opdracht. Externe medewerkers onafhankelijk van de school genieten mogelijk

meer vertrouwen. Jongeren besteden veel van hun tijd op school, daarmee zijn de scholen een belangrijke voedingsbron om zicht op de jongeren en hun problematiek te behouden. (Schoolgaande) jongeren zoeken bij problemen – onafhankelijk van de context waarin deze zich afspelen – dan ook het vaakst hulp bij ouders/familie, vrienden én scholen. Naast dat de professionals als extra ogen bijdragen aan vroegsignalering, kunnen ze een schakel vormen tussen de school en de jongeren. Enerzijds door het bieden van een laagdrempelig, neutraal luisterend oor voor de jongeren. Anderzijds doordat zij de school kunnen informeren over wat er leeft onder de leerlingen en waar nodig in hulp kunnen opschalen.

- Investeer in bekendheid van professionals met sociale mediakanalen. Het is belangrijk dat professionals bekend zijn met verschillende kanalen waarop jongeren zich een aanzienlijk deel van hun dagelijks leven bevinden. Dit om zicht te krijgen op zaken waar jongeren (gemakkelijk) mee in aanraking kunnen komen, welke risico's er zijn en hoe zij hiertegen behoed kunnen worden. Daarnaast zijn sociale media een manier voor sociaalwerkers om in contact te komen met (kwetsbare) jongeren.
- Bespreek met de dorpsraden of andere lokale organisaties (zoals sportverenigingen en scholen) op welke manier instanties beter zicht kunnen krijgen op de problematiek, kwetsbaarheden en incidenten rondom jeugd binnen de kerkdorpen.
- Creëer plekken waar jongeren kunnen samenkomen en hun vrije tijd kunnen besteden, gebaseerd op de behoefte vanuit de jongeren. Betrek jongeren actief bij het creëren en organiseren van deze plekken. Zorg dat jeugdprofessionals (bijvoorbeeld jongerenwerkers) hier regelmatig langsgaan om in contact met jeugd te komen en waar gewenst een handreiking te bieden. De vragenlijst laat zien dat de behoeften voor ontspanning verschillen per leeftijdsgroep. Waar de 8-11-jarigen eerder behoefte hebben aan buitenspeelplekken zoals een buitenzwembad of grote speeltuin dichtbij, missen jongeren van 12 tot en met 17 en 18 tot en met 27 jaar vooral plekken waar zij met leeftijdsgenoten kunnen samenkomen en feesten, georganiseerde activiteiten en cultuur en amusement.
- Breng de omvang van de groep KOPP-/KOV-kinderen in de gemeente Venray in kaart en investeer waar gewenst in het signaleringsvermogen van professionals op mogelijke KOPP-/KOV-problematiek. Betrek partijen met relevante expertise, zoals Vincent van Gogh, en bespreek waar kansen liggen voor ondersteuningsmogelijkheden.
- Ontwikkel signaalkaarten voor onderwijsinstellingen (po, vo en mbo) inclusief sociale kaart, zodat professionals beter weten bij wie ze waarvoor terecht kunnen. Maak daarbij afspraken over het intern melden en extern doorzetten van zorgwekkende signalen en wie daar op welke manier opvolging aan geeft. Venrayse jongeren geven aan met problemen vaak naar iemand op school toe te gaan. Het onderwijs heeft daarmee een belangrijke rol in vroegsignalering. Spijker docenten structureel bij over de signaalkaarten en interne meldroutes en het belang hiervan. Hierbij is aandacht voor mogelijke consequenties die meldingen al dan niet kunnen hebben van belang. Structurele evaluatie is essentieel.

- Bouw op ieder niveau terugkoppeling in aan een (door)melder van signalen, met inachtneming van geldende privacyregels; vanuit ondersteuningsteams op school aan de docenten, vanuit de gemeente of politie aan burgers enzovoorts. Op deze manier stimuleer je betrokkenheid en meldingsbereidheid van professionals en burgers.
- Monitor geregistreerde jeugdcriminaliteit. In dit onderzoek hebben we de registraties van jeugdcriminaliteit in kaart gebracht en geanalyseerd op verschillende aspecten, zoals aard en omvang, woonplaats verdachten/betrokkenen, onderverdeling in een-, meer- en veelplegers. We raden de gemeente aan de analyse van registraties jaarlijks aan te vullen en te monitoren, om waar gewenst de focus van de aanpak op aan te passen. Zoals ook uit dit onderzoek blijkt, geven de registraties alleen geen volledig beeld van de werkelijkheid. Kwalitatieve input vanuit het werkveld én jongeren en hun omgeving zelf blijft noodzakelijk voor een passende aanpak.

Beschikbare maatregelen en interventies

De gemeente Venray heeft een groot arsenaal aan activiteiten, interventies en overleggen beschikbaar. De beschikbaarheid van veel overleggen en initiatieven staat echter niet gelijk aan veel successen. Ook is er niet één gouden formule of *silver bullet* die alles oplost. Een effectieve aanpak start bij een goede analyse van (de problematiek van) een jongere, om vervolgens maatwerk toe te passen. Om maatwerk te kunnen leveren is een gevarieerd aanbod van interventies én professionals die de interventies geven nodig. Uitwisseling van kennis en informatie tussen partners is een continue uitdaging. Bovendien hebben jongeren en hun ouders vaker niet dan wel kennis van het beschikbare aanbod van interventies en professionals. De uitkomsten van de vragenlijst laten zien dat voornamelijk jongeren die het gevoel hebben bij niemand terecht te kunnen met problemen 1) niet bekend zijn met (de weg naar) instanties of 2) het idee hebben niet bij hen terecht te kunnen met deze problemen. Deze suggesties focussen zich daarom op het optimaliseren van bestaande interventies en het ontwikkelen van nieuwe maatregelen die aansluiten bij de behoeften van jongeren. Centraal staat het bieden van preventieve voorlichting, het verbeteren van toegang tot (jeugd)hulp en het structureel in gesprek blijven (over interventies) met de doelgroep zelf.

- Ontwikkel een doorlopende leerlijn voor po en vo om leerlingen en docenten voor te lichten over middelengebruik, sociale media, veerkracht, weerbaarheid en omgaan met geld. Binnen deze thema's kan ook ruimte zijn om leerlingen van groep 7 en 8 (voor zover mogelijk) voor te bereiden op de overstap naar het vo (in de gemeente Venray of daarbuiten). Deze leerlijn kan bovendien gecombineerd worden met de beoogde doorlopende leerlijn voor ondermijnende en online criminaliteit.
- Onderzoek samen met de jeugdconsulenten welke factoren een rol spelen bij de oplopende wachtlijsten tot jeugdhulp. Zet, zodra deze factoren bekend zijn, in op het verminderen van hun invloed.
- Bespreek met Halt welke rol zij kunnen spelen in de Venrayse aanpak van jeugdcriminaliteit en onder welke voorwaarden zij van dienst kunnen zijn. Halt biedt

momenteel al wel spreekuren aan op scholen, maar wordt volgens respondenten niet goed of in een te laat stadium gevonden. Betrek in de bespreking van deze rol ook de scholen, om bekendheid met (de mogelijkheden en rol van) Halt te vergroten. In het Plan van Aanpak PmG staat dat de gemeente al voornemens is hier stappen in te nemen.

- Bouw structureel momenten in om maatregelen en interventies te evalueren met de jongeren zelf. Dat kan via een simpele, algemene vragenlijst (vergelijkbaar met de vragenlijst aan het eind van dit onderzoek) die jaarlijks onder jongeren wordt uitgezet. Of door enkele standaardvragen aan het eind van een interventie terug te leggen bij jongeren die daar ervaring mee hebben. Een jongerenpanel of kinderraad zou de gemeente hierin ook kunnen voorzien van input. Wat van belang is: betrek de doelgroep in de evaluatie van initiatieven.

Samenwerking met ketenpartners

Goede samenwerking tussen partners is cruciaal voor een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit, maar de informatiedeling tussen ketenpartners kent momenteel knelpunten. Onduidelijkheid rondom de toepassing van privacyregels en afspraken, afwezige convenanten of afspraken, en een vertrouwensbreuk na gebeurtenissen rondom de voormalige straatcoaches belemmeren de optimale benutting van (enkele van) de al aanwezige overlegstructuren. Binnen dit thema doen we enkele suggesties om de onderlinge samenwerking te versterken en belemmeringen voor informatie-uitwisseling weg te nemen.

- Experimenteer met het organiseren van informele bijeenkomsten met ketenpartners, met als doel om elkaar en elkaars expertise en mogelijkheden (beter) te leren kennen.
- Maak waar mogelijk regiobrede afspraken over informatiedeling tussen ketenpartners om onduidelijkheden te verkleinen bij organisaties die werkzaam zijn in een breder gebied. Onderzoek daarbij ook de mogelijkheden vanuit de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (Wgs).[155] Stel daarbij ook (haalbare) doelen, agenda's en actiepunten op, en beschrijf welke inzet of gegevens vanuit de partners daarbij nodig is, om te voorkomen dat goede initiatieven niet van de overlegtafel geraken. Wijs in ieder overleg een regiehouder aan die afspraken monitort en handhaaft.
- Werk aan vertrouwen in overleggen, met vaste en een gelimiteerd aantal gezichten. Om passende informatiedeling te bemoedigen, bijvoorbeeld tijdens het JPO, is vertrouwen tussen de groepen aan tafel noodzakelijk. Zorg voor vaste gezichten aan tafel en limiteer de groepsgrootte, zodat vertrouwen binnen deelnemers kan groeien en signalen en zorgen daadwerkelijk besproken kunnen worden. Het maken van onderscheid tussen kern- en schilpartners kan hierbij helpen.

155. Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2024b.

Lijst van afkortingen

ADHD	Attention Deficit Hyperactivity Disorder
AVIM	Afdeling Vreemdelingen, Identificatie en Mensenhandel (van de politie)
boa	buitengewoon opsporingsambtenaar
BVH	Basisvoorziening Handhaving
CSI	Crime Severity Index
FHIC	Forensic High & Intensive Care
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdiensten
ggz	geestelijke gezondheidszorg
GKA	Gelijke Kansen Alliantie
IPTA	Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid
JPO	Jeugd Preventie Overleg
KOPP	kinderen van ouders met een psychiatrische problematiek
KOV	kinderen van ouders met verslavingsproblematiek
lvb	licht verstandelijke beperking
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
MK	maatschappelijke klasse
MMA	Melding Misdaad Anoniem
NDM	Nationale Drug Monitor
NJI	Nederlands Jeugdinstituut
NLA	Nederlandse Arbeidsinspectie
NSCR	Nederlands Studiecentrum voor Criminaliteit en Rechtshandhaving
oggz	openbare geestelijke gezondheidszorg (bemoeizorg)
OKO	opgroeien in een kansrijke omgeving
OM	Openbaar Ministerie
OT	ondersteuningsteam
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PmG	Preventie met Gezag
po	primair onderwijs
RIBW	Regionale Instelling voor Beschermd en Begeleid Wonen
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RvdK	Raad van de Kinderbescherming
SES	sociaaleconomische status
tbs	terbeschikkingstelling
vo	voortgezet onderwijs
Wgs	Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wpg	Wet politiegegevens
ZNO	Zorg Netwerk Overleg
ZVH	Zorg- en Veiligheidshuis

Geraadpleegde bronnen

Voor de totstandkoming van de informatie uit het rapport en het bijlagenboek hebben wij gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten. (2020). *Geen tweederangsburgers. Aanbevelingen om misstanden bij arbeidsmigranten in Nederland tegen te gaan*.

Allecijfers. (z.d.a). *Regionale statistieken Nederland*. Geraadpleegd op 18 december, 2025, van https://allecijfers.nl/nederland/

AlleCijfers. (z.d.b). *Statistieken gemeente Venray*. Geraadpleegd op 26 november 2025, van https://allecijfers.nl/gemeente/venray/#:~:text=De%20bevolking%20van%20de%20gemeente,inwoners%20(0%2C76%25)

Berger, E., Derksen, E., Dinnissen, C., & Van Esseveldt, J. (2026). *Donkere wolken. Een eerste verkenning van illegale vapehandel in Nederland*. Bureau Beke

Bergers, J., van Deuren, S., Roks, R., Habets, S., Leukfeldt, R., & Eichel, V. (2026). *De rol van sociale media bij de betrokkenheid van jongeren bij zware drugs- en geweldscriminaliteit*. Politie & Wetenschap/Vrije Universiteit Amsterdam/Erasmus University Rotterdam/NSCR.

Berghuis, B. (2024, 22 januari). *Dalende jeugdcriminaliteit?* Secondant. Platform voor maatschappelijke veiligheid

Bosma, M., & Ten Doeschot, F. (2024). *Hoe veilig is Venray? Veiligheidsmonitor gemeente Venray 2023*. Ipsos I&O.

CBS StatLine. (2025, 24 juli). *Bevolking; herkomstland, geboorteland, leeftijd, regio, 1 januari.*

CCV. (2025, april 4). *HackShield*. CCV.

Crimitalk. (z.d.). *Crimitalk*. Geraadpleegd op 29 januari 2026, van www.crimitalk.nl/

Davidson, J., Aiken, M.P., Farr, R.R., & Phillips, K. (2022). *European Youth Cybercrime, Online Harm and Online Risk Taking: 2022 Research Report*. University of East-London

De Boer, H., Kuppens, J., & Ferwerda, H. (2022). *Do or don't. Kennissynthese ingroeimechanismen en rekruteringsprocessen van jongeren in de georganiseerde criminaliteit*. WODC/ Bureau Beke.

De Rooyse Wissel. (z.d.). *Jaarmagazine 2024*. Geraadpleegd op 31 maart 2026, van https://vigo.foleon.com/rooyse-wissel/jaardocument-2024/

De Waard, J. (2026, 31 maart). *Het beeld van de criminaliteit in Nederland anno 2026: Trends, achtergronden, verklaringen, mythen en effectief beleid* [Presentatie]. Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Dealbreakers. (z.d.). *Gesprekstool Crimitalk voor ouders: praat met je kind over criminaliteit*. Geraadpleegd op 1 december 2025, van https://dealbreakers.nl/verhaal/gesprekstool-crimitalk-praten-over-criminaliteit/

Derksen, E. (2025, 8 mei). *De schaduwkant van sociale media #3. De echo van invloed* [Column].

Dichterbij. (z.d.). *Oostrum*. Geraadpleegd op 28 november 2025, van https://www.dichterbij.nl/locaties/oostrum?&locationName=#lijstweergave

Dingemans, B. (2023, 21 december). Justitie ziet pizzeria in Venray met dealende bezorgers als spil in grote drugshandel, eigenaar en familieleden gearresteerd. *De Limburger*.

Dingemans, B. (2024, 14 maart). 'Pizzaclub belangrijke speler in drugsmilieu'. *De Limburger.*

Europol. (2025). The *changing DNA of serious and organised crime*. Europol

Expertise-unit Sociale Stabiliteit. (z.d.). *Jongeren online: het is net de echte wereld*. Geraadpleegd op 14 november 2025, van https://www.socialestabiliteit.nl/praktijkverhalen/jongeren-online-het-is-net-de-echte-wereld

Federatie Landbouw en Zorg. (z.d.). *Zorgboeren*. Geraadpleegd op 3 december 2025, van https://www.zorgboeren.nl/zorgboerderijen

Gemeente Venray. (z.d.a). *Bezoek gemeente Venray*. Geraadpleegd op 10 april 2026, van https://www.venray.nl/bezoek-gemeente-venray

Gemeente Venray. (z.d.b). *Hulp, zorg en ondersteuning*. Geraadpleegd op 27 november 2025, van https://www.venray.nl/hulp-zorg-en-ondersteuning

Gemeente Venray. (z.d.c). *Plan van Aanpak Programma Preventie met Gezag* [subsidieaanvraag].

Gemeente Venray. (z.d.d). *Uitslagen van vorige verkiezingen*. Geraadpleegd op 25 november 2025, van https://www.venray.nl/uitslagen-van-vorige-verkiezingen

Gemeente Venray. (z.d.e). *Venray in Cijfers. Buurt- en wijkdata*. Geraadpleegd op 7 december 2025, van https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/gezondheid?scrollid=3308.

Gemeente Venray. (2022). *Bouwen aan vertrouwen. Samenwerkingsakkoord 2022-2026.*

Gemeente Venray. (2023, 28 maart). *Jeugdcriminaliteit en druggebruik* [interne mededeling – vertrouwelijk].

Gemeente Venray. (2024). *Jaarverslag 2023 – programma Leven, deelprogramma Omgeving.*

Gemeente Venray. (2025a). *Begroting – Programma Wonen, deelprogramma Veiligheid en Handhaving*.

Gemeente Venray. (2025b). B&W *Adviesnota. Grip op Onbegrip: subsidie Vroegsignalering in de wijk.*

Gemeente Venray. (2025c). *Woongebieden – Wijken Venray. Ruimtelijk Kwaliteits Kader gemeente Venray*.

Gezinscoach Venray. (z.d.a). *Ik ben TOP. Gezinscoach Venray*. Geraadpleegd op 3 februari 2026, van https://www.gezinscoachvenray.nl/training/ik-ben-top/

Gezinscoach Venray. (z.d.b). *Waar kunnen we jouw gezin bij helpen? Jaarverslag 2024.* Geraadpleegd op 3 februari 2026, van https://www.gezinscoachvenray.nl/wp-content/uploads/Gezinscoach-Jaarverslag-2024.pdf

GGD. (2024). *Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 Venray*.

GGZ Standaarden. (z.d.). *KOPP/KOV*. Geraadpleegd op 22 december 2025, van https://www.ggzstandaarden.nl/zorgstandaarden/zorg-voor-ouders-met-psychische-en-of-verslavingsproblematiek-en-hun-volwassen-kinderen-kopp-kov/inleiding.

Hamers, J. (2025, 20 maart). Noord-Limburgse politiekorpsen bundelen hun krachten in nieuw project. *L1 Nieuws*.

Hartman, C. A., Schoevers, R. A., Penninx, B. W. J. H., Boschloo, L., Havinga, P. J., Bloemen, A. J. P., Nauta, M. H., & De Vries, S. O. (2017). Doomed for Disorder? High Incidence of Mood and Anxiety Disorders in Offspring of Depressed and Anxious Patients: A Prospective Cohort Study. *Journal of Clinical Psychiatry, 78*(1), e8-e17.

Hoven, F. (z.d.). *Servatius. Psychiatrische instelling Servatius vestigt zich in 1907 in Venray na 'eureka-moment' in de trein*. Geraadpleegd op 3 december 2025, van https://www.tracelimburg.nl/ontdekken/maand-van-de-geschiedenis/tien-eureka-momenten/servatius

Hulpwijzer.venray.nl. (z.d.). *Dagbesteding*. Geraadpleegd op 3 december 2025, van https://hulpwijzer.venray.nl/artikel/20787/meedoen-en-meehelpen/activiteiten/dagbesteding

Informatie Analyseteam. (2022). *Infographic Personen met Verward gedrag*.

Janssen, M. (2021a). *Convenant Veilige School Venray. B en W Adviesnota*. Gemeente Venray.

Janssen, L. (2021b, 7 oktober). Ze werden misbruikt, geslagen en raakten aan de drugs: nu helpen Resi en Mark anderen uit de put. *De Limburger.*

Janssen, L. (2021c, 15 november). Eindelijk vaart achter plan overlast coffeeshopbezoekers Venray in te dammen, maar oplossing is 'kwestie van lange adem'. *De Limburger*.

Janssen, L. (2021d, 31 december). Coffeeshops Venray voorlopig nog niet weg. *De Limburger.*

Janssen, L. (2022a, 16 februari). Venray wil toch meer controle bij coffeeshops om overlast tegen te gaan. *De Limburger*.

Janssen, L. (2022b, 12 juli). Dorpsraad Ysselsteyn is bierdrinkende arbeidsmigranten die hun behoefte doen op het Lovinckplein beu: 'Dorpsbewoners voelen zich niet veilig'. *De Limburger.*

Janssen, L. (2022c, 30 september). Venray verlengt noodopvang in evenementenhal Oostrum tot 1 juli volgend jaar. *De Limburger*.

Janssen, L. (2022d, 16 november). Beetje groen, wat extra lantaarnpalen, maar échte oplossing voor overlast in drugsbuurt Venray laat nog steeds op zich wachten. *De Limburger*.

Janssen, L. (2023, 12 juni). Venray onderzoekt inzet particuliere beveiligers bij coffeeshops in Henseniuskwartier om overlast tegen te gaan. *De Limburger*.

Janssen, L. (2024a, februari 5). Venray probeert jongeren van sigaretten, drank en drugs af te houden naar IJslands model. *De Limburger*.

Janssen, L. (2024b, 27 september). Omwonenden coffeeshops Venray voelen zich onveiliger en hebben nog veel overlast. *De Limburger*.

Janssen, L. (2025a, 6 maart). Van protest tegen tot acceptatie van Rooyse Wissel: 'Veiliger kan ik niet zitten, de bewakingscamera's van de kliniek reiken tot aan mijn voordeur'. *De Limburger.*

Janssen, L. (2025b, 4 april). Oproep gezinnen Castenray, Leunen en Oirlo: 'Sta grote concentratie arbeidsmigranten niet toe'. *De Limburger*.

JIM. (z.d.). *Wat is JIM?*. Geraadpleegd op 3 februari 2026, van https://jimwerkt.nl/wat-is-jim/

Join Us. (z.d.). *Eenzaamheidsaanpak voor gemeenten*. Geraadpleegd op 24 november 2025, van https://join-us.nu/maak-impact/gemeenten

JOUWGGD.nl. (z.d.a). *Vapen*. Geraadpleegd op 17 december 2025, van https://jouwggd.nl/thema/roken-drank-drugs/vapen

JOUWGGD.nl (z.d.b). *Wat is snus?* Geraadpleegd op 17 december 2025, van https://jouwggd.nl/thema/roken-drank-drugs/wat-is-snus

Kester, J., & Cornelisse, D. (2025, 22 april). *3 op de 10 jongeren staan open voor klusjes voor criminelen: 'Als bedrag hoog genoeg is, zou ik het overwegen'*. EenVandaag Opiniepanel.

Klerks, M. (2025, 11 september). Daling criminaliteit voorbij? Aantal aangiftes van geweld in Venray vorig jaar voor het eerst sinds 2022 toegenomen. *AD*.

Koekkoek, B. (2019). *Rapportage Verkenning verward gedrag.* ZonMW/Ministerie van VWS.

Koekkoek, B. (2024). *Factsheet Verward/Onbegrepen Gedrag*. Parlement en Wetenschap.

Meedoen.Venray.nl. (z.d.). *Aanbieders*. Geraadpleegd op 7 december 2025, van https://meedoen.venray.nl/zoek-clubs

Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2024a, 4 april). *20 gemeenten extra gesteund in aanpak van jeugdcriminaliteit*. Rijksoverheid.

Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2024b, 4 december). *Inwerkingtreding Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden*. Rijksoverheid.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2022, 25 januari). *GKA-gemeenten uitgelicht: Venray.* Rijksoverheid.

Mulder, C. L., Van Weeghel, J., Wierdsma, A., Zoeteman, J., & Schene, A. (2017). Mental health as a front-line service for bewildered. *Tijdschrift voor Psychiatrie, 59*(9), 537-545. Nationaal Preventie Mechanisme. (2024). *Nationaal Preventie Mechanisme de Rooyse Wissel.* College voor de Rechten van de Mens.

Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). *Online jeugdcriminaliteit: wat weten we?* Geraadpleegd op 17 november 2025 van https://www.nji.nl/kennis/jeugdcriminaliteit/online-jeugd-criminaliteit-wat-weten-we.

Nederlands Jeugdinstituut. (2025, 19 maart). *Online uitbuiting kinderen neemt toe*.

Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving. (2025, augustus). *De Nederlandse Crime Severity Index.* What Works in Policing.

Peel en Maas. (2025, juli 11). Gemeente Venray start proef met jeugdboa's. *Peel en Maas.*

Platform IVZ. (2024). *Een vroeg begin is het halve werk. Handreiking voor vroegsignalering jeugdcriminaliteit*. Zorg, Veiligheid & Straf Twente.

Politie. (z.d.). *Wat is een money mule of geldezel?* Geraadpleegd op 17 december 2025, van https://www.politie.nl/informatie/wat-is-een-money-mule.html

Raayland. (z.d.). *Ons onderwijs. Op maat en persoonlijk*. Geraadpleegd op 5 december 2025, van www.raayland.nl/ons-onderwijs

Risk Factory. (z.d.). *Risk Factory Limburg-Noord*. Geraadpleegd op 29 januari 2026, van https://www.riskfactorylimburgnoord.nl/risk-factory-limburg-noord-0

RooyNet. (z.d.). *Museum Psychiatrie – Psychiatrie en Venray*. Geraadpleegd op 16 juni 2025, van https://rooynet.nl/museumpsychiatrievenray/psychiatrie-en-venray

RTL Nieuws. (2022, 8 december). Schulden, drugs, risicojongeren: deze gemeenten zijn het kwetsbaarst voor zware criminelen. *RTL Nieuws*.

RTL Nieuws. (2026, 16 maart). RTL Nieuws Onderwereldkaart: Waarom Venray op plek 115 staat. *RTL Nieuws*.

Schoonbeek, I., de Haan, F., Rengers, J., Mulder, E., & Oosting, I. (2026). *Criminele uitbuiting door de ogen van jongeren*. Trendbureau Drenthe/Sociaal planbureau Groningen.

Seuren, E. (2024, 4 juni). Vier tbs'ers van Rooyse Wissel in Oostrum hielden zich vorig jaar niet aan afspraken verlof. *De Limburger*.

Siebers, T. (2024). *Tempting triggers: The effects of adolescents' social media use on distraction, task delay, and sleep*. Amsterdam School of Communication Research (ASCoR), Universiteit van Amsterdam.

SKIP. (2024). *Resultaten SKIP monitor 2024 Venray. Tabellenboek* [Intern document gemeente].

Snel, E., Engbersen, G., Ilies, M., Meij, R., & Hamberg, J. (2011). *De schaduwzijden van de nieuwe arbeidsmigratie. Dakloosheid en overlast van Midden-en Oost-Europese arbeidsmigranten in Den Haag*. Erasmus Universiteit Rotterdam.

Sobczyk, A., & Cremers, J. (2023). *De woon-, werk- en leefsituatie van arbeidsmigranten in Nederland: De resultaten van het 5e arbeidsmigrantenpanel*. Het Kenniscentrum Arbeidsmigranten.

Staring, R., Derksen, E., Sixma, L., Van Esseveldt, J., & Berger, E. (2026). *Jeugdige Venlonaren en hun rol in (drugs)criminaliteit*. Bureau Beke.

Staring, R., Kuppens, J., Dinnissen, C., & Nillessen, M. (2025). *Overlast tegen het licht. Een onderzoek naar (gedrags)overlast in Woensel-Zuid en Eindhoven-Centrum en suggesties voor een verbeterde aanpak*. Bureau Beke.

STEVIG. (z.d.). *Voor verwijzers*. Geraadpleegd op 28 november 2025, van https://www.stevig.nl/voor-verwijzers

Strating, G., Van de Klundert, N., & De Vree, M. (2024). *Prestatie en groepsdruk in drukke tijden: Middelbare scholen over hun mentale gezondheid, stress, sociale media, vapen en pesten*. Stichting Alexander.

STRDR. (z.d.). *STRDR.; strijder*! Geraadpleegd op 1 december 2025, van www.strdr.nu

Synthese. (z.d.). *Wat doet Synthese allemaal in gemeente Venray?* Geraadpleegd op 3 december 2025, van https://www.synthese.nl/locaties/venray/#section1

Trimbos-instituut. (z.d.a). *Hoe uiten de problemen zich bij KOPP-/KOV-kinderen?* Geraadpleegd op 12 december 2025, van https://www.trimbos.nl/kennis/kopp-kov/feiten-en-cijfers/uiting-problemen/.

Trimbos-instituut. (z.d.b). *KOPP/KOV: wat zijn de risico's?* Geraadpleegd op 22 december 2025, van https://www.trimbos.nl/kennis/kopp-kov/feiten-en-cijfers/risico-s/.

Trimbos-instituut. (z.d.c). *Mensen met verward gedrag.* Geraadpleegd op 30 juli, 2024, van https://www.trimbos.nl/kennis/verward-gedrag/.

Trimbos-instituut. (z.d.d). *Over opgroeien in een kansrijke omgeving*. Geraadpleegd op 3 februari 2026, van https://www.trimbos.nl/aanbod/programmas/opgroeien-in-een-kansrijke-omgeving/over-opgroeien-in-een-kansrijke-omgeving/

Trimbos-instituut. (2025). Kerncijfers alcohol, tabak en drugs. *Nationale Drug Monitor, editie 2025.*

Van der Laan, A. M., Tollenaar, N., Beijers, J., & Kessels, R. (2024). *Ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit 2000-2023*. Synthese van bevindingen uit de Monitor Jeugdcriminaliteit. WODC.

Van Dorsselaer, S., Ramaker, V., Ten Have, M., & De Gee, A. (z.d.). *KOPP/KOV: Feiten en cijfers. Landelijke omvang KOPP/KOV-groep*. Trimbos-instituut. Geraadpleegd op 11 december 2025, van https://www.trimbos.nl/kennis/kopp-kov/feiten-en-cijfers/

Wegwijzer Jeugd en Veiligheid. (2023). *Zó krijg je samen zicht op jongeren*. CCV/WODC.

Wegwijzer Jeugd en Veiligheid. (z.d.a). *Jeugdgroepen? Gebruik het 7-stappenmodel*. Geraadpleegd op 24 november 2025, van https://wegwijzerjeugdenveiligheid.nl/instrumenten/het-7-stappenmodel/

Wegwijzer Jeugd en Veiligheid. (z.d.b). *Wat is cybercrime?* Geraadpleegd op 14 november 2025, van https://wegwijzerjeugdenveiligheid.nl/onderwerpen/cybercrime/

Wijkactiviteiten Venray. (z.d.). Wijkactiviteiten Venray. Geraadpleegd op 3 december 2025, van https://www.wijkactiviteitenvenray.nl/

Wissink, I., van den Hout, N., & Hoondert, F. (2025, 10 oktober). *Online en offline benadering voor 'fast money': Een pilotstudie onder schoolgaande jongeren* [Presentatie]. Universiteit Utrecht/RIEC-MN/Bureau RVS.

Zicht op Ondermijning. (z.d.a). *Jonge aanwas*. Geraadpleegd op 19 mei 2026 van https://www.zichtopondermijning.nl/ - peiljaar 2023

Zicht op Ondermijning. (z.d.b). *Startpagina gemeente*. Geraadpleegd op 27 maart 2026 van https://www.zichtopondermijning.nl/ - peiljaar 2023

Zicht op Ondermijning. (z.d.c). *Wijkscan*. Geraadpleegd op 11 december 2025 van https://www.zichtopondermijning.nl/.

ZonMw. (2024, 11 december). *Planning 2025 Actieprogramma Grip op Onbegrip*.

Zorgkaart Nederland. (z.d.). *20 GGZ-instellingen in Venray*. Geraadpleegd op 16 juni 2025, van https://www.zorgkaartnederland.nl/ggz/venray

Dankwoord

Dit onderzoek was er niet gekomen zonder de medewerking van veel mensen uit de gemeente Venray. We willen iedereen die heeft bijgedragen hartelijk bedanken.

Allereerst bedanken we de 40 professionals die tijd hebben vrijgemaakt voor een interview. Ook bedanken we de jongerenwerkers en politieagenten met wie we diensten mochten meedraaien. Bedankt voor het warme ontvangst en het delen van jullie ervaringen, zorgen en inzichten.

Dank aan de deelnemers van de focusgroep. Jullie dachten kritisch mee over de bevindingen en hoe we die kunnen vertalen naar een werkbare aanpak.

Een speciaal woord van dank gaat uit naar alle jongeren die de vragenlijst hebben ingevuld. Juist jullie input is van belang om een aanpak gericht op jeugd passend te maken. Bedankt ook aan het Raayland College, Gilde Opleidingen en de gemeente voor de hulp bij het uitzetten van de vragenlijsten.

We bedanken de leescommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente, de politie en het onderwijs, voor het kritisch meelezen en attenderen op feitelijke onjuistheden.

Tot slot bedanken we de gemeente Venray voor het vertrouwen in deze opdracht. In het bijzonder Kris Geurts voor de prettige samenwerking. Als contactpersoon speelde zij een belangrijke rol in het faciliteren van verschillende onderzoeksactiviteiten en het meedenken over de mogelijkheden (en obstakels) binnen het onderzoek. Haar betrokkenheid heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de voortgang van het onderzoek.

Het onderzoeksteam,
Marjolein Nillessen, Emily Berger, Marijn Helsloot, Vivianne van Leeuwen en Henk Ferwerda

Arnhem 2026

Colofon

Auteurs:
Marjolein Nillessen, Emily Berger, Marijn Helsloot,
Vivianne van Leeuwen en Henk Ferwerda

Met medewerking van:
Christa Dinnissen

Opmaak:
Marcel Grotens

Omslagfoto:
Yannic Laderach

In opdracht van:
Gemeente Venray

© 2026, Bureau Beke

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print or other means without written permission from the authors.

bureaubeke.nl